

Reforma inspeksijskih službi za kontrolu hrane

NACRT PROPISA O KONTROLI I ISKORENJIVANJU BOLESTI SLINAVKE I ŠAPA

Ian B. Robertson
vođa projektnog tima

Beograd, jul 2005. godine

Sadržajš

POGLAVLJE I	KONTROLA POJAVE BOLESTI SLINAVKE I ŠAPA	5
ODELJAK 1	UVOD	5
Član 1	Zakonska osnova	5
Član 2	Definicije	5
ODELJAK 2	PRIJAVLJIVANJE I ISTRAŽIVANJE	7
Član 3	Prijava bolesti	7
Član 4	Postupak tokom istraživanja	7
Član 5	Istraživanje od strane veterinarskog inspektora	8
ODELJAK 3	MERE KADA JE POTVRĐENA BOLEST SLINAVKE I ŠAPA	9
Član 6	Postupak kada se potvrdi pojava bolesti slinavke i šapa	9
Član 7	Čišćenje i dezinfekcija	10
Član 8	Pronalaženje, trasiranje i tretman proizvoda i materija	11
Član 9	Epizootiološko ispitivanje	11
ODELJAK 4	DODATNE MERE, SPECIJALNI SLUČAJEVI I KONTAKTNA IMANJA	11
Član 10	Dodatne mere	11
Član 11	Mere u slučaju pojave u blizini ili unutar određenih objekata gde se privremeno ili redovno drže životinje prijemčivih vrsta	12
Član 12	Mere koje treba primeniti u klanicama, na graničnim prelazima i u prevoznim sredstvima	12
Član 13	Kontaktna imanja	13
ODELJAK 5	ZONE ZAŠTITE (ZARAŽENE) I ZONE NADZORA	13
Član 14	Utvrđivanje zona zaštite i zona nadzora	13
Član 15	Mere koje treba primeniti u zoni zaštite i zoni nadzora	14
ODELJAK 6	REGIONALIZACIJA, KONTROLA KRETANJA I IDENTIFIKACIJA	14
Član 16	Regionalizacija	14
Član 17	Identifikacija životinja prijemčivih vrsta	15
ODELJAK 7	VAKCINACIJA	15
Član 18	Korišćenje, proizvodnja, prodaja i kontrola vakcina za bolest slinavke i šapa	15
Član 19	Odluka o uvođenju vanredne vakcinacije	16

Član 20	Uslovi za vanrednu vakcinaciju	16
Član 21	Zaštitna (protektivna) vakcinacija	17
Član 22	Suzbijajuća (supresivna) vakcinacija	18
Član 23	Mere koje se mogu primenjivati u zoni vakcinacije	18
ODELJAK 8	PONOVNO STICANJE STATUSA BEZ INFEKCIJE I BOLESTI SLINAVKE I ŠAPA	18
Član 24	Ponovno sticanje statusa bez infekcije i bolesti slinavke i šapa	18
Član 25	Ponovno sticanje statusa posle iskorenjivanja bolesti slinavke i šapa bez vanrednog vakcinisanja	18
Član 26	Ponovno sticanje statusa posle iskorenjivanja bolesti slinavke i šapa uz vakcinaciju	19
Član 27	Izmene mera za ponovno sticanje statusa bez prisutne infekcije i bolesti slinavke i šapa	19
Član 28	Odobranje izvoza životinja prijemčivih vrsta i proizvoda dobijenih od takvih životinja za izvoz	20
Član 29	Kretanje vakcinisanih životinja prijemčivih vrsta posle ponovnog sticanja „slobodnog” statusa prisustva infekcije i bolesti slinavke i šapa	20
POGLAVLJE II	PREVENTIVNE MERE	21
ODELJAK 9	LABORATORIJE I OBJEKTI U KOJIMA SE RUKUJE ŽIVIM VIRUSOM BOLESTI SLINAVKE I ŠAPA	21
Član 30	Laboratorije i objekti u kojima se rukuje živim virusom slinavke i šapa	21
Član 31	Nacionalna laboratorija	21
Član 32	Standardi sigurnosti i smernice za nadzor, kodeks ponašanja za ovlašćene laboratorije i objekte u kojima se rukuje živim virusom bolesti slinavke i šapa	22
ODELJAK 10	DIJAGNOZA BOLESTI SLINAVKE I ŠAPA	22
Član 33	Standardi i testovi za dijagnozu bolesti slinavke i šapa i za diferencijalnu dijagnozu bolesti sa vezikularnim sindromom	22
ODELJAK 11	PLAN ZA NEPREDVIĐENE OKOLNOSTI I BLAGOVREMENO UPOZORENJE	23
Član 34	Plan za nepredviđene okolnosti	23
Član 35	Blagovremeno upozorenje	23
ODELJAK 12	KONTROLNI CENTRI I GRUPE EKSPERATA	24
Član 36	Centralni centar za kontrolu bolesti – funkcije i obaveze	24
Član 37	Centralni centar za kontrolu bolesti – tehnički zahtevi	24
Član 38	Lokalni centri za kontrolu bolesti – uspostavljanje, funkcije i obaveze	25

Član 39	Lokalni centri za kontrolu bolesti – Tehnički zahtevi	26
Član 40	Grupa eksperata	27
ODELJAK 13	BANKE ANTIGENA I VAKCINA	27
Član 41	Nacionalne banke antigena i vakcina	27
Član 42	Testiranje vakcina protiv bolesti slinavke i šapa	28
ODELJAK 14	BOLEST SLINAVKE I ŠAPA KOD DRUGIH VRSTA	28
Član 43	Dodatne mere za sprečavanje i kontrolu bolesti slinavke i šapa	28
ODELJAK 15	ZAVRŠNE ODREDBE	29
Član 44	Kazne	29
Član 45	Opozivi	30
Aneks 1	Mere koje treba primeniti u zoni zaštite (zaraženoj zoni)	31
Aneks 2	Mere koje treba primeniti u zoni nadzora	40
Aneks 3	Mere koje treba primeniti u zoni ograničenja	46
Aneks 4	Mere koje treba primeniti u zoni vakcinacije	48
Aneks 5	Definicija pojave bolesti	57
Aneks 6	Ispitivanje	59
Aneks 7	Repopulacija imanja	62
Aneks 8	Ograničenja za kretanje ekvida	64
Aneks 9	Obrada proizvoda kojom se obezbeđuje uništenje virusa bolesti slinavke i šapa	68
Aneks 10	Obrada mesa kojom se obezbeđuje uništenje virusa bolesti slinavke i šapa	72
Aneks 11	Obrada mleka kojom se obezbeđuje uništenje virusa bolesti slinavke i šapa	74
Aneks 12	Funkcije i obaveze Nacionalne laboratorije	76
Aneks 13	Mere u slučaju da je potvrđeno prisustvo bolesti slinavke i šapa kod divljih životinja	78

REPUBLIKA SRBIJA

Propis o kontroli i iskorenjivanju bolesti slinavke i šapa

POGLAVLJE I: KONTROLA POJAVE BOLESTI SLINAVKE I ŠAPA

ODELJAK 1: UVOD

Član 1.

Zakonska osnova za delovanje

Ovlašćenja i obaveze Ministarstva poljoprivrede i vodoprivrede kao i mere propisane ovim Propisom za kontrolu i iskorenjivanje bolesti slinavke i šapa u saglasnosti su sa odredbama Zakona o veterinarstvu od 2004. godine.

Član 2.

Definicije

Za potrebe ovog Propisa primenjuju se sledeće definicije:

- (a) *Životinja prijemčive vrste* označava svaku domaću ili divlju životinju podreda *Ruminantia*, *Suina*, i *Tylopoda* reda *Artiodactyla*.

Za specifične mere, naročito u primeni Člana 11 i stavova 2, 3 i 4 Člana 43, i druge vrste životinja, na primer reda *Rodentia* ili *Proboscidae*, mogu se smatrati prijemčivim za bolest slinavke i šapa u skladu sa naučnim dokazom.

- (b) *Imanje* označava poljoprivredne ili druge prostorije, uključujući i cirkuse, gde se odgajaju ili drže životinje prijemčive vrste na trajnoj ili privremenoj osnovi.
- (c) *Stado* označava životinju ili grupu životinja koje se drže na imanju kao epizootiološka jedinica; ako se na imanju drži više od jednog stada, svako od ovih stada predstavljaće posebnu jedinicu i imaće isti zdravstveni status.
- (d) *Vlasnik* označava osobu ili osobe, bilo da su fizička ili pravna lica, koje imaju vlasništvo nad životinjom prijemčive vrste, ili su zadužene za čuvanje takvih životinja, uz finansijsku naknadu ili bez nje.
- (e) *Nadležni organ* označava organ koji je nadležan za obavljanje veterinarskih ili zootehničkih provera, u slučaju Srbije to je Veterinarska uprava ili neko drugo telo kojem je data takva nadležnost.
- (f) *Zvanični veterinar* označava veterinara kojeg je postavila Veterinarska uprava.
- (g) *Ovlašćenje* označava pismeno ovlašćenje koje izdaje Veterinarska uprava u potrebnom broju primeraka radi kasnijeg pregleda.
- (h) *Period inkubacije* označava dužinu vremena od infekcije do pojave kliničkih znakova bolesti slinavke i šapa. Naime, prema ovom Propisu, 14 dana za goveda i svinje, i 21 dan za ovce i koze i druge životinje prijemčivih vrsta.

- (i) *Životinja pod sumnjom da je zaražena* označava svaku životinju prijemčive vrste koja pokazuje kliničke simptome ili se prilikom obdukcije ustanove ozlede ili reakcije na laboratorijske testove takve vrste da se s pravom može posumnjati na prisustvo bolesti slinavke i šapa.
- (j) *Životinja pod sumnjom da je kontaminirana* označava svaku životinju prijemčive vrste koja je prema raspoloživim epizootiološkim informacijama mogla biti direktno ili indirektno izložena virusu bolesti slinavke i šapa.
- (k) *Slučaj bolesti slinavke i šapa ili životinja zaražena bolešću slinavke i šapa* označava svaku životinju prijemčive vrste ili leš životinje kod koje je zvanično potvrđena bolest slinavke i šapa, uzimajući u obzir definicije date u Aneksu 5:
- bilo o kliničkim simptomima ili obdukcionim lezijama koje odgovaraju bolesti slinavke i šapa, koje su zvanično potvrđene, ili
 - kao rezultat laboratorijskih ispitivanja sprovedenih u skladu sa Uputstvom OIE.
- (l) *Izbijanje bolesti slinavke i šapa* označava imanje gde se drže životinje prijemčivih vrsta, koje zadovoljava jedan ili više kriterijuma datih u Aneksu 5.
- (m) *Primarna pojava bolesti* označava pojavu bolesti slinavke i šapa koja se epizootiološki ne vezuje za prethodnu pojavu bolesti u istom regionu Republike ili je prva pojava bolesti u nekom drugom regionu Republike.
- (n) *Ubijanje* označava proces koji izaziva smrt životinje.
- (o) *Vanredno klanje* označava klanje u vanrednim situacijama onih životinja koje se na osnovu epizootioloških podataka ili kliničke dijagnoze ili rezultata laboratorijskog testiranja ne smatraju zaraženim niti kontaminiranim virusom bolesti slinavke i šapa, uključujući i klanje radi dobrobiti samih životinja.
- (p) *Prerađivanje* označava tretman za visokorizični materijal koji se primenjuje na takav način da se izbegava rizik od širenja virusa bolesti slinavke i šapa.
- (q) *Regionalizacija* označava određivanje granica kontrolisane zone u kojoj se primenjuje ograničenje kretanja i trgovine određenim životinjama ili životinjskim proizvodima kao što je predviđeno Članom 16 da bi se sprečilo širenje bolesti slinavke i šapa u slobodnoj zoni gde nisu primenjene restrikcije u skladu sa ovim Propisom.
- (r) *Region* označava deo teritorije Republike čija površina iznosi najmanje 2.000 kvadratnih km.
- (s) *Društvena banka antigena i vakcina* označava odgovarajuće prostorije određene za čuvanje rezervi Zajednice koncentrovanih inaktivisanih antigena virusa bolesti slinavke i šapa za proizvodnju vakcina protiv bolesti slinavke i šapa i veterinarskih imunoloških proizvoda (vakcina) izvedenih od takvih antigena.
- (t) *Vanredna vakcinacija* označava vakcinaciju u skladu sa Članom 19(1).
- (u) *Zaštitna vakcinacija* označava vanrednu vakcinaciju koja se sprovodi na imanjima u određenoj oblasti radi zaštite životinja prijemčivih vrsta unutar te oblasti od širenja virusa bolesti slinavke i šapa putem vazduha ili preko sekreta i ekskreta kliconoša

virusa bolesti slinavke i šapa kada postoji namera da se životinje ostave živim posle vakcinisanja.

- (v) *Suzbijajuća vakcinacija* označava vanrednu vakcinaciju koja se sprovodi isključivo zajedno sa politikom obeležavanja na imanju ili u oblasti gde postoji hitna potreba da se smanji količina virusa bolesti slinavke i šapa koja cirkuliše i da se smanji rizik od širenja izvan granica imanja ili oblasti i kada postoji namera da se životinje unište posle vakcinacije.
- (w) *Divlja životinja* označava životinju prijemčive vrste koja živi izvan imanja kao što je definisano u Članu 2.b ili izvan prostorija koje se pominju u Članovima 11 i 12.
- (x) *Prvobitni slučaj bolesti slinavke i šapa kod divljih životinja* označava svaki slučaj bolesti slinavke i šapa koji se otkrije kod divlje životinje u oblasti u kojoj nisu preduzete mere u skladu sa Članom 45.3 ili 45.4.

ODELJAK 2: OBAVEŠTAVANJE I ISTRAŽIVANJE

Član 3.

Obaveštavanje o bolesti

1. Obaveštavanje o bolesti slinavke i šapa je obavezno.
2. Ako se otkrije bolest slinavke i šapa ili ako se primete simptomi koji izazivaju sumnju da je životinja obolela ili uginula od bolesti slinavke i šapa, vlasnik odnosno imalac životinje obavezan je da odmah izvesti o tome veterinarskog inspektora ili ovlašćenog veterinara.
3. Ovlašćeni veterinar koji dobije izveštaj o prisustvu ili o sumnji na prisustvo bolesti slinavke i šapa mora odmah dostaviti takav izveštaj veterinarskom inspektorcu.
4. Obaveza o izveštavanju o prisustvu ili o sumnji na prisustvo bolesti slinavke i šapa odnosi se takođe i na veterinare ili druga lica koji pružaju profesionalne usluge u vezi sa životinjama, zatim na članove osoblja veterinarske dijagnostičke laboratorije i na druga lica koja znaju ili sumnjaju da je životinja zaražena bolešću slinavke i šapa.

Član 4.

Postupak tokom istraživanja

U slučaju da vlasnik odnosno imalac životinje zna ili sumnja na prisustvo bolesti slinavke i šapa na imanju, taj vlasnik odnosno imalac životinje pored toga što treba da sačini izveštaj iz stava 2 Člana 3 ovog Propisa, obavezan je da:

- (a) spreči svaku osobu da se približi životinji, stadu, jatu ili lešu uginule životinje do dolaska ovlašćenog veterinara;
- (b) odvoji zdrave životinje od sumnjive životinje ili leša;
- (c) zadrži leš sumnjive životinje do dolaska ovlašćenog veterinara;
- (d) dopusti klinički pregled i pruži pomoć pri kliničkom pregledu životinja i prikupljanju materijala u dijagnostičke svrhe uključujući ako je potrebno i ubijanje životinje ili životinja;

- (e) pruži informacije radi pomoći u istraživanju uključujući informacije o vremenu kada je prvi put izražena sumnja u prisustvo bolesti slinavke i šapa, vreme smrti životinje, tretman koji je pružen i kretanje unutar i izvan imanja životinja, proizvoda životinjskog porekla i drugih objekata ili materijala putem kojih se mogao preneti virus bolesti slinavke i šapa.

Član 5.

Istraživanje od strane veterinarskog inspektora

1. Po prijemu izveštaja o prisustvu ili sumnji na prisustvo bolesti slinavke i šapa kako se navodi u Članu 3 ovog Propisa veterinarski inspektorat će organizovati da se imanje koje je pod sumnjom stavi pod zvanični nadzor, da se uvedu privremena ograničenja za to imanje i da veterinarski inspektor odmah sprovede istragu da bi se potvrdilo ili odbacilo prisustvo bolesti slinavke i šapa na imanju.
2. Veterinarski inspektor će detaljno ispitati sve prijemčive životinje na imanju i uzeće sve potrebne uzorke za laboratorijsko ispitivanje.
3. Veterinarski inspektor će ličnim angažovanjem ili davanjem odgovarajućih instrukcija obezbediti da na imanju koje je pod sumnjom:
 - (a) postoji spisak, koji se redovno ažurira, prijemčivih životinja u svakoj kategoriji, uključujući i broj uginuća i broj zaraženih kao i onih koje će verovatno biti zaražene;
 - (b) postoji spisak, koji se redovno ažurira, svih zaliha mleka, mlečnih proizvoda, mesa, mesnih proizvoda, leševa, koža, vune, čekinja, semena, embriona, jajnih ćelija, tečnog đubriva, čvrstog đubriva, stočne hrane i prostirki;
 - (c) spiskovi pod tačkom (a) i (b) biće na zahtev dati na raspolaganje veterinarskom inspektoru ili drugom službeniku nadležnog organa i biće proveravani svaki put kada se izvrši službena poseta imanju;
 - (d) životinje prijemčivih vrsta drže se u zatvorenom prostoru ili na drugi način izolovane;
 - (e) nijedna životinja prijemčive vrste ne dolazi na imanje niti ga napušta;
 - (f) nijedna životinja druge vrste ne dolazi niti napušta imanje;
 - (g) meso ili leš prijemčive životinje ne napušta imanje bez ovlašćenja;
 - (h) nikakav pribor, otpaci ili materijal naveden u spisku pod tačkom (b) koji može preneti bolest slinavke i šapa ne napušta imanje;
 - (i) izuzetno od tačke (h) u ovom stavu, u slučaju teškoća u čuvanju mleka na imanju, može se zvaničnim putem narediti uništenje mleka na imanju ili se može dati zvanično ovlašćenje da mleko napusti imanje pod veterinarskim nadzorom i u vozilu tako modifikovanom da se otkloni rizik od oslobađanja virusa bolesti slinavke i šapa, i da se odveze do najbližeg mesta imanju na kojem se može uništiti ili obraditi na način koji će obezbediti uništenje virusa bolesti slinavke i šapa;
 - (j) nijedna osoba ne napusti niti uđe u imanje;

- (k) nijedno vozilo ne uđe niti napusti imanje;
 - (l) izuzetno od tačkaka (f), (j) i (k) ovog stava, Veterinarska uprava može odobriti takva kretanja po imanju, dolazak i napuštanje, pod uslovom da su ispunjeni propisani uslovi za izbegavanje širenja virusa bolesti slinavke i šapa;
 - (m) koriste se odgovarajuća dezinfekciona sredstva na ulazima i izlazima na imanju i na objektima gde se čuvaju životinje.
4. Na imanju koje je pod sumnjom mora se sprovesti epizootiološko istraživanje iz Člana 9.
 5. Veterinarska služba može proširiti privremene restrikcije iz stava 1 ovog Člana kao i mere navedene u stavu 3 ovog Člana na druga imanja koja se smatraju da su pod rizikom od zaraze zbog njihove blizine imanju koje je pod sumnjom ili zbog direktnog ili indirektnog dodira sa životinjama na imanju koje je pod sumnjom.
 6. U slučaju sumnje da su zaražena transportna sredstva, veterinarska služba može uvesti kontrolu koja je određena za transportna sredstva u Članu 12.
 7. Ako postoji jaka sumnja na prisustvo bolesti slinavke i šapa na imanju koje pod ispitivanjem, veterinarska služba će, kao meru opreza za sprečavanje širenja virusa bolesti slinavke i šapa dok se čekaju rezultati laboratorijskog ispitivanja, uvesti vanredne mere za kontrolu kretanja životinja i proizvoda životinjskog porekla u prečniku od 8 km od imanja koje je pod sumnjom. Mere koje će biti primenjene za sva imanja unutar privremene vanredne kontrolne zone gde se drže životinje prijemčive na bolest slinavke i šapa treba da uključe barem mere navedene u stavu 2 i u stavu 3, u tačkama (a), (e), (f), (g), (h), (j) i (k) ovog Člana.
 8. Program preventivnog iskorenjivanja, uključujući preventivno ubijanje životinja prijemčivih vrsta na imanjima koja su pod sumnjom ili životinja prijemčivih vrsta na epizootiološki povezanim ili graničnim imanjima koja su moguće bila izložena zarazi, može se sprovoditi ako epizootiološki podaci ukazuju na visok nivo rizika da su takva imanja postala zaražena. Na takvim imanjima kliničko ispitivanje prijemčivih životinja i prikupljanje dijagnostičkih uzoraka biće sprovedeno u skladu sa tačkom 2.1.1.1. Aneksa 6.
 9. Kontrolne mere utvrđene u stavovima 1, 3, 5, 6 i 7 ovog Člana neće biti povučene dok se ne odbaci sumnja na prisustvo bolesti slinavke i šapa.

ODELJAK 3: MERE KADA JE POTVRĐENA BOLEST SLINAVKE I ŠAPA

Član 6.

Postupak kada se potvrdi pojava bolesti slinavke i šapa

1. Čim se potvrdi bolest slinavke i šapa na imanju, pored privremenih ograničenja iz stava 1 Člana 5 i navedenih ograničenja u stavu 3 Člana 5, moraju se sprovesti sledeće mere:
 - (a) uzorci potrebni za epizootiološko ispitivanje iz Člana 9 moraju biti uzeti u skladu sa tačkom 2.1.1.1. Aneksa 6, ako to već nije učinjeno tokom perioda postojanja sumnje u skladu sa stavom 2 Člana 5, sem u slučaju epizootiološki povezanog

sekundarnog izbijanja bolesti ako su potrebni uzorci već bili uzeti iz primarnog izvora infekcije;

- (b) sve prijemčive životinje na imanju moraju biti bez odlaganja ubijene na imanju na profesionalan i human način, obezbeđujući njihovo prethodno omamljivanje, i bez rizika od širenja virusa bolesti slinavke i šapa;
 - (c) u izuzetnim okolnostima životinje prijemčivih vrsta mogu se ukloniti iz zaraženog imanja radi ubijanja na najbližem pogodnom mestu na način kojim će se izbeći rizik od širenja bolesti slinavke i šapa tokom transporta ili ubijanja;
 - (d) leševi će biti odstranjeni bez odlaganja na način kojim će se izbeći rizik od širenja virusa bolesti slinavke i šapa;
 - (e) leševi prijemčivih životinja koje su uginule na imanju takođe će se bez odlaganja ukloniti;
 - (f) mesu prijemčivih životinja koje su zaklane tokom perioda inkubacije treba ući u trag ako je moguće i isto treba uništiti;
 - (g) materije sem mleka i mlečnih proizvoda, koje se pominju u Članu 4(3)(b) koje mogu biti kontaminisane, moraju biti obrađene da bi se obezbedilo uništenje virusa bolesti slinavke i šapa ili, ako se ne mogu dekontaminirati konvencionalnim čišćenjem i dezinfekcijom, biće otklonjene u skladu sa instrukcijama veterinarskog inspektora;
 - (h) mleko i mlečni proizvodi moraju biti otklonjeni bez rizika od širenja virusa bolesti slinavke i šapa;
 - (i) zgrade, njihovo okruženje, vozila i zaražena oprema moraju biti očišćeni i dezinfikovani u skladu sa Članom 6 posle uklanjanja prijemčivih životinja;
 - (j) smeštaj za život ljudi i kancelarijski prostor takođe treba očistiti i dezinfikovati odgovarajućim sredstvima ako realno postoji sumnja da takva mesta mogu biti zaražena virusom bolesti slinavke i šapa;
 - (k) repopulacija imanja prijemčivim životinjama mora biti obavljena u skladu sa Aneksom 7;
 - (l) biće obavljeno epizootiološko istraživanje na način utvrđen Članom 9.
2. Prikupljanje i laboratorijsko ispitivanje uzoraka može se primeniti i na druga imanja uključujući i ona koja se graniče sa imanjem na kojem je potvrđeno prisustvo bolesti, ako se smatra da su pod rizikom od kontaminacije.

Član 7.

Čišćenje i dezinfekcija

1. Dezinfekciona sredstva za upotrebu u kontroli i iskorenjivanju bolesti slinavke i šapa podležu zvaničnom odobrenju i registraciji.
2. Čišćenje, dezinfekcija i deratizacija iz Članova 6 do 12 ovog Propisa moraju se sprovesti pod zvaničnom kontrolom i u skladu sa uputstvima datim od strane veterinarskog inspektora i saglasno postupcima navedenim u Planu za nepredviđene okolnosti, koji se pominje u Članu 34, i moraju biti u potpunosti dokumentovani.

3. Svo čišćenje, dezinfekcija i deratizacija moraju se sprovesti na način kojim će se izbeći rizik od širenja bolesti slinavke i šapa odnosno od ugrožavanja okoline i zdravlja ljudi.

Član 8.

Pronalaženje i tretman proizvoda i materija

Svi proizvodi i materije dobijeni od prijemčivih životinja, koji se pominju u Članu 5.3.b, uzeti sa imanja gde je potvrđena pojava bolesti slinavke i šapa i seme, jajne ćelije i embrioni uzeti od prijemčivih životinja koje su bile prisutne na imanju tokom perioda od datuma verovatnog unošenja bolesti na imanje do sprovođenja zvaničnih kontrolnih mera, moraju se pronaći i uništiti ili, što važi za sve materije sem semena, jajnih ćelija i embriona, obraditi pod zvaničnim nadzorom na način koji će obezbediti uništenje virusa bolesti slinavke i šapa i otklanjanje rizika od daljeg širenja zaraze.

Član 9.

Epizootiološko ispitivanje

Epizootiološko ispitivanje pojave bolesti slinavke i šapa iz Člana 6.1.1 mora sprovesti specijalno obučeni veterinar na osnovu sveobuhvatnog uputnika pripremljenog u okviru Plana za nepredviđene okolnosti koji je utvrđen Članom 34, da bi se obezbedilo da ispitivanje bude standardizovano, ciljno i brzo. Takvo ispitivanje treba kao minimum da obuhvati naročito:

- (a) dužinu vremena u kojem je moguće bila prisutna bolest slinavke i šapa na imanju pre nego što je izražena sumnja na bolest ili je o istoj dat izveštaj;
- (b) moguće poreklo bolesti na imanju i identifikacija drugih imanja na kojima ima životinja za koje se sumnja da su zaražene odnosno za koje se sumnja da su kontaminirane iz istog izvora;
- (c) u kojoj je meri moguće da su druge životinje prijemčivih vrsta, sem goveda i svinja, možda zaražene ili kontaminirane;
- (d) kretanja životinja, osoba, vozila li materija, iz Člana 5.3.b, koji mogu prenositi bolest slinavke i šapa u cilju dolaska ili odlaska sa imanja koja su u pitanju.

ODELJAK 4: DODATNE MERE, SPECIJALNI SLUČAJEVI I KONTAKTNA IMANJA

Član 10.

Dodatne mere

1. Zavisno od epizootioloških okolnosti i sledeći procenu rizika životinje koje pripadaju vrstama koje nisu prijemčive na bolest slinavke i šapa na imanju na kojem je bolest slinavke i šapa potvrđena mogu takođe biti ubijene i odstranjene na način kojim se izbegava rizik od širenja virusa bolesti slinavke i šapa.
2. Odredbe stava 1 ovog Člana neće se primenjivati na životinje onih vrsta koje nisu prijemčive na bolest slinavke i šapa pod uslovom da se one drže u izolaciji, efikasno čiste i dezinfikuju a u slučaju ekvida pojedinačno identifikuju.

3. Odredbe Člana 6.1 mogu se primeniti na epizootiološki povezana imanja ili na imanja koja su u susedstvu imanja na kojima je potvrđena bolest slinavke i šapa ako epizootiološke informacije ili drugi dokazi ukazuju na to da su takva imanja verovatno zaražena.
4. Veterinarska uprava će čim se prva pojava bolesti slinavke i šapa potvrdi pripremiti sve što je potrebno za vanrednu vakcinaciju u oblasti čuja je veličina bar jednaka veličini zone stalnog nadzora koja je utvrđena u skladu sa Članom 14.
5. Veterinarska uprava može takođe primeniti mere utvrđene stavovima 7 i 8 Člana 4.

Član 11.

Mere u slučaju pojave bolesti u blizini ili unutar određenih prostorija
gde se privremeno ili redovno drže životinje prijemčivih vrsta

1. Kada pojava bolesti slinavke i šapa pretili da zarazi životinje prijemčivih vrsta u laboratoriji, zoološkom vrtu, nacionalnom parku, ograđenom prostoru, institutu ili centru koji ima odobrenje za držanje životinja u naučne svrhe ili u svrhu očuvanja vrste ili za životinjske genetske resurse, sve odgovarajuće bio-bezbednosne mere moraju biti primenjene da bi se takve životinje zaštitile od zaraze. Ove mere mogu uključiti ograničenje pristupa javnim institucijama ili dozvolu takvog pristupa samo pod određenim uslovima.
2. Kada se potvrdi pojava bolesti u jednoj od prostorija iz stava 1 ovog Člana, može se dozvoliti odstupanje od odredbi Člana 6.1.b-k pod uslovom da zdravstveno stanje životinja drugih zemalja nije ugroženo i da su preduzete sve neophodne mere za sprečavanje rizika od širenja virusa bolesti slinavke i šapa.

Član 12.

Mere koje treba primeniti u klanicama,
na graničnim prelazima i u prevoznim sredstvima

1. Kada se potvrdi slučaj bolesti slinavke i šapa u klanici, graničnom prelazu ili prevoznom sredstvu, moraju se sprovesti sledeće mere za zaražene prostorije ili prevozna sredstva:
 - (a) sve životinje prijemčivih vrsta u takvim prostorijama ili prevoznim sredstvima moraju biti ubijene bez odlaganja;
 - (b) leševi životinja iz stava (a) moraju se odstraniti uz zvaničan nadzor na način kojim će se izbeći rizik od širenja virusa bolesti slinavke i šapa;
 - (c) ostali životinjski otpaci, uključujući iznutrice, od zaraženih ili sumnjivih na zarazu ili kontaminiranih životinja biće obrađeni na način kojim će se izbeći rizik od širenja virusa bolesti slinavke i šapa;
 - (d) balega, stajsko đubrivo i tečno đubrivo podležu dezinfekciji;
 - (e) čišćenje i dezinfekcija zgrada i opreme, uključujući i vozila ili prevozna sredstva, obavljaće se pod nadzorom zvaničnog veterinara u skladu sa Članom 7 i sa uputstvima koja je propisala Veterinarska uprava;
 - (f) epizootiološko ispitivanje mora se sprovesti u skladu sa Članom 9.

2. Mere koje su utvrđene Članom 13 moraju se primeniti za kontaktna imanja.
3. Nijedna životinja neće biti ponovo odabrana klanje, pregled, ili transport u prostorijama ili prevoznim sredstvima koja se pominju u stavu 1 u periodu od najmanje 24 sata posle završetka čišćenja i dezinfekcije iz stava 1.e.
4. Kada to zahteva epizootiološka situacija, posebno kada se mora posumnjati u zaraženost životinja prijemčivih vrsta na imanjima koja se nalaze u susedstvu prostorija ili prevoznih sredstava iz stava 1, mora se saopštiti pojava bolesti u prostorijama ili prevoznim sredstvima iz stava 1 i moraju se primeniti mere predviđene Članovima 6 i 14.

Član 13.

Kontaktna imanja

1. Imanja će se smatrati kao kontaktna imanja kada zvaničan veterinar utvrdi, ili smatra na osnovu potvrđenih podataka da je virus bolesti slinavke i šapa mogao biti unesen kao rezultat kretanja osoba, životinja, proizvoda životinjskog porekla, vozila ili na neki drugi način bilo sa drugih imanja na imanje koje se pominje u Članu 4.1 ili 6.1 ili sa imanja iz Člana 4.1 ili 6.1 na druga imanja.
2. Kontaktna imanja moraju da podležu merama datim u Članovima 5.3 i 6 i ove mere će biti u primeni sve dok se sumnja na prisustvo virusa bolesti slinavke i šapa na ovim kontaktnim imanjima zvanično ne odbaci u skladu sa definicijom iz Aneksa 5 i zahtevima ispitivanja datim pod tačkom 2.1.1.1. Aneksa 6.
3. Uklanjanje svih životinja iz kontaktnih imanja biće zabranjeno tokom perioda koji odgovara inkubacionom periodu koji je utvrđen za date vrste u Članu 2.h. Međutim, izuzetno od Člana 5.3.e, može se odobriti prevoz životinja prijemčivih vrsta pod zvaničnim nadzorom direktno do određene najbliže moguće klanice radi hitnog klanja.
4. Pre odobravanja takvog izuzetka, zvanični veterinar mora da izvrši bar klinička ispitivanja koja su utvrđena tačkom 1 Aneksa 6.
5. Kada epizootiološka veza između pojave bolesti slinavke i šapa i prostorija ili prevoznih sredstava iz Člana 11 odnosno Člana 12 ne može da se isključi, mere utvrđene Članom 5.2 i 5.3 i Članom 6 moraju se primeniti za takve prostorije i prevozna sredstva. Takođe se u takvim slučajevima mogu primeniti mere utvrđene Članom 5.8.

ODELJAK 5: ZONE ZAŠTITE (ZARAŽENE) I ZONE NADZORA

Član 14.

Utvrđivanje zona zaštite i zona nadzora

1. Čim se zvanično potvrdi prisustvo bolesti slinavke i šapa, moraju se ustanoviti kontrolne zone oko zaraženog imanja. To su zona zaštite u području od najmanje 3 km. i zona nadzora u području od najmanje 10 km.
2. U određivanju granica zona treba uzeti u obzir administrativne granice, prirodne barijere, sredstva za nadzor i prognoze mogućeg širenja virusa bolesti slinavke i šapa vazduhom ili drugim sredstvima. Geografska ograničenost zona podleže proverbi i izmenama na osnovu tih kriterijuma.

3. Zona zaštite i zona nadzora moraju se označiti postavljanjem lako čitljivih oznaka u dovoljnom broju na putevima koji ulaze u zonu.
4. Centralni i lokalni centri za kontrolu bolesti, koji se pominju u Članovima 36 i 38, treba da se uspostave bez odlaganja da bi koordinisali sve mere neophodne za što brže iskorenjivanje bolesti slinavke i šapa.
5. Da bi se sprovedla druga epizootiološka ispitivanja koja se pominju u Članu 9 i da bi se pružio savet Centralnom i Lokalnom centru za kontrolu bolesti o kontrolnim merama biće aktivirana Grupa eksperata utvrđena Članom 40.
6. Sve prijemčive životinje otpremljene iz zone zaštite i zone nadzora u periodu od najmanje 21 dan pre datuma za koji se procenjuje da je došlo do najranije pojave zaraze na imanju u zoni zaštite, moraju se pronaći. Kada je potrebno, susedne zemlje i zainteresovani trgovački partneri biće obavешteni o rezultatima takvog traganja.
7. Mora se ući u trag svežem mesu, mesnim proizvodima, svežem mleku i proizvodima od svežeg mleka dobijenim od životinja prijemčivih vrsta koje potiču iz zone zaštite i koji su proizvedeni u vremenu od dana kada se procenjuje da je unet virus bolesti slinavke i šapa i datuma kada su u zoni zaštite stupile na snagu kontrolne mere. U sprovođenju takvog ulaženja u trag treba da postoji puna saradnja sa susednim zemljama i zainteresovanim trgovačkim partnerima.
8. Sveže meso, mesni proizvodi, sveže mleko i proizvodi od svežeg mleka iz stava 7 ovog Člana treba da se obrade u skladu sa Aneksom 1, Odeljak 4, 5 i 6, ili da se zadrže dok se zvanično ne odbaci mogućnost kontaminacije virusom bolesti slinavke i šapa.

Član 15.

Mere koje treba primeniti u zoni zaštite i zoni nadzora

1. Mere koje treba primeniti u zoni zaštite treba da budu bar one koje su navedene u Aneksu 1.
2. Mere koje treba primeniti u zoni nadzora treba da budu mere koje su navedene u Aneksu 2.

ODELJAK 6: REGIONALIZACIJA, KONTROLA KRETANJA I IDENTIFIKACIJA

Član 16.

Regionalizacija

1. Kada se virus bolesti slinavke i šapa širi uprkos merama preduzetim u skladu sa ovim propisom i epizootska situacija postaje ekstenzivna i u svakom slučaju kada se sprovodi vanredna vakcinacija, teritorija Republike mora biti regionalizovana u jednu ili više ograničenih ili slobodnih zona.
2. Pre postavljanja granica za ograničenu zonu, mora se sprovesti detaljna epizootiološka procena situacije, naročito u vezi sa mogućim vremenom i verovatnom lokacijom unošenja virusa, mogućim širenjem i verovatnim periodom vremena koji je potreban za iskorenjivanje virusa bolesti slinavke i šapa.
3. Na ograničenoj zoni moraju biti što je pre moguće postavljene granice na osnovu administrativnih granica, kao što su granice okruga, ili geografske barijere.

Regionalizacija će u polaznoj fazi pre obuhvatiti veće administrativne jedinice nego regione. Ograničena zona može se smanjiti u odnosu na rezultate epizootiološkog ispitivanja koje je predviđeno Članom 9, na područje čija veličina nije manja od subregiona i kada je potrebno i okružujućih subregiona. U slučaju da se virus bolesti slinavke i šapa širi, ograničena zona biće povećana uključivanjem dodatnih regiona ili subregiona.

4. Mere koje se moraju primeniti u ograničenoj zoni biće mere navedene u Aneksu 3.

Član 17.

Identifikacija životinja prijemčivih vrsta

1. U slučaju pojave bolesti slinavke i šapa životinje prijemčivih vrsta treba da napuste imanje na kojem se nalaze samo ako su obeležene na takav način da Veterinarska uprava može lako da uđe u trag njihovim kretanjima i imanju njihovog porekla, odnosno imanju sa kojeg dolaze. Međutim, u specijalnim slučajevima koji se pominju u Članu 11.1 i Članu 12.1, Veterinarska uprava može, u određenim okolnostima i imajući u vidu zdravstvenu situaciju, odobriti i druge načine brzog pronalaženja kretanja takvih životinja i imanja njihovog porekla odnosno drugih imanja sa kojih dolaze. Način za prepoznavanje takvih životinja i za pronalaženje imanja njihovog porekla odrediće Veterinarska uprava.
2. Mere preduzete za dodatno, trajno i neizbrisivo obeležavanje životinja naročito za kontrolu bolesti slinavke i šapa i posebno u slučaju vakcinacije koja se sprovodi u skladu sa Članovima 21 i 22 mogu se izmeniti ako je potrebno.

ODELJAK 7: VAKCINACIJA

Član 18.

Korišćenje, proizvodnja, prodaja i kontrola vakcina za bolest slinavke i šapa

1. Korišćenje vakcina za bolest slinavke i šapa i davanje hiperimunog seruma protiv bolesti slinavke i šapa zabranjeno je u Republici kao što je regulisano ovim Propisom.
2. Proizvodnja, skladištenje, isporuka, distribucija i prodaja vakcina protiv bolesti slinavke i šapa u Republici sprovodi se uz zvaničnu kontrolu.
3. Marketing vakcina protiv bolesti slinavke i šapa vrši se pod nadzorom Veterinarske uprave.
4. Korišćenje vakcina protiv bolesti slinavke i šapa u druge svrhe sem za podsticanje aktivnog imuniteta kod životinja prijemčivih vrsta, naime za laboratorijska istraživanja, naučno istraživanje ili testiranje vakcina, odobrava Veterinarska uprava i obavlja se pod odgovarajućim bio-bezbednosnim uslovima.

Član 19.

Odluka o uvođenju vanredne vakcinacije

1. Može se doneti odluka da se izvrši vanredna vakcinacija kada je ispunjen bar jedan od sledećih uslova:

- (a) pojave bolesti slinavke i šapa potvrđene su i prete da se prošire po Republici;
 - (b) susedne zemlje su pod rizikom zbog geografske situacije ili zbog preovlađujućih meteoroloških uslova u odnosu na objavljene pojave bolesti slinavke i šapa u Republici;
 - (c) ostale zemlje su pod rizikom zbog epizootiološki relevantnih kontakata između imanja na njihovim teritorijama i imanja koja drže životinje prijemčivih vrsta u Republici gde postoje pojave bolesti slinavke i šapa.
2. Kada se odlučuje o uvođenju vanredne vakcinacije, potrebno je razmotriti mere koje su utvrđene Članom 11 i kriterijume navedene u Planu za nepredviđene okolnosti koji se pominje u Članu 34.
 3. Odluka za uvođenje vanredne vakcinacije biće usvojena posle razgovora sa susednim zemljama, zemljama koje su značajni trgovački partneri i Komisijom Evropske Unije.
 4. Odluka iz stava 3 ovog Člana za uvođenje vanredne vakcinacije na sopstvenoj teritoriji može biti zatražena:
 - (a) ili od strane Republike, kao što se navodi u stavu 1.a, ili
 - (b) od strane susedne zemlje ili zemlje trgovačkog partnera, kao što se navodi u stavu 1.b ili 1.c.
 5. Izuzetno do stava 3 ovog Člana, odluka da se sprovede vanredna vakcinacija može se doneti i sprovesti u skladu sa ovim Propisom, posle pismenog obaveštenja upućenog susednim zemljama, državama koje su značajni trgovački partneri i Komisiji Evropske Unije koje će uključiti i specifikaciju predviđenu Članom 20.

Član 20.

Uslovi za vanrednu vakcinaciju

1. Odluka da se sprovede vanredna vakcinacija u skladu sa Članom 19.3 i 19.4 mora da naznači uslove pod kojima će se obaviti takva vakcinacija i ti uslovi najmanje što moraju da naznače jeste:
 - (a) određivanje granice u skladu sa Članom 16 geografske oblasti gde će se sprovesti vanredna vakcinacija;
 - (b) vrstu i starost životinja koje se vakcinišu;
 - (c) trajanje kampanje vakcinacije;
 - (d) određenu zabranu kretanja vakcinisanih i nevakcinisanih životinja prijemčivih vrsta i proizvoda od takvih životinja;
 - (e) specijalno dodatno i trajno obeležavanje i specijalno registrovanje vakcinisanih životinja shodno Članu 17.2;
 - (f) ostala pitanja koja odgovaraju vanrednoj situaciji.

Član 21.

Zaštitna (protektivna) vakcinacija

1. Prilikom obavljanja vanredne vakcinacije treba primeniti mere koje će obezbediti da:
 - (a) zona vakcinacije bude regionalizovana u skladu sa Članom 16 i kada je potrebno u bliskoj saradnji sa susednim zemljama;
 - (b) Vakcinacija treba da se sprovede brzo i u saglasnosti sa pravilima higijene i biološke bezbednosti tako da se izbegne širenje virusa bolesti slinavke i šapa;
 - (c) sve primenjene mere u zoni vakcinacije treba da se sprovedu tako da ne budu u suprotnosti sa merama utvrđenim u Odeljku 5;
 - (d) kada zona vakcinacije uključuje delove ili celinu zone zaštite ili zone nadzora:
 - (i) mere primenljive za zonu zaštite ili zonu nadzora u skladu sa ovim Propisom biće na snazi unutar tog dela zone vakcinacije sve dok se takve mere ne ukinu u skladu sa Aneksom 1, Odeljkom 15 ili Aneksom 2, Odeljkom 8;
 - (ii) posle ukidanja mera primenjenih u zoni zaštite i zoni nadzora, mere primenljive za zonu vakcinacije utvrđene Aneksom 4 i dalje će biti u primeni.
2. Kada se primenjuje zaštitna vakcinacija, zona vakcinacije biće okružena zonom nadzora (zona nadzora po definiciji od strane OIE) od najmanje 10 km u širini od područja zone vakcinacije:
 - (a) u kojoj se zabranjuje vakcinacija;
 - (b) u kojoj se sprovodi pojačani nadzor;
 - (c) u kojoj kretanje životinja prijemčivih vrsta podleže kontroli od strane Veterinarske uprave;
 - (d) koja ostaje na snazi dok se ne povрати status oslobođen od infekcije i bolesti slinavke i šapa u skladu sa Članom 26.

Član 22.

Suzbijajuća (supresivna) vakcinacija

1. Susedne zemlje, zemlje koje su značajni trgovački partneri i Komisija Evropske Unije biće obavesteni ako se odluči, saglasno Članu 20, i uzimajući u obzir sve relevantne okolnosti, da se uvede suzbijajuća vakcinacija i biće date pojedinosti o kontrolnim merama koje treba preduzeti i koje će kao najmanje uključiti mere utvrđene Članom 14.
2. Da bi se osiguralo sprovođenje suzbijajuće vakcinacije treba preduzeti mere:
 - (a) samo u okviru zone zaštite;
 - (b) samo na jasno označenim imanjima koja podležu merama utvrđenim Članom 6.1 i naročito podstavom b.

Međutim, iz logističkih razloga i izuzetno od Člana 6.1.b, ubijanje svih životinja na takvim imanjima može se odložiti koliko je potrebno da bi bilo u saglasnosti sa zahtevima za ubijanje životinja na human način i da bi se ispunili zahtevi iz Člana 6.1.d ovog Propisa u vezi da odstranjivanjem leševa.

Član 23.

Mere primenljive u zoni vakcinacije

Mere koje će se primenjivati u zoni vakcinacije biće mere navedene u Aneksu 4.

ODELJAK 8: PONOVRNO STICANJE STATUSA BEZ INFEKCIJE I BOLESTI SLINAVKE I ŠAPA

Član 24.

Ponovno sticanje statusa bez infekcije i bolesti slinavke i šapa

Status Srbije ili regiona u Srbiji bez infekcije i bolesti slinavke i šapa biće povraćen u skladu sa postupcima postavljenim u Poglavlju o bolesti slinavke i šapa, uključujući i poslednje izmene, OIE Kodeksa zdravlja kopnenih životinja, uzimajući u obzir uslove koji se pominju u Članovima 25 i 26.

Član 25.

Ponovno sticanje statusa posle iskorenjivanja bolesti slinavke i šapa bez vanrednog vakcinisanja

Srbija ili region Srbije regionalizovan u skladu sa Članom 16 povratice svoj prethodni status bez prisustva infekcije i bolesti slinavke i šapa posle kontrole i iskorenjivanja jednog ili više žarišta bolesti slinavke i šapa bez vakcinacije pod sledećim uslovima:

- (a) da su sve mere predviđene Aneksom 1, Odeljak 15, i Aneksom 2, Odeljak 8 ispunjene, i
- (b) da je barem jedan od sledećih uslova primenjen:
 - (i) da su prihvaćene relevantne preporuke iz Poglavlja u vezi sa bolešću slinavke i šapa, uključujući i poslednje izmene, OIE Kodeksa zdravlja kopnenih životinja;
 - (ii) da su najmanje tri meseca prošla od poslednje zabeležene pojave bolesti slinavke i šapa i da je izvršeni klinički i laboratorijski nadzor u skladu sa Aneksom 6 potvrdio da ne postoji infekcija virusom bolesti slinavke i šapa u Srbiji ili u regionu Srbije.

Član 26.

Ponovno sticanje statusa posle iskorenjivanja bolesti slinavke i šapa uz vakcinaciju

Srbija ili region Srbije regionalizovan u skladu sa Članom 16 povraće svoj prethodni status bez prisustva infekcije i bolesti slinavke i šapa posle kontrole i iskorenjivanja jedne ili više pojava bolesti slinavke i šapa uz vakcinaciju pod sledećim uslovima:

- (a) da su ispunjene sve mere predviđene Aneksom 1, Odeljak 15; Aneksom 2, Odeljak 8 i Aneksom 4, Odeljak 1(Faza 1), 2(Faza 2), 3(Faza 2A) i 4(Faza 2B), i
- (b) da je bar jedan od sledećih uslova primenjen:
 - (i) da su prihvaćene relevantne preporuke iz Poglavlja u vezi sa bolešću slinavke i šapa, uključujući i poslednje izmene, OIE Kodeksa zdravlja kopnenih životinja;
 - (ii) da su najmanje tri meseca prošla od klanja poslednje vakcinisane životinje i da je serološki nadzor izvršen u skladu sa ustanovljenim smernicama;
 - (iii) da je najmanje šest meseci prošlo od poslednje pojave bolesti slinavke i šapa ili od završetka vanredne vakcinacije, zavisno od toga šta se poslednje desilo, i u skladu sa utvrđenim smernicama serološko ispitivanje zasnovano na otkrivanju antitela specifičnih za nestrukturne proteine virusa bolesti slinavke i šapa pokazalo je odsustvo infekcije kod vakcinisanih životinja.

Član 27.

Izmene mera za ponovno sticanje statusa bez prisutne infekcije i bolesti slinavke i šapa

1. Izuzetno od Člana 25 može biti odlučeno da se povuku ograničenja primenjena u skladu sa ovim Propisom kada su ispunjeni zahtevi predviđeni Aneksom 1, Odeljak 15 i Aneksom 2, Odeljak 8 i izvršeno kliničko i serološko ispitivanje potvrđuje odsustvo infekcije virusom bolesti slinavke i šapa.
2. Izuzetno od Člana 26 može biti odlučeno da se povuku ograničenja primenjena u skladu sa ovim Propisom pošto su izvršena klinička i serološka ispitivanja predviđena Aneksom 4, Odeljak 3(Faza 2A) i primenjene mere predviđene Aneksom 4 Odeljak 4(Faza 2B) koji su potvrdili odsustvo infekcije virusom bolesti slinavke i šapa.
3. Bez štete po stavove 1 i 2 može se odlučiti da se ne smeju prenositi u drugu zemlju životinje prijemčive vrste sa teritorije ili iz regiona Srbije gde je došlo do pojave bolesti slinavke i šapa sve dok se ne povraće status bez prisustva infekcije i bolesti slinavke i šapa u skladu sa uslovima iz poglavlja o bolesti slinavke i šapa, uključujući i poslednje izmene, OIE Kodeksa zdravlja kopnenih životinja, sem ukoliko takve životinje:
 - (a) nisu bile vakcinisane i upućene direktno u klanicu radi neposrednog klanja; ili
 - (b) su bile izolovane najmanje 30 dana neposredno pre utovara i prošle su serološki test za otkrivanje antitela na strukturalne proteine virusa bolesti slinavke i šapa, koji je izvršen sa negativnim rezultatima na uzorcima uzetim u toku 10 dana pre utovara.
4. Bez štete u odnosu na stav 2 može biti odlučeno da dok se ne povraće status bez prisustva infekcije i bolesti slinavke i šapa u skladu sa uslovima iz OIE kodeksa zdravlja kopnenih životinja, područje zone nadzora oko zone vakcinacije iz Člana 21.2 treba da se smanji posle, sa povoljnim rezultatima, ispunjenja mera predviđenih Aneksom 4, Odeljak 4(Faza 2B).

Član 28.

Odobranje životinja prijemčivih vrsta i proizvoda dobijenih od takvih životinja za izvoz

1. Biće preduzete mere da bi se obezbedilo da se dodatno odobranje za izvoz životinja prijemčivih vrsta ili proizvoda dobijenih od takvih životinja u skladu sa ovim Propisom nastavi sve dotle dok se ne povрати status Republike ili dela teritorije Republike oslobođen od infekcije i pojave bolesti slinavke i šapa u skladu sa Članovima 25 i 26.

Član 29.

Kretanje vakcinisanih životinja prijemčivih vrsta posle ponovnog sticanja statusa oslobođenog prisustva infekcije i bolesti slinavke i šapa

1. Otpremanje životinja prijemčive vrste vakcinisanih protiv bolesti slinavke i šapa iz Srbije u drugu zemlju mora biti zabranjeno.
2. Izuzetno od zabrane iz stava 1 može biti odlučeno da se usvoje određene mere u odnosu na vakcinisane životinje prijemčivih vrsta koje se drže u zoološkim vrtovima i uključene su u program očuvanja divljih vrsta životinja ili se drže u prostorijama kao stočni resursi i koje su navedene od strane nadležnih organa kao jezgro odgajivanja životinja koje je neophodno za opstanak vrste, shodno odgovarajućim odredbama OIE Kodeksa zdravlja kopnenih životinja.

POGLAVLJE II: PREVENTIVNE MERE

ODELJAK 9: LABORATORIJE I OBJEKTI U KOJIMA SE RUKUJE ŽIVIM VIRUSOM BOLESTI SLINAVKE I ŠAPA

Član 30.

Laboratorije i objekti u kojima se rukuje živim virusom slinavke i šapa

1. Laboratorije i objekti u kojima se rukuje živim virusom bolesti slinavke i šapa, njegovim genomom, antigenima ili vakcinama proizvedenim od takvih antigena za potrebe istraživanja, dijagnoze ili proizvodnje biće strogo kontrolisani od strane Veterinarske uprave.
2. Rukovanje živim virusom bolesti slinavke i šapa za potrebe istraživanja i dijagnoze obavljaće se samo u odobrenim laboratorijama.
3. Rukovanje živim virusom slinavke i šapa radi proizvodnje inaktivisanih antigena za formulaciju vakcina ili radi proizvodnje vakcina kao i istraživanje koje je s tim u vezi mogu se obavljati samo u odobrenim objektima i laboratorijama.
4. Laboratorije i objekti iz stava 2 i 3 moraju zadovoljiti ili premašiti minimum bio-bezbednosnih zahteva propisanih u "Minimalnim standardima za laboratorije koje rade sa virusom bolesti slinavke i šapa *in vitro* i *in vivo*" koje je ustanovila OIE Evropska komisija za kontrolu bolesti slinavke i šapa na 26. sednici u Rimu u aprilu 1985. godine, uključujući izmene iz 1993. godine.

Član 31.

Nacionalna laboratorija

1. Laboratorijsko testiranje na bolest slinavke i šapa može se obavljati samo u laboratoriji koja je ovlašćena za takvo testiranje od strane Veterinarske uprave.
2. Laboratorijsko testiranje radi potvrđivanja prisustva virusa bolesti slinavke i šapa ili virusa drugih vezikularnih bolesti mora se obavljati u skladu sa Članom 33.
3. Na teritoriji Srbije mora se osnovati Nacionalna referentna laboratorija za dijagnozu bolesti slinavke i šapa i drugih vezikularnih bolesti stoke.
4. Do vremena dok se ne osnuje Nacionalna referentna laboratorija iz stava 3 koristiće se usluge nacionalne referentne laboratorije iz jedne ili više zemalja za dijagnozu bolesti slinavke i šapa.
5. Kada se osnuje Nacionalna referentna laboratorija iz stava 3, ista će moći da pruža usluge nacionalne referentne laboratorije drugim zemljama.
6. Saradnja između Srbije i drugih zemalja iz stava 4 i 5 mora biti formulisana zajedničkim sporazumima između Veterinarske uprave Srbije i veterinarske uprave druge zemlje odnosno zemalja koje su uključene.
7. Nacionalna referentna laboratorija iz stava 3 obavljaće bar one funkcije i dužnosti koje su utvrđene Aneksom 12.
8. Nacionalna referentna laboratorija iz stava 3 mora se povezati sa Svetskom referentnom laboratorijom i naročito mora slati odgovarajuće uzorke Svetskoj referentnoj laboratoriji.
9. Laboratorijska istraživanja predviđena ovim Propisom moraju se pre svega obavljati da bi se potvrdilo ili odbacilo prisustvo bolesti slinavke i šapa kao i da bi se isključile druge vezikularne bolesti.
10. Kada se potvrdi pojava bolesti slinavke i šapa i identifikuje serotip virusa, taj virus mora biti antigenski karakterizovan u odnosu na referentne vrste vakcine i kada je potrebno uz pomoć Svetske referentne laboratorije.
11. Uzorci uzeti od domaće stoke koji pokazuju znakove vezikularne bolesti i koji su negativni na virus bolesti slinavke i šapa i, kada je relevantno, virus vezikularne bolesti svinja mora biti poslat u Svetsku referentnu laboratoriju radi daljeg istraživanja.
12. Nacionalna referentna laboratorija mora biti odgovarajuće opremljena opremom i osobljem u odgovarajućem broju radi sprovođenja potrebnih laboratorijskih istraživanja u skladu sa ovim Propisom.

Član 32.

Standardi sigurnosti i smernice za nadzor, kodeks ponašanja za ovlašćene laboratorije i objekte u kojima se rukuje živim virusom bolesti slinavke i šapa

1. Operativni priručnik za minimalne standarde za laboratorije koje rade sa virusom bolesti slinavke i šapa *in vitro* i *in vivo* mora se zvaničnim putem usvojiti.

2. Smernice za nadzor koji je potreban da se povрати status koji je oslobođen prisustva infekcije i bolesti slinavke i šapa moraju se zvaničnim putem usvojiti.
3. Jedinствени kodeks ponašanja za bezbednosne sisteme koji se primenjuju u objektima i laboratorijama koje rade sa virusom bolesti slinavke i šapa in vitro i in vivo mora se zvaničnim putem usvojiti.

ODELJAK 10: DIAGNOZA BOLESTI SLINAVKE I ŠAPA

Član 33.

Standardi i testovi za dijagnozu bolesti slinavke i šapa i za diferencijalnu dijagnozu drugih zaraznih bolesti sa vezikularnim sindromom

1. Nacionalna referentna laboratorija mora koristiti testove i standarde koji će biti bar onoliko specifični i osetljivi koliko su i standardi i testovi iz OIE priručnika.
2. Mora se organizovati opremanje, skladištenje i snabdevanje Nacionalne referentne laboratorije dovoljnim količinama određenih reagenasa ili dijagnostičkih testova za vanredne situacije, posebno u vezi sa merama koje su navedene u Članu 4, Odeljak 3, stav 3.
3. Operativni priručnik za dijagnozu bolesti slinavke i šapa i diferencijalnu dijagnostiku drugih zaraznih bolesti sa vezikularnim sindromom sem vezikularne bolesti svinja, mora biti zvaničnim putem usvojen.

ODELJAK 11: PLAN ZA NEPREDVIDENE OKOLNOSTI I BLAGOVREMENO UPOZORENJE

Član 34.

Plan za nepredviđene okolnosti

1. Plan za nepredviđene okolnosti biće pripremljen utvrđivanjem mera potrebnih za održavanje visokog nivoa pozornosti i spremnosti za bolest slinavke i šapa, i zaštite životne sredine, i koji treba sprovesti u slučaju pojave bolesti slinavke i šapa.
2. Plan za nepredviđene okolnosti treba da obezbedi pristup svim objektima, opremi, osoblju i drugom odgovarajućem materijalu koji je neophodan za brzo i efikasno uklanjanje pojave bolesti slinavke i šapa, i treba da obezbedi koordinaciju i saradnju sa susednim zemljama.
3. Plan za nepredviđene okolnosti treba da obezbedi mere koje će se sprovesti u slučaju najgoreg scenarija i treba da pruži naznake o:
 - (a) potrebama za vakcinom koje se smatraju neophodnim u slučaju vanredne vakcinacije, i
 - (b) regionima u okviru kojih se nalaze područja sa visokim gustom populacije prijemčivih vrsta životinja, uzimajući u obzir kriterijume za odlučivanje za primenu zaštitnog vakcinisanja.
4. Plan za nepredviđene okolnosti treba da obezbedi da se izvrše sve neophodne pripreme da bi se sprečila svaka moguća šteta po životnu okolinu koja se može

sprečiti u slučaju pojave bolesti i da se istovremeno obezbedi najviši nivo kontrole bolesti, i najmanja moguća šteta koja može nastati kao rezultat pojave bolesti, naročito ako je neophodno da se zakopaju ili spale leševi ubijenih životinja na licu mesta.

5. Najmanje jednom u pet godina Plan za nepredviđene okolnosti mora biti ažuriran naročito u odnosu na blagovremeno upozorenje iz Člana 35.

Član 35.

Blagovremeno upozorenje

1. Blagovremeno upozorenje mora biti sprovedeno u skladu sa Planom za nepredviđene okolnosti.
2. Kada je moguće i praktično izvodljivo, blagovremeno upozorenje treba sprovesti u tesnoj saradnji sa nadležnim organima susednih zemalja.

ODELJAK 12: KONTROLNI CENTRI I GRUPE EKSEPATA

Član 36.

Centralni centar za kontrolu bolesti – Funkcije i obaveze

1. U slučaju pojave bolesti slinavke i šapa odmah treba uspostaviti centralni centar za kontrolu bolesti.
2. Centralni centar za kontrolu bolesti pre svega će upravljati i rukovati operacijama lokalnih centara za kontrolu bolesti predviđenih Članom 38. Određene funkcije koje su prvobitno bile dodeljene Centralnom centru za kontrolu bolesti mogu kasnije biti prenete na lokalni centar za kontrolu bolesti pod uslovom da zadaci centralnog centra za kontrolu bolesti nisu time dovedeni u pitanje.
3. Centralni centar za kontrolu bolesti mora biti odgovoran bar za:
 - (a) definisanje svih neophodnih kontrolnih mera;
 - (b) obezbeđenje brzog i efikasnog sprovođenja takvih mera od strane lokalnih centara za kontrolu bolesti;
 - (c) obezbeđenje osoblja i drugih resursa za lokalne centre za kontrolu bolesti;
 - (d) pružanje informacija susednim zemljama, zainteresovanim trgovačkim partnerima i Komisiji Evropske Unije, drugim nacionalnim organima vlasti uključujući nadležne organe i tela za zaštitu životne sredine i veterinarskim, poljoprivrednim i trgovačkim organizacijama i telima;
 - (e) organizovanje kampanje za vanrednu vakcinaciju i takođe određivanje granica za zone vakcinacije;
 - (f) povezivanje sa dijagnostičkim laboratorijama;
 - (g) povezivanje sa nadležnim organima za zaštitu životne sredine radi koordinisanja akcije u vezi sa veterinarskom i ekološkom bezbednošću;

- (h) povezivanje sa sredstvima informisanja;
- (i) povezivanje sa telima za sprovođenje propisa da bi se obezbedilo odgovarajuće sprovođenje specifičnih zakonskih mera.

Član 37.

Centralni centar za kontrolu bolesti – tehnički uslovi

1. Centralni centri za kontrolu bolesti treba da imaju sva neophodna sredstva uključujući osoblje, kapacitete i opremu za efikasno sprovođenje kampanje iskorenjivanja bolesti.
2. Sredstva iz stava 1 treba da obuhvate kao minimum sledeće:
 - (a) sistem za identifikaciju stada i lokaciju životinja, poželjno kompjuterizovan;
 - (b) sva podesna sredstva komunikacije uključujući telefone, faks mašine i ako je moguće sredstva komunikacije sa medijima;
 - (c) komunikacioni sistem koji omogućava razmenu informacija sa lokalnim centrima za kontrolu bolesti, laboratorijama i drugim važnim organizacijama, poželjno kompjuterizovan;
 - (d) mape i druge izvore informacija koje se mogu koristiti u upravljanju kontrolnim merama;
 - (e) zajedničku dnevnik rada koji mora da se vodi da bi se hronološkim redom beležili svi događaji u vezi sa pojavom bolesti slinavke i šapa i da bi mogle različite aktivnosti da se povezuju i koordiniraju;
 - (f) spiskove nacionalnih i međunarodnih organizacija i laboratorija koje su zainteresovane za pojave bolesti slinavke i šapa i kojima se u takvom slučaju treba obratiti;
 - (g) spiskove osoblja i drugih osoba koje se mogu odmah pozvati da pruže usluge u lokalnim centrima za kontrolu bolesti ili koji pripadaju grupi eksperata predviđenoj Članom 40 u slučaju pojave bolesti slinavke i šapa;
 - (h) spiskove nadležnih organa i tela za zaštitu okoline koje treba kontaktirati u slučaju pojave bolesti slinavke i šapa;
 - (i) mape sa utvrđenim odgovarajućim mestima za odstranjivanje leševa;
 - (j) spiskove preduzeća za tretmane i procese koja su odobrena za tretiranje i preradu životinjskih leševa i životinjskih otpadaka i koji se mogu angažovati u slučaju pojave bolesti slinavke i šapa, uključujući naročito naznaku njihovih kapaciteta, adrese i druge pojedinosti neophodne za kontakt;
 - (k) spiskove mera za upravljanje i kontrolu oticanja dezinfekcionih sredstava kao i telesnih tkiva i tečnosti u životnoj sredini kao rezultat raspadanja leševa, naročito njihovo oticanje u površinske i podzemne vode.

Član 38.

Lokalni centri za kontrolu bolesti – uspostavljanje, funkcije i obaveze

1. U slučaju pojave bolesti slinavke i šapa odmah treba uspostaviti potpuno funkcionalne lokalne centre za kontrolu bolesti.
2. U okviru plana za nepredviđene okolnosti, treba predvideti moguće lokacije za lokalne centre za kontrolu bolesti, njihovu organizaciju, osoblje, smeštaj, kapacitete i opremu, sisteme upravljanja, komunikacione veze i informacione kanale.
3. Lokalni centri za kontrolu bolesti treba da deluju u tesnoj saradnji i koordinaciji sa Centralnim centrom za kontrolu bolesti, naročito u odnosu na mere predviđene Članom 36.3.b.
4. Lokalni centri za kontrolu bolesti moraju imati potrebnu organizaciju da bi se obezbedilo brzo sprovođenje mera koje treba primeniti u slučaju pojave bolesti slinavke i šapa kao što je predviđeno ovim Propisom.

Član 39.

Lokalni centri za kontrolu bolesti – Tehnički uslovi

1. Lokalni centri za kontrolu bolesti treba da imaju osoblje, kapacitete i opremu koja je potrebna, i jasnu upravljačku strukturu i efikasno upravljanje da bi se obezbedilo brzo sprovođenje mera koje se odnose na epizootiološko ispitivanje, zaštitu životne okoline, obradu leševa iz zaraženih stada, zvanični nadzor u zonama, ulaženje u trag, humano i vanredno klanje, čišćenje i dezinfekciju i druge sanitarno zdravstvene mere, i mere vanredne vakcinacije kao i sve ostale odluke u vezi s tim.
2. Lokalni centri za kontrolu bolesti treba kao minimum da imaju:
 - (a) jednu telefonsku liniju rezervisanu za komunikaciju sa Centralnim centrom za kontrolu bolesti i pristupne telefonske linije preko kojih farmeri i ostali stanovnici naseljenog mesta, mogu dobiti ažurne i tačne informacije o preduzetim merama;
 - (b) terensko osoblje opremljeno neophodnim alatima za komunikaciju i efikasno upravljanje svim neophodnim podacima;
 - (c) evidencioni sistem, poželjno kompjuterizovan, koji je povezan sa Centralnim centrom za kontrolu bolesti i sa svim bazama podataka, laboratorijama i drugim organizacijama;
 - (d) zajedničku dnevnik rada koja mora da se vodi da bi se hronološkim redom beležili svi događaji u vezi sa pojavom bolesti slinavke i šapa i da bi mogle različite aktivnosti da se povezuju i koordiniraju;
 - (e) ažurirane spiskove osoba, uključujući i privatne veterinare, i lokalne organizacije u svakom regionu koje treba kontaktirati i koji mogu biti uključeni u slučaju da se pojavi bolest slinavke i šapa;
 - (f) ažurirane spiskove imanja na koja mogu da se primene odredbe Člana 11 u slučaju pojave bolesti slinavke i šapa;

- (g) ažurirane spiskove mogućih mesta za spaljivanje i zakopavanje životinja ubijenih u skladu sa ovim Propisom i koje treba uništiti u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom o zaštiti životne sredine;
- (h) ažurirani spisak nadležnih organa za zaštitu životne sredine u svakom regionu, kao i drugih tela za zaštitu životne sredine koji moraju biti kontaktirani i treba da budu uključeni u slučaj pojave bolesti slinavke i šapa;
- (i) mape koje pokazuju odgovarajuća mesta za odstranjivanje i zakopavanje leševa koji neće predstavljati rizik za životnu sredinu, posebno u odnosu na površinske i podzemne vode;
- (j) spisak preduzeća za tretman i odstranjivanje koja su ovlašćena za tretman i odstranjivanje životinjskih leševa i životinjskih otpadaka;
- (k) spisak mera za upravljanje i kontrolu oticanja dezinfekcionih sredstava kao i telesnih tkiva i tečnosti u okružujućoj životnoj sredini kao rezultat raspadanja leševa, naročito njihovo oticanje u površinske i podzemne vode.

Član 40.

Grupa eksperata

1. Biće osnovana stalna operativna grupa eksperata sastavljena od epidemiologa, veterinarskih naučnika, virusologa i drugih stručnjaka, koji se pominju u Planu za nepredviđene okolnosti da bi se održala ekspertiza sa ciljem da se pruži pomoć veterinarskoj upravi da se obezbedi pripravnost u odnosu na pojavu bolesti slinavke i šapa.
2. U slučaju sumnje na pojavu bolesti slinavke i šapa grupa eksperata će kao minimum:
 - (a) proceniti kliničku sliku i epidemiološku situaciju;
 - (b) dati savet u vezi sa uzorkovanjem i analizama potrebnim za dijagnostikovanje bolesti slinavke i šapa zajedno sa dodatnim akcijama i merama koje treba preduzeti;
3. U slučaju pojave bolesti slinavke i šapa grupa eksperata će kao minimum:
 - (a) sprovesti indeksnu, i po potrebi na licu mesta, procenu kliničke slike i analizu epizootiološkog ispitivanja da bi se prikupili potrebni podaci za odlučivanje:
 - (i) poreklo infekcije;
 - (ii) datum unošenja uzročnika zaraze, virusa slinavke i šapa;
 - (iii) moguće širenje bolesti;
 - (b) izvestiti Pomoćnika ministra koji je nadležan za veterinarska pitanja (Rukovodioca veterinarske službe) i Centralni centar za kontrolu bolesti;
 - (c) pružiti savet o postupcima provere, uzorkovanja i testiranja kao i o drugim merama koje treba primeniti i o strategiji koju treba sprovesti, uključujući i savete o bio-bezbednosnim merama na imanjima ili u prostorijama iz Člana 12, i u vezi sa vanrednom vakcinacijom;

- (d) Pratiti i voditi epizootiološko ispitivanje;
- (e) dopunjavati epizootiološke podatke geografskim, meteorološkim i drugim potrebnim informacijama;
- (f) analizirati epizootiološke podatke i vršiti procenu rizika u redovnim intervalima;
- (g) pomagati u obezbeđivanju da se odstranjivanje životinjskih leševa i životinjskih otpadaka obavlja uz najmanje škodljiv uticaj po okolinu.

ODELJAK 13: BANKE ANTIGENA I VAKCINA

Član 41.

Nacionalne banke antigena i vakcina

1. U okviru plana za nepredviđene okolnosti može se uspostaviti nacionalna banka antigena i vakcina radi čuvanja rezervi antigena ili vakcina za vanrednu vakcinaciju, koja će biti odobrena u skladu sa zakonodavstvom o lekovima Republike.
1. U slučaju vanredne vakcinacije može se osnovati preduzeće za pakovanje i čuvanje vakcina.
2. Antigenska i formulisana vakcina u nacionalnoj banci antigena i vakcina treba da odgovara prihvaćenim minimalnim međunarodnim standardima u odnosu na bezbednost, sterilnost i sadržaj nestrukturnih proteina.
3. Informacije o količinama i subtipovima antigena ili odobrenih vakcina koje se čuvaju u nacionalnoj banci antigena i vakcina treba da budu tretirane kao klasifikovane informacije i naročito se ne smeju objavljivati.
4. Ugovorni proizvođač koncentrovanog neaktiviranog antigena koji se dostavlja nacionalnoj banci antigena i vakcina treba da garantuje uslove za isporuku i čuvanje koncentrovanog inaktivisanog antigena virusa bolesti slinavke i šapa.
5. Bez štete po bilo kakav plan koji se može napraviti u vezi sa osnivanjem nacionalne banke antigena i vakcina, iz stavova 1 – 5 ovog Člana, može se zaključiti ugovor sa proizvođačem vakcine za formulaciju i dostavljanje vakcine na zahtev. Takav ugovor mogao bi da uključi i u potpunosti formulisanu vakcinu i vakcinu pripremljenu od zamrznutih antigena.
6. Komisija Evropske Unije može, ako je to u interesu Zajednice, dostaviti ili pozajmiti trećoj zemlji kao što je Srbija antigene iz Banke antigena i vakcina Zajednice ili vakcine sastavljene od takvih antigena.
7. Pristup Banci antigena i vakcina Zajednice bio bi podložan detaljnim dogovorima između Komisije i Srbije o finansijskoj i tehničkoj saradnji koja bi trebalo da se usvoji primenom postupaka Zajednice.

Član 42.

Testiranje vakcina protiv bolesti slinavke i šapa

1. Vakcine dobijene od antigena čuvanih u banci antigena i vakcina treba da zadovolje bar minimum standarda po pitanju moći, sigurnosti i postupaka proizvodnje koji su propisani od strane Evropske farmakopeje i navedeni u odredbama OIE Priručnika.

ODELJAK 14: BOLEST SLINAVKE I ŠAPA KOD DRUGIH VRSTA

Član 43.

Dodatne mere za sprečavanje i kontrolu bolesti slinavke i šapa

1. Upotreba otpadaka hrane (pomije) u ishrani stoke treba da podleže sledećoj kontroli:
 - (a) Otpaci hrane iz međunarodnog transporta ne smeju se koristiti za hranjenje stoke i treba da se prikupljaju i uništavaju pod zvaničnim nadzorom.
 - (b) Otpaci hrane za hranjenje stoke treba termički da se obrađuju na način kojim se obezbeđuje uništenje virusa bolesti slinavke i šapa, vezikularne bolesti svinja, Afričke svinjske kuge, klasične svinjske kuge i bolesti Njukastl. Tako obrađeni otpaci hrane mogu da se koriste samo za hranjenje svinja za tov koje će napustiti imanje na kojem se gaje da bi otišle direktno u klanicu. Hranjenje drugih vrsta svinja otpacima hrane mogu odobriti veterinarski organi pod uslovom da ove svinje napuste imanje samo u slučaju da idu direktno u klanicu. Veterinarski organi mogu takođe da odobre hranjenje živine otpacima hrane.
 - (c) Prikupljanje, transport i obrada otpadaka hrane namenjenih za ishranu stoke treba da podleže zvaničnom odobrenju. Otpaci hrane treba da se transportuju vozilima i kontejnerima iz kojih nije moguće prosipanje niti curenje i koji će se posle upotrebe detaljno očistiti i dezinfikovati.
 - (d) Odobrenje će biti dato samo ako su ispunjeni sledeći uslovi:
 - obrađeni i neobrađeni otpaci hrane drže se potpuno odvojeno;
 - prostori gde se čuvaju otpaci hrane i gde se obavlja termička obrada mogu lako da se čiste i dezinfikuju.
 - (e) Otpaci hrane koristiće se za ishranu stoke samo na onim imanjima gde je izvršena termička obrada. Međutim, može se zvanično odobriti obrada otpadaka hrane u specijalizovanim prostorijama gde se životinje ne drže stalno.
 - (f) Kada su u pitanju mala imanja gde se koriste njihovi sopstveni otpaci hrane za ishranu životinja, zvanični organi mogu odobriti odstupanje od ovog pravila ali materijal mora biti pre upotrebe termički obrađen da bi se osiguralo uništenje virusa iz stava 1.b.
2. Detaljna pravila za kontrolu bolesti slinavke i šapa kod drugih vrsta životinja kod kojih su raspoloživi naučni dokazi pokazali da su prijemčive na ovu bolest, treba da se usvoje po potrebi.
3. Čim Veterinarska uprava dobije informacije da su divlje životinje pod sumnjom da su zaražene bolešću slinavke i šapa, ona će preduzeti sve odgovarajuće mere da se potvdi ili odbaci prisustvo ove bolesti i ispitivanje svih divljih životinja prijemčivih vrsta koje su ustreljene ili nađene mrtve, uključujući i laboratorijsko ispitivanje. Ona će obavestiti vlasnike životinja prijemčivih vrsta i lovce o postojanju sumnje.
4. Čim Veterinarska uprava dobije potvrdu o prvom slučaju bolesti slinavke i šapa kod divljih životinja, ona će odmah primeniti mere predviđene u Delu A Aneksa 13 da bi

se sprečilo širenje bolesti, i izradiće plan za iskorenjivanje bolesti slinavke i šapa u skladu sa Delom B Aneksa 13. Obavestiće vlasnike životinja prijemčivih vrsta i lovce o potvrđenom slučaju.

ODELJAK 15: ZAVRŠNE ODREDBE

Član 44.

Kazne

Treba propisati pravila o kaznama koje će se primenjivati za kršenje odredbi usvojenih na osnovu ovog Propisa i sve neophodne mere biće preduzete da se obezbedi njihova primena. Predviđene kazne biće delotvorne, proporcionalne i preventivne.

Član 45.

Opoziv

Danom objavljivanja i stupanja na snagu ovog Propisa Propis o kontroli i iskorenjivanju bolesti slinavke i šapa, koji je objavljen u Službenom listu 5/70 i 32/70 Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, biće opozvan i prestaće da ima zakonsko dejstvo.

Aneks 1

Mere koje treba primeniti u zoni zaštite (zaraženoj zoni)

1. Mere koje treba primeniti na imanja u zoni zaštite

1.1 U zoni zaštite treba primeniti bez odlaganja bar sledeće mere:

- (a) registracija svih imanja sa životinjama prijemčivih vrsta i uvođenje popisa svih životinja koje su prisutne na takvim imanjima treba obaviti što pre i redovno ažurirati;
- (b) sva imanja sa životinjama prijemčivih vrsta treba periodično da prođu kroz veterinarski pregled koji se sprovodi na takav način da se sprečava širenje virusa bolesti slinavke i šapa koji je moguće prisutan na imanju, što će naročito uključiti relevantnu dokumentaciju, naime evidenciju koja se navodi u podstavu 1.1.a, i mere koje se primenjuju da se spreči uvođenje ili oslobađanje virusa bolesti slinavke i šapa i koje mogu da uključe kliničko ispitivanje koje je opisano u tački 1 Aneksa 6 ili uzimanje uzoraka od životinja prijemčivih vrsta u skladu sa tačkama 2.1.1.1. Aneksa 6;
- (c) životinje prijemčivih vrsta ne smeju se uklanjati sa imanja na kojem se drže.

1.2 Izuzetno od stava 1.1.c, životinje prijemčivih vrsta mogu biti transportovane pod zvaničnim nadzorom u cilju vanrednog klanja direktno u klanicu koja se nalazi unutar iste zone zaštite ili, ako u toj zoni ne postoji klanica, u klanicu izvan te zone koju odredi Veterinarska uprava i to u transportnom vozilu koje će se posle svakog transporta očistiti i dezinfikovati pod zvaničnom kontrolom.

Kretanja koja se pominju u prvom podstavu mogu biti odobrena samo ako je Veterinarska uprava zadovoljna rezultatima na osnovu izvršenog kliničkog ispitivanja u skladu sa tačkom 1 Aneksa 6 koje je obavio zvanični veterinar na svim životinjama prijemčivih vrsta koje su prisutne na imanju i posle procene epizootičke situacije i ako ne postoji razlog da se sumnja na prisustvo zaraženih ili kontaminiranih životinja na imanju. Meso takvih životinja podleže merama koje su date u Odeljku 4 ovog Aneksa.

2. Kretanje i transport životinja i njihovih proizvoda u zoni zaštite

Države članice Evropske Unije treba da obezbede da se zabrane sledeće aktivnosti u zoni zaštite:

- (a) kretanje između imanja i transport životinja prijemčivih vrsta;
- (b) sajmove, pijace, izložbe i druga okupljanja životinja uključujući okupljanje i rasturanje prijemčivih vrsta;
- (c) sezonske usluge za uzgoj i reprodukciju životinja prijemčivih vrsta;
- (d) veštačko osemenjavanje i uzimanje jajnih ćelija i embriona od životinja prijemčivih vrsta.

3. Dodatne mere i odstupanja

3.1 Veterinarska uprava može da proširi zabrane navedene u Odeljku 2 ovog Aneksa na:

- (a) kretanje ili transport životinja neprijemčivih vrsta između imanja smeštenih unutar zone ili ulazak odnosno izlazak iz zone zaštite;
- (b) tranzit životinja svih vrsta kroz zonu zaštite;
- (c) dešavanja sa okupljanjem ljudi uz mogući kontakt sa životinjama prijemčivih vrsta gde postoji rizik od širenja virusa bolesti slinavke i šapa;
- (d) veštačko osemenjavanje ili skupljanje jajnih ćelija i embriona od životinja neprijemčive vrste na bolest slinavke i šapa;
- (e) kretanje sredstava transporta projektovanih za transport životinja;
- (f) klanje na imanju životinja prijemčivih vrsta radi privatne potrošnje;
- (g) transport robe iz Odeljka 12 ovog Aneksa do imanja koja drže životinje prijemčivih vrsta.

3.2 Veterinarska uprava može odobriti:

- (a) tranzit životinja svih vrsta kroz zonu zaštite isključivo glavnim autoputevima ili glavnim železničkim linijama;
- (b) transport životinja prijemčivih vrsta za koje je zvanični veterinar potvrdio da dolaze sa imanja koja se nalaze izvan zone zaštite i transportuju se određenim putevima direktno u određene klanice radi neposrednog klanja, pod uslovom da se prevozna sredstva očiste i dezinfikuju posle isporuke pod zvaničnim nadzorom u klanici i da se takva dekontaminacija uvede u dnevnik rada za prevozna sredstva;
- (c) veštačko osemenjavanje životinja na imanju sprovodi osoblje sa tog imanja koristeći seme koje se prikuplja od životinja na tom imanju ili seme koje se čuva na tom imanju ili seme isporučeno iz centra za prikupljanje semena sa periferije tog imanja;
- (d) kretanje i transport ekvida uzimajući u obzir uslove postavljene u Aneksu 8;
- (e) transport, pod određenim uslovima, robe iz Odeljka 12 ovog Aneksa do imanja koja drže životinje prijemčivih vrsta.

4. Mere u vezi sa svežim mesom proizvedenim u zoni zaštite

- 4.1 Iznošenje na tržište svežeg mesa, mlevenog mesa i mesnih prerađevina dobijenih od životinja prijemčivih vrsta koje potiču iz zone zaštite biće zabranjeno.
- 4.2 Iznošenje na tržište svežeg mesa, mlevenog mesa i mesnih prerađevina dobijenih od životinja prijemčivih vrsta i proizvedenog u preduzećima koja se nalaze u zoni zaštite biće zabranjeno.
- 4.3 Sveže meso, mleveno meso i mesne prerađevine iz stava 4.1 moraju biti obeleženi na način kojim se može prepoznati da potiču iz područja koje je pod zdravstvenim ograničenjima za životinje i da su kasnije transportovani u zatvorenim kontejnerima

do preduzeća koje su nadležni organi odredili za obavi pretvaranje u mesne proizvode koji su obrađeni u skladu sa tačkom 1 Dela A Aneksa 9.

4.4 Izuzetno, zabrana iz stava 4.1 neće biti primenjena na sveže meso, mleveno meso i mesne prerađevine koji su proizvedeni bar 21 dan pre procenjenog datuma kada se desila najranija infekcija na imanju u zoni zaštite i koji su od momenta proizvodnje čuvani i transportovani odvojeno od takvog mesa koje je proizvedeno posle tog datuma. Takve vrste mesa moraju lako da se razlikuju jasnim oznakama od mesa koje nije podobno za otpremu izvan zone zaštite.

4.5 Izuzetno, zabrana predviđena stavom 4.2 neće se primenjivati na sveže meso, mleveno meso ili mesne prerađevine dobijene u preduzećima smeštenim u zoni zaštite pod sledećim uslovima:

(a) preduzeće će raditi pod strogom veterinarskom kontrolom;

(b) samo sveže meso, mleveno meso ili mesne prerađevine opisane u stavu 4.4, ili sveže meso, mleveno meso ili mesne prerađevine dobijene od životinja koje su odgojene i zaklane izvan zone zaštite ili od životinja transportovanih do preduzeća i zaklanih u njemu u skladu sa odredbama iz Odeljka 3.2.b ovog Aneksa može biti prerađeno u preduzeću;

(c) svo takvo sveže meso, mleveno meso ili mesne prerađevine treba da ima zdravstvenu oznaku ili nalepnicu u skladu sa međunarodnim standardima da bi se razlikovalo od svežeg mesa, mlevenog mesa ili mesnih prerađevina drugačijeg statusa;

(d) tokom celokupnog proizvodnog procesa svo takvo sveže meso, mleveno meso ili mesne prerađevine mora biti jasno prepoznatljivo, i transportovano i čuvano odvojeno od svežeg mesa, mlevenog mesa ili mesnih prerađevina koji nisu podobni za isporuku izvan zone zaštite u skladu sa ovim Propisom.

4.6 Saglasnost sa uslovima iz stava 4.5 treba da potvrdi Veterinarska uprava za sveže meso, mleveno meso i mesne prerađevine namenjene izvozu. Veterinarska uprava treba da nadgleda kontrolu saglasnosti koju preduzimaju lokalni veterinarski organi i kada je u pitanju izvoz treba da dostavi zainteresovanim trgovačkim partnerima i Komisiji Evropske Unije spisak preduzeća kojima je dala odobrenje za takvu vrstu potvrda.

4.7 Odstupanje od zabrane predviđene stavom 4.1 može se odobriti pod određenim uslovima, posebno u vezi sa zdravstvenim obeležavanjem mesa proizvedenog od životinja prijemčivih vrsta koje potiču iz zona zaštite a koje je držano duže od 30 dana.

5. Mere u vezi sa proizvodima od mesa proizvedenim u zoni zaštite

5.1 Iznošenje na tržište mesnih proizvoda proizvedenih od mesa dobijenog od životinja prijemčivih vrsta koje potiču iz zone zaštite biće zabranjeno.

5.2 Izuzetno, zabrana iz stava 5.1 neće se primenjivati na mesne proizvode koji su ili prošli kroz jedan od tretmana opisanih u tački 1 u Delu A Aneksa 9 ili koji su proizvedeni od mesa navedenog u stavu 4 Odeljka 4 ovog Aneksa.

6. Mere u vezi sa mlekom i mlečnim proizvodima proizvedenim u zoni zaštite

- 6.1 Iznošenje na tržište mleka dobijenog od životinja prijemčivih vrsta koje potiču iz zone zaštite i mlečnih proizvoda proizvedenih od takvog mleka biće zabranjeno.
- 6.2 Iznošenje na tržište mleka i mlečnih proizvoda dobijenih od životinja prijemčivih vrsta i proizvedenih u preduzeću koje se nalazi u zoni zaštite biće zabranjeno.
- 6.3 Izuzetno, zabrana predviđena stavom 6.1 neće se primenjivati na mleko i mlečne proizvode dobijene od životinja prijemčivih vrsta koje potiču iz zone zaštite i koje su proizvedeni najmanje 21 dan pre procenjenog datuma najranije infekcije na imanju u zoni zaštite i koji su od momenta proizvodnje čuvani i transportovani odvojeno od mleka i mlečnih proizvoda koji su proizvedeni posle tog datuma.
- 6.4 Izuzetno, zabrana predviđena stavom 6.1 neće se primenjivati na mleko dobijeno od životinja prijemčivih vrsta koje potiču iz zone zaštite i na mlečne proizvode dobijene od takvog mleka koji su prošli jedan od tretmana utvrđenih u Delu A ili B Aneksa 11, zavisno od predviđene upotrebe mleka i mlečnih proizvoda. Tretman treba da se obavi pod uslovima koji su postavljeni u stavu 6.6 u preduzećima iz stava 6.5 ili, ako ne postoji takvo preduzeće u zoni zaštite, u preduzećima koja se nalaze izvan zone zaštite i pod uslovima koji su dati u stavu 6.8.
- 6.5 Izuzetno, zabrana predviđena stavom 6.2 neće se primenjivati na mleko i mlečne proizvode koji su pripremljeni u preduzećima smeštenim u zoni zaštite pod uslovima datim u stavu 6.6.
- 6.6 Preduzeća iz stava 6.4 i 6.5 moraju da odgovaraju sledećim uslovima:
- (a) preduzeće će raditi pod stalnom i strogo zvaničnom kontrolom;
 - (b) svo mleko koje se koristi u preduzeću će ili biti u saglasnosti sa stavovima 6.3 i 6.4 ili će se sirovo mleko dobijati od životinja izvan zone zaštite;
 - (c) tokom celokupnog proizvodnog procesa mleko će biti jasno označeno i transportovano i čuvano odvojeno od sirovog mleka i proizvoda od sirovog mleka koji nisu predviđeni za otpremu izvan zone zaštite;
 - (d) transport sirovog mleka od imanja smeštenih izvan zone zaštite do preduzeća mora se obavljati vozilima koja su očišćena i dezinfikovana pre operacije transporta i koja kasnije nisu bila u kontaktu sa imanjima u zoni zaštite koja drže životinje prijemčivih vrsta.
- 6.7 Saglasnost sa uslovima iz stava 6.6 biće potvrđena od strane Veterinarske uprave za mleko koje je namenjeno za izvoz. Veterinarska uprava će vršiti nadzor nad kontrolom saglasnosti koju obavlja lokalni veterinarski organ i u slučaju izvoza saopštiće zainteresovanim trgovačkim partnerima i Komisiji Evropske Unije spisak preduzeća kojima je odobrila da se dâ takva saglasnost.
- 6.8 Transport sirovog mleka od imanja smeštenih unutar zone zaštite do preduzeća smeštenih izvan zone zaštite i obrada takvog mleka zavisice od sledećih uslova:
- (a) prerada u preduzećima smeštenim izvan zone zaštite sirovog mleka dobijenog od životinja prijemčivih vrsta koje se drže unutar zone zaštite mora biti odobrena od strane Veterinarske uprave;
 - (b) ovlašćenje treba da uključi uputstva i pravac transporta do određenog preduzeća;

- (c) transport će se obavljati vozilima koja su očišćena i dezinfikovana pre operacije transporta, koja su konstruisana i održavana na način da nije moguće curenje mleka tokom transporta i koja su tako opremljena da ne može doći do raspršivanja aerosola tokom utovara i istovara mleka;
- (d) pre napuštanja imanja sa kojeg je prikupljeno mleko od životinja prijemčivih vrsta, spojne cevi, gume, okviri točkova, niži delovi vozila i svo eventualno prosuto mleko moraju biti očišćeni i dezinfikovani i posle poslednje dezinfekcije i pre napuštanja zone zaštite vozilo ne sme imati daljih kontakata sa imanjima u zoni zaštite koja drže životinje prijemčivih vrsta;
- (e) sredstva transporta strogo su namenjena za određeno geografsko ili administrativno područje i odgovarajuće su obeležena i mogu se prebaciti u drugo područje tek posle čišćenja i dezinfekcije pod zvaničnim nadzorom.

6.9 Zabranjuje se prikupljanje i transport uzoraka sirovog mleka od životinja prijemčivih vrsta sa imanja smeštenih u zoni zaštite do laboratorije - sem kada je u pitanju veterinarska dijagnostička laboratorija odobrena da vrši dijagnozu bolesti slinavke i šapa – kao i prerada mleka u takvim laboratorijama.

7. Mere u odnosu na seme, jajne ćelije i embrione prikupljene od životinja prijemčivih vrsta u zoni zaštite

7.1 Iznošenje na tržište semena, jajnih ćelija i embriona dobijenih od životinja prijemčivih vrsta koje potiču iz zone zaštite biće zabranjeno.

7.2 Izuzetno, zabrana predviđena stavom 7.1 neće se odnositi na zamrznuto seme, jajne ćelije i embrione koji su prikupljeni i čuvani najmanje 21 dan pre procenjenog datuma najranije infekcije virusom bolesti slinavke i šapa na imanju u zoni.

7.3 Zamrznuto seme prikupljeno posle datuma infekcije iz stava 7.2 mora se smestiti odvojeno i može se pustiti u promet tek pošto su:

- (a) sve mere koje se odnose na pojavu bolesti slinavke i šapa uklonjene saglasno Odeljku 15 ovog Aneksa, i
- (b) sve životinje smeštene u centru za prikupljanje semena prošle kroz klinički pregled i uzorci uzeti u skladu sa tačkom 2.2 Aneksa 6 prošli kroz serološki test da bi se potvrdilo odsustvo infekcije u datom centru za prikupljanje semena, i
- (c) životinja davalac je bila izložena serološkom testu, sa negativnim rezultatom, radi otkrivanja antitela protiv virusa bolesti slinavke i šapa na uzorku uzetom ne ranije od 28 dana posle prikupljanja semena.

8. Transport i distribucija balege i stajskog đubriva od životinja prijemčivih vrsta proizvedenog u zoni zaštite

8.1 Transport i distribucija balege i stajskog đubriva sa imanja i prostorija ili iz transportnih sredstava is Člana 12 koji se nalaze u zoni zaštite gde se drže životinje prijemčivih vrsta biće zabranjeni unutar zone zaštite.

8.2 Izuzetno od zabrane iz stava 8.1 Veterinarska uprava može dozvoliti odnošenje stajskog đubriva od životinja prijemčivih vrsta sa imanja koje se nalazi u zoni zaštite do određenog objekta radi prerade kojom će se obezbediti uništenje virusa bolesti slinavke i šapa, ili radi odlaganja u međuvremenu.

8.3 Izuzetno od zabrane iz stava 8.1 veterinarska uprava može dozvoliti odnošenje stajskog đubriva od životinja prijemčivih vrsta sa imanja koja se nalaze u zoni zaštite a koja ne podležu merama utvrđenim Članovima 5 ili 6 radi rasturanja na određenim poljima pod sledećim uslovima:

- (a) sva količina stajskog đubriva bila je proizvedena bar 21 dan pre datuma kada se procenjuje najranija pojava zaraze na imanju u zoni zaštite i đubrivo i balega se rasturaju blizu zemlje i na dovoljnoj udaljenosti od imanja koja drže životinje prijemčivih vrsta i odmah se sjedinjuju sa zemljom zaoravanjem, ili
- (b) u slučaju stajskog đubriva od goveda i svinja:
 - (i) pregledom od strane zvaničnog veterinara svih životinja na imanju odbačeno je prisustvo životinja pod sumnjom da su zaražene virusom bolesti slinavke i šapa, i
 - (ii) sva količina stajskog đubriva proizvedena je bar 4 dana pre pregleda iz tačke (i), i
 - (iii) stajsko đubrivo sjedinilo se sa zemljom na određenim poljima blizu imanja porekla i na dovoljnoj udaljenosti od ostalih imanja koja drže životinje prijemčivih vrsta u zoni zaštite.

8.4 Svako odobrenje za odnošenje balege i đubriva sa imanja koje drži životinje prijemčivih vrsta podleže najstrožijim merama da bi se izbeglo širenje virusa bolesti slinavke i šapa, naročito time što će se obezbediti čišćenje i dezinfekcija nepropusnih transportnih vozila posle utovara i pre napuštanja imanja.

8. Mere u vezi sa kožom i kožicama od životinja prijemčivih vrsta u zoni zaštite

9.1 Iznošenje na tržište koža i kožica životinja prijemčivih vrsta koje potiču iz zone zaštite biće zabranjeno.

9.2 Izuzetno, zabrana kakva je predviđena stavom 9.1 neće se odnositi na kože i kožice koje su ili:

- (a) proizvedene bar 21 dan pre datuma kada se procenjuje pojava zaraze na imanju koja se pominje u Članu 6.1, i koje su bile skladištene odvojeno od koža i kožica proizvedenih posle tog datuma; ili
- (b) odgovaraju zahtevima kakvi su propisani u tački 2 Dela A Aneksa 9.

10. Mere u odnosu na ovčiju vunu, dlake preživara i svinjske čekinje proizvedene u zoni zaštite

10.1 Iznošenje na tržište ovčije vune, dlaka preživara i svinjskih čekinja koje potiču iz zone zaštite biće zabranjeno.

10.2 Izuzetno, zabrana iz stava 10.1 neće se primenjivati za neobrađenu vunu, dlake i čekinje koje:

- (a) su proizvedene bar 21 dan pre datuma kada se procenjuje da je došlo do zaraze na imanju koja se pominje u Članu 6.1 i koje su bile čuvane odvojeno od vune, dlaka i čekinja proizvedenih posle tog datuma; ili
- (b) odgovaraju zahtevima propisanim u tački 3 u Delu A Aneksa 9.

11. Mere u vezi sa drugim životinjskim proizvodima proizvedenim u zoni zaštite

- 11.1 Iznošenje na tržište životinjskih proizvoda dobijenih od životinja prijemčivih vrsta koje se ne pominju u Članovima 25 do 31 biće zabranjeno.
- 11.2 Izuzetno, zabrane predviđene stavom 11.1 neće se primenjivati za proizvode iz stava 1 koji:
- (a) ili su proizvedeni bar 21 dan pre datuma kada se procenjuje da je došlo do zaraze na imanju koja se pominje u Članu 6.1 i koje su bili čuvani i transportovani odvojeno od proizvoda proizvedenih posle tog datuma, ili
 - (b) su prošli tretman u skladu sa tačkom 4 u Delu A Aneksa 9, ili
 - (c) za određene proizvode, zadovoljavaju odgovarajuće zahteve iz tačaka 5 do 9 u Delu A Aneksa 9, ili
 - (d) su kombinovani proizvodi koji ne podležu daljem tretmanu i sadrže proizvode životinjskog porekla koji su ili prošli kroz tretman kojim se obezbeđuje uništavanje mogućeg virusa bolesti slinavke i šapa ili su dobijeni od životinja koje ne podležu ograničenjima na osnovu odredbi ovog Propisa, ili
 - (e) su upakovani proizvodi namenjeni za upotrebu kao *in-vitro* dijagnostički ili laboratorijski reagensi.

12. Mere u odnosu na stočnu hranu seno i slamu proizvedene u zoni zaštite

- 12.1 Iznošenje na tržište stočne hrane, sena i slame koji potiču iz zone zaštite biće zabranjeno.
- 11.3 Izuzetno, zabrana predviđene stavom 1 neće se primenjivati za stočnu hranu, seno i slamu:
- (a) koji su proizvedeni bar 21 dan pre datuma kada se procenjuje da je došlo do zaraze na imanjima koja se pominje u Članu 6.1 i koji su čuvani i transportovani odvojeno od stočne hrane, sena i slame proizvedenih posle tog datuma; ili
 - (b) koji su namenjeni za upotrebu unutar zone zaštite, zavisno od odobrenja od strane veterinarske uprave, ili
 - (c) koji su proizvedeni u prostorijama u kojima se ne drže životinje prijemčivih vrsta, ili
 - (d) koji su proizvedeni u preduzećima koja ne drže životinje prijemčivih vrsta i uzimaju sirovine iz prostorija iz stava (c) ili iz prostorija smeštenih izvan zone zaštite.
- 12.2 Izuzetno, zabrana predviđena stavom 12.1 neće se primenjivati za stočnu hranu i slamu proizvedenu na imanjima koja drže životinje prijemčivih vrsta koja odgovaraju zahtevima iz tačke 1 u Delu B Aneksa 9.

13. Odobranje odstupanja i dodatnih potvrda

- 13.1 Svako odstupanje od zabrane predviđene u Odeljcima 3 do 12 ovog Aneksa biće odobreno posebnom odlukom Veterinarske uprave tek pošto se ista uveri da su svi bitni zahtevi bili zadovoljeni u dovoljno dugom periodu pre nego što proizvodi napuste zonu zaštite i da ne postoji rizik od širenja virusa bolesti slinavke i šapa.
- 13.2 Svako odstupanje od zabrana predviđenih u Odeljcima 4 do 12 ovog Aneksa zahteva, u slučaju izvoza, dodatno odobrenje od strane Veterinarske uprave.
- 13.3 Detaljna pravila za sprovođenje mera predviđenih u stavu 13.2 mogu se usvojiti posle pregovora sa trgovačkim partnerima kojima je namenjen izvoz a u slučaju izvoza u zemlje članice Evropske Unije posle pregovora sa Komisijom Evropske Unije.

14. Dodatne mere koje se mogu primeniti u zoni zaštite

Pored mera primenljivih u zoni zaštite u skladu sa ovim Propisom, dodatne mere mogu se primeniti koje se smatraju neophodnim i dovoljnim da zadrže virus bolesti slinavke i šapa uzimajući u obzir specifične epizootiološke, stočarske, komercijalne i socijalne uslove koji preovlađuju u pogođenoj oblasti. Komisija Evropske Unije i zainteresovani trgovački partneri biće informisani o takvim dodatnim merama.

15. Otklanjanje mera u zoni zaštite

- 15.1 Mere koje su primenjene u zoni zaštite ostaće na snazi dok se ne ispune sledeći zahtevi:
 - (a) da je prošlo bar 15 dana od ubijanja i bezbednog odstranjivanja svih životinja prijemčivih vrsta sa imanja kao što je predviđeno Članom 6.1 i od završetka preliminarnog čišćenja i dezinfekcije na tom imanju, koje je sprovedeno u skladu sa Članom y;
 - (b) ispitivanje je završeno sa negativnim rezultatima kod svih imanja koja drže životinje prijemčivih vrsta i nalaze se unutar zone zaštite.
- 15.2 Posle uklanjanja mera specifičnih za zonu zaštite, mere primenjene u zoni nadzora predviđene Odeljcima 1 do 6 Aneksa 2 nastaviće i dalje da se primenjuju bar još 15 dana dok se ne izvrši njihovo uklanjanje u skladu sa Odeljkom 8 Aneksa 2.
- 15.3 Ispitivanje iz stava 1(b) mora biti izvršeno da bi se potvrdilo odsustvo zaraze i mora najmanje biti u saglasnosti sa kriterijumima iz tačke 1 Aneksa 6 i treba da uključe mere predviđene tačkom 2.3 Aneksa 6 na osnovu kriterijuma datih u tačkama 2.1.1. i 2.1.3. Aneksa 6.

Aneks 2.

Mere koje treba primeniti u zoni nadzora

1. Mere koje treba primeniti za imanja u zoni nadzora

1.1 Najmanje sledeće mere treba primeniti u zoni nadzora bez odlaganja:

- (a) registraciju svih imanja sa životinjama prijemčivih vrsta i uvođenje popisa svih životinja prisutnih na tim imanjima treba obaviti što je pre moguće i redovno ažurirati;
- (b) na svim imanjima sa životinjama prijemčivih vrsta treba periodično da se izvrši veterinarski pregled koji se obavlja na takav način da se sprečava širenje virusa bolesti slinavke i šapa koji je moguće prisutan na imanjima, što će naročito uključiti relevantnu dokumentaciju, naime evidenciju koja se odnosi na podstav a, i mere koje se primenjuju da se spreči uvođenje ili oslobađanje virusa slinavke i šapa i koje mogu da uključe klinički pregled koji je opisan u tački1 Aneksa 6 ili uzimanje uzoraka od životinja prijemčivih vrsta u skladu sa tačkom 2.1.1.1. Aneksa 6;
- (c) životinje prijemčivih vrsta ne smeju se udaljavati sa imanja na kojem se drže.

1.2 Izuzetno od zabrane predviđene stavom 1.1.c i gde ne postoji ili je nedovoljan kapacitet klanja koji je na raspolaganju u zoni nadzora, Veterinarska uprava može dozvoliti udaljavanje sa imanja koja su smeštena u zoni nadzora životinja prijemčivih vrsta da bi se prevezle pod zvaničnim nadzorom radi klanja direktno u klanicu koja se nalazi izvan zone nadzora, pod sledećim uslovima:

- (a) da je evidencija koja se pominje u stavu 1.1 prošla kroz zvaničnu kontrolu i da epizootiološka situacija na imanju ne ukazuje na sumnju da postoji infekcija odnosno kontaminacija virusom bolesti slinavke i šapa, i
- (b) da je na svim životinjama prijemčivih vrsta na imanju izvršen pregled sa negativnim rezultatom od strane zvaničnog veterinara, i
- (c) reprezentativan broj životinja, uzimajući u obzir statističke parametre iz tačke 2.2 Aneksa 6, prošao je kroz detaljan klinički pregled da bi se odbacilo prisustvo ili sumnja na postojanje klinički zaraženih životinja, i
- (d) klanicu određuje Veterinarska uprava i ona treba da se nalazi što je bliže moguće zoni nadzora, i
- (e) meso proizvedeno od takvih životinja biće podložno tretmanu koji je opisan u Odeljku 3 ovog Aneksa.

2. Kretanje životinja prijemčivih vrsta unutar zone nadzora

2.1 Životinje prijemčivih vrsta ne smeju napuštati imanja unutar zone nadzora.

2.2 Izuzetno, zabrana predviđena stavom 2.1 neće se primenjivati za kretanja životinja iz jednog od sledećih razloga:

- (a) za njihovo vođenje, a da pritom ne dolaze u kontakt sa životinjama prijemčivih vrsta sa drugim imanja, na pašnjake koji se nalaze unutar zone nadzora i to ne

ranije od 15 dana posle poslednje pojave bolesti slinavke i šapa zabeležene u zoni zaštite;

- (b) za njihov transport na klanje i pod zvaničnim nadzorom direktno u klanicu koja se nalazi unutar iste zone;
- (c) za njihov transport u skladu sa stavom 1.2 Odeljka 1 ovog Aneksa;
- (d) za njihov transport u skladu sa podstavovima 3.2.a i 3.2.b Aneksa 1.

2.3 Kretanja životinja predviđena stavom 2.2 biće odobrena od strane Veterinarske uprave tek kada je posle izvršenog pregleda od strane zvaničnog veterinara svih životinja prijemčivih vrsta na imanju, uključujući i testiranje uzoraka uzetih u skladu sa tačkom 2.2 Aneksa 6, odbačena mogućnost prisustva životinja sumnjivih da su zaražene ili životinja sumnjivih da su kontaminirane.

2.4 Kretanja životinja predviđena stavom 2.2 biće odobrena od strane Veterinarske uprave tek pošto se ispune mere predviđene podstavovima 1.2.a i 1.2.b Odeljka 1 ovog Aneksa sa pozitivnim rezultatima.

2.5 Bez odlaganja ući u trag životinjama prijemčivih vrsta otpremljenih iz zone nadzora tokom perioda od najmanje 21 dan pre datuma kada se procenjuje najranija pojava zaraze na imanju u odgovarajućoj zoni zaštite i obavestiti trgovačke partnere o rezultatima traganja za takvim životinjama.

3. Mere koje treba primeniti za sveže meso od životinja prijemčivih vrsta koje potiču iz zone nadzora i na mesne proizvode dobijene od takvog mesa

3.1 Iznošenje na tržište svežeg mesa, mlevenog mesa i mesnih prerađevina dobijenih od životinja prijemčivih vrsta koje potiču iz zone nadzora i mesnih proizvoda dobijenih od takvog mesa biće zabranjeno.

3.2 Iznošenje na tržište svežeg mesa, mlevenog mesa, mesnih prerađevina i mesnih proizvoda od životinja prijemčivih vrsta i proizvedenih u preduzećima koja se nalaze u zoni nadzora biće zabranjeno.

3.3 Izuzetno, zabrana predviđena stavom 3.1 neće se primenjivati za sveže meso, mleveno meso i mesne prerađevine koji su proizvedeni bar 21 dan pre datuma kada se procenjuje prva pojava zaraze na imanju u odgovarajućoj zoni zaštite i koji su od momenta proizvodnje čuvani i transportovani odvojeno od takvog mesa proizvedenog posle tog datuma. Takvo meso mora se jasno razlikovati vidljivom oznakom od mesa koje nije podobno za otpremu izvan zone nadzora.

3.4 Izuzetno, zabrana predviđena stavom 3.1 neće se primenjivati za sveže meso, mleveno meso i mesne prerađevine koji su proizvedeni od životinja koje su prevezene u klanicu pod uslovima koji su bar onoliko strogi koliko je predviđeno podstavovima 1.2.a do 1.2.e Odeljka 1 ovog Aneksa pod uslovom da meso podleže merama predviđenim stavom 3.5.

3.5 Izuzetno, zabrana predviđena stavom 3.1 neće se primenjivati za sveže meso, mleveno meso i mesne prerađevine koji su dobijeni od preduzeća koja su smeštena u zoni nadzora pod sledećim uslovima:

- (a) preduzeće radi pod strogom veterinarskom kontrolom;

- (b) samo sveže meso, mleveno meso ili mesne prerađevine koji su opisani u stavu 3.4 i koji odgovaraju dodatnim uslovima datim u Delu B Aneksa 10 ili su dobijeni od životinja koje su odgajane i ubijene izvan zone nadzora ili dobijene od životinja transportovanih u skladu sa odredbama podstava 3.2.b Odeljka 3 Aneksa 1 mogu biti prerađivani u preduzeću;
 - (c) svo takvo meso, mleveno meso ili mesne prerađevine moraju imati zdravstvenu oznaku ili nalepnicu u skladu sa međunarodnim standardima da bi se razlikovali od svežeg mesa, mlevenog mesa i mesnih prerađevina drugačijeg statusa;
 - (d) tokom celokupnog proizvodnog procesa svo takvo sveže meso, mleveno meso ili mesne prerađevine moraju biti jasno raspoznatljivi, i transportovani i čuvani odvojeno od svežeg mesa, mlevenog mesa ili mesnih prerađevina koji nisu podobni za otpremu izvan zone nadzora u skladu sa ovim Propisom.
- 3.6 Izuzetno, zabrana predviđena stavom 3.1 neće se primenjivati za mesne proizvode proizvedene od svežeg mesa dobijenog od životinja prijemčivih vrsta koje potiču iz zone nadzora i obeležene su na način kojim se raspoznaje da potiču iz oblasti koja je pod zdravstvenim restrikcijama za životinje i transportuju se pod zvaničnim nadzorom do određenog preduzeća za tretman u skladu sa tačkom 1 u Delu A Aneksa 9.
- 3.7 Izuzetno, zabrana predviđena stavom 3.1 neće se primenjivati za mesne proizvode proizvedene u preduzećima koja se nalaze u zoni nadzora i koji su ili u saglasnosti sa odredbama iz stava 3.6 ili su proizvedeni od mesa koje je u saglasnosti sa stavom 3.5.
- 3.8 Saglasnost sa uslovima iz stavova 3.5 i 3.7 treba da potvrdi veterinarska uprava za sveže meso, mleveno meso i mesne prerađevine koji su namenjeni za izvoz. Veterinarska uprava će nadgledati kontrolu saglasnosti koju obavlja lokalni veterinarski organ i kada je u pitanju izvoz dostaviće zainteresovanim trgovačkim partnerima i Komisiji Evropske Unije spisak onih preduzeća za koja je dala odobrenje da im se izda takva saglasnost.
- 3.9 Odstupanje od zabrane predviđene stavom 3.1 može se odobriti zavisno od određenih uslova, posebno u vezi sa zdravstvenim obeležavanjem mesa proizvedenog od životinja prijemčivih vrsta koje potiču iz zone nadzora koja traje duže od 30 dana.
4. Mere koje treba primeniti za mleko i mlečne proizvode od životinja prijemčivih vrsta proizvedenih u zoni nadzora
- 4.1 Iznošenje na tržište mleka dobijenog od životinja prijemčivih vrsta koje potiču iz zone nadzora i mlečnih proizvoda proizvedenih od takvog mleka biće zabranjeno.
- 4.2 Iznošenje na tržište mleka i mlečnih proizvoda dobijenih od životinja prijemčivih vrsta proizvedenih u zoni nadzora biće zabranjeno.
- 4.3 Izuzetno, zabrana predviđena stavom 4.1 neće se primenjivati za mleko i mlečne proizvode dobijene od životinja prijemčivih vrsta koje potiču iz zone nadzora a koji su proizvedeni bar 21 dan pre datuma kada se procenjuje najranija pojava infekcije na imanju u odgovarajućoj zoni zaštite i koji su od momenta proizvodnje čuvani i transportovani odvojeno od mleka i mlečnih proizvoda proizvedenih posle tog datuma.

- 4.4 Izuzetno, zabrana predviđena stavom 4.1 neće se primenjivati za mleko dobijeno od životinja prijemčivih vrsta koje potiču iz zone nadzora i za mlečne proizvode dobijene od takvog mleka koji su prošli kroz jedan od procesa obrade datih u Delu A ili B Aneksa 11 zavisno od upotrebe mleka i mlečnih proizvoda. Obrada će biti obavljena shodno uslovima datim u stavu 4.6 u preduzećima iz stava 4.5 ili, ako ne postoje takva preduzeća u zoni nadzora, u preduzećima određenim od strane Veterinarske uprave koja se nalaze izvan zone zaštite i zone nadzora.
- 4.5 Izuzetno, zabrana predviđena stavom 4.2 neće se primenjivati za mleko i mlečne proizvode koji su pripremljeni u preduzećima koja se nalaze u zoni nadzora na osnovu uslova datih u stavu 4.6.
- 4.6 Preduzeća iz stavova 4.4 i 4.5 treba da odgovaraju sledećim uslovima:
- (a) preduzeće treba da radi pod strogom veterinarskom kontrolom;
 - (b) svo mleko koje se koristi u preduzeću treba ili da bude u saglasnosti sa stavom 4.4 ili da je dobijeno od životinja izvan zone zaštite i zone nadzora;
 - (c) kroz ceo proces proizvodnje mleko treba jasno da je označeno i da bude transportovano i čuvano odvojeno od mleka i mlečnih proizvoda koji nisu namenjeni za isporuku izvan zone nadzora;
 - (d) transport sirovog mleka od imanja smeštenih u zoni zaštite i zoni nadzora do preduzeća treba da se obavlja vozilima koja su očišćena i dezinfikovana pre procesa transporta i koja kasnije nisu bila u kontaktu sa imanjima u zoni zaštite i zoni nadzora gde se drže životinje prijemčivih vrsta.
- 4.7 Saglasnost sa uslovima iz stava 4.6 treba da potvrdi veterinarska uprava za mleko koje je namenjeno za izvoz. Veterinarska uprava će nadgledati kontrolu saglasnosti koju obavlja lokalni veterinarski organ i kada je u pitanju izvoz dostaviće zainteresovanim trgovačkim partnerima i Komisiji Evropske Unije spisak onih preduzeća za koja je dala odobrenje da im se izda takva saglasnost.
- 4.8 Transport sirovog mleka od imanja koja se nalaze unutar zone nadzora do preduzeća koja se nalaze izvan zone zaštite i zone nadzora i prerada takvog mleka podleže sledećim uslovima:
- (a) prerada u preduzećima koja se nalaze izvan zone zaštite i zone nadzora sirovog mleka proizvedenog od životinja prijemčivih vrsta koje se drže unutar zone nadzora mora biti odobrena od strane Veterinarske uprave;
 - (b) odobrenje će uključiti i uputstva i određivanje pravca transporta do određenog preduzeća;
 - (c) transport treba da se obavlja vozilima koja su očišćena i dezinfikovana pre procesa transporta i koja su konstruisana i održavana na način da ne može doći do curenja mleka tokom transporta i koja su tako opremljena da se sprečava raspršivanje aerosola tokom utovara i istovara mleka;
 - (d) pre napuštanja imanja gde se prikuplja mleko od životinja prijemčivih vrsta, spojne cevi, gume, okviri točkova, niži delovi vozila i svako prosipanje mleka moraju se očistiti i dezinfikovati i posle poslednje dezinfekcije i pre napuštanja zone nadzora vozilo ne sme imati kasniji kontakt sa imanjima u zoni zaštite i zoni nadzora gde se drže životinje prijemčivih vrsta;

- (e) sredstva transporta strogo su namenjena za određeno geografsko ili administrativno područje i odgovarajuće su obeležena i mogu se prebaciti u drugo područje tek posle čišćenja i dezinfekcije pod zvaničnim nadzorom.

4.9 Prikupljanje i transport uzoraka sirovog mleka od životinja prijemčivih vrsta od imanja koja se nalaze u zoni nadzora do laboratorije, sem veterinarske dijagnostičke laboratorije koja je odobrena za dijagnostikovanje bolesti slinavke i šapa, kao i prerada mleka u takvim laboratorijama podleže zvaničnom odobrenju i merama kojima se izbegava širenje moguće pojave virusa bolesti slinavke i šapa.

5. Transport i rasturanje balege i stajskog đubriva životinja prijemčivih vrsta proizvedenih u zoni nadzora

5.1 Transport i rasturanje balege i stajskog đubriva sa imanja i drugih prostorija kao što su one pomenute u Članu 12 koji se nalaze u zoni nadzora gde se drže životinje prijemčivih vrsta biće zabranjeni unutar i izvan te zone.

5.2 Izuzetno od zabrane predviđene stavom 5.1 veterinarska uprava može, u izuzetnim slučajevima, dozvoliti transport balege i đubriva sredstvima transporta koja su detaljno očišćena i dezinfikovana pre i posle upotrebe radi rasturanja u određenim područjima unutar zone nadzora i na dovoljnoj udaljenosti od imanja gde se drže životinje prijemčivih vrsta pod sledećim alternativnim uslovima:

- (a) ili se pregledom od strane zvaničnog veterinara svih životinja prijemčivih vrsta na imanju odbacuje prisustvo životinja koje bi bile pod sumnjom da su zaražene virusom bolesti slinavke i šapa i đubrivo i balega se rasturaju blizu zemlje da bi se izbeglo stvaranje aerosola i odmah se oranjem sjedinjuju sa zemljom, ili
- (b) klinički pregled od strane zvaničnog veterinara svih životinja prijemčivih vrsta na imanju dao je negativni rezultat i đubrivo je ubrizgano u zemlju, ili
- (c) stajsko đubrivo podleže odredbama stava 8.2 Odeljka 8 Aneksa 1.

6. Mere u odnosu na druge životinjske proizvode proizvedene u zoni nadzora

Iznošenje na tržište proizvoda životinjskog porekla sem onih koji se pominju u Odeljcima 3 do 5 ovog Aneksa podleže uslovima koji su dati u Odeljcima 7 i 9 do 11 Aneksa 1.

7. Dodatne mere koje se mogu primeniti u zoni nadzora

Pored mera predviđenih u Odeljcima 1 do 6 ovog Aneksa, mogu se primeniti dodatne mere koje se smatraju neophodnim i podesnim da mogu da zadrže virus bolesti slinavke i šapa, uzimajući u obzir specifične epizootiološke, stočarske, komercijalne i društvene uslove koji preovlađuju u pogođenoj oblasti.

Kada se smatraju potrebnim specifične mere za ograničavanje kretanja ekvida, treba uzeti u obzir mere navedene u Aneksu 8.

8. Otklanjanje mera u zoni nadzora

8.1 Mere primenjene u zoni nadzora treba da su na snazi dok se ne ispune sledeći uslovi:

- (a) da je proteklo najmanje 30 dana od ubijanja i neškodljivog uklanjanja svih životinja prijemčivih vrsta sa imanja iz Člana 6.1 i da je završeno preliminarno čišćenje i dezinfekcija na tom imanju koji su obavljani u skladu sa Članom 7;
 - (b) da su ispunjeni zahtevi predviđeni Odeljkom 15 Aneksa 1 u zoni zaštite;
 - (c) ispitivanje je zaključeno sa negativnim rezultatima.
- 8.2 Ispitivanje iz stava 8.1 treba da se obavi da bi se potvrdilo odsustvo infekcije u zoni nadzora u skladu sa kriterijumima iz tačke 1 Aneksa 6 i treba da uključi mere predviđene tačkom 2.4 Aneksa 6 na osnovu kriterijuma iz tačke 2.1 Aneksa 6.

Aneks 3.

Mere koje treba primeniti u zoni ograničenja

1. Opšte mere

1.1 Kada se primenjuje regionalizacija treba preduzeti najmanje sledeće mere:

- (a) unutar zone ograničenja kontrolu transporta i kretanja životinja prijemčivih vrsta, životinjskih proizvoda i robe i kretanja transportnih sredstava kao potencijalnih nosilaca virusa bolesti slinavke i šapa;
- (b) ulaženje u trag i obeležavanje svežeg mesa i sirovog mleka i koliko je moguće drugih proizvoda na zalihama koji nisu podesni za isporuku izvan zone ograničenja;
- (c) davanje specifičnih potvrda za životinje prijemčivih vrsta i proizvode dobijene od takvih životinja i zdravstveno obeležavanje proizvoda za ljudsku potrošnju koji su namenjeni i podesni za isporuku izvan zone ograničenja.

1.2 Gde se primenjuje regionalizacija bar one životinje prijemčivih vrsta koje se isporučuju iz zone ograničenja u druge zemlje u vremenu između datuma kada se procenjuje da je uveden virus bolesti slinavke i šapa do datuma sprovođenja regionalizacije moraju biti pronađene i takve životinje moraju biti izolovane pod zvaničnom veterinarskom kontrolom dok se zvanično ne odbaci mogućnost infekcije ili kontaminacije.

1.3 Sveže meso i sirovo mleko i proizvodi od sirovog mleka dobijeni od životinja prijemčivih vrsta i koji su proizvedeni u zoni ograničenja između datuma kada se procenjuje uvođenje virusa bolesti slinavke i šapa do datuma sprovođenja regionalizacije moraju biti pronađeni a kada je potrebno i u saradnji sa zemljama koje su trgovački partneri. Takvo sveže meso biće obrađeno u skladu sa tačkom 1 u Delu A Aneksa 9, a sirovo mleko i mlečni proizvodi biće obrađeni u skladu sa delom A ili B Aneksa 11 zavisno od upotrebe ili će biti zadržani dok se moguća kontaminacija virusom bolesti slinavke i šapa zvanično ne odbaci.

1.4 Specifične mere, posebno u vezi sa zdravstvenim obeležavanjem proizvoda dobijenih od životinja prijemčivih vrsta koje potiču iz zone ograničenja i koji nisu namenjeni za iznošenje na tržište izvan zone ograničenja, mogu se usvojiti po potrebi.

2. Kontrola kretanja u slučaju pojave bolesti slinavke i šapa

2.1 Mere za kontrolu kretanja životinja prijemčivih vrsta biće primenjene u zoni ograničenja koja je utvrđena u skladu sa Članom 15:

- (a) vlasnici treba na zahtev da dostave veterinarskoj upravi detaljne informacije u vezi sa životinjama koje dolaze i napuštaju njihovo imanje, naročito u vezi sa životinjama prijemčivih vrsta.
- (b) osobe koje su angažovane u transportu ili prodaji životinja prijemčivih vrsta treba na zahtev da dostave veterinarskoj upravi odgovarajuće informacije u vezi sa kretanjem životinja koje oni transportuju ili sa kojima trguju. Takve informacije treba da obuhvate bar sledeće pojedinosti:

- (i) kada su u pitanju prevoznici:
 - mesta i datume uzimanja životinja, i ime i poslovni naziv i adresu imanja gde je sabirni centar odakle su životinje uzete;
 - mesta i datume isporuke i ime ili naziv i adresu primaoca pošiljke;
 - vrstu i broj životinja koje se prevoze;
 - datum i mesto dezinfekcije;
 - pojedinosti o pratećoj dokumentaciji, itd.

- (ii) kada su u pitanju trgovci:
 - ime vlasnika, poreklo, datum kupovine, kategorije, broj i identifikacija goveda ili registracioni broj imanja porekla ili stada porekla za kupljene svinje;
 - registracioni broj prevoznika i/ili broj dozvole kamiona kojim se prevoze prikupljene životinje;
 - ime i adresa kupca i destinacija životinje;
 - primerke planova puta i/ili serijski broj zdravstvenih potvrda kada je primenljivo.

2.2 neke od mera ili sve mere predviđene stavom 2.1 mogu biti primenjene na deo ili celokupnu slobodnu zonu.

Aneks 4.

Mere koje treba primeniti u zoni vakcinacije

1. (Faza 1) Mere primenljive u zoni vakcinacije tokom perioda od početka vanredne vakcinacije do isteka najmanje 30 dana posle završetka takve vakcinacije

- 1.1 Mere predviđene stavovima 1.2 do 1.7 biće primenjene u zoni vakcinacije tokom perioda od početka vanredne vakcinacije do isteka najmanje 30 dana posle završetka takve vakcinacije.
- 1.2 Kretanje životinja prijemčivih vrsta biće zabranjeno između imanja unutar i izvan zone vakcinacije.
- 1.3 Izuzetno od zabrane predviđene stavom 1.2 i posle kliničkog pregleda takvih živih životinja i stada odatkle potiču ili se isporučuju takve životinje, Veterinarska uprava može odobriti njihov direktan transport za neposredno klanje u klanici koja je određena od strane Veterinarske uprave i nalazi se unutar zone vakcinacije ili u izuzetnim slučajevima blizu te zone.
- 1.4 Sveže meso proizvedeno od vakcinisanih životinja zaklanih tokom perioda iz stava 1.1 treba:
 - (a) da ima raspoznatljivu oznaku u obliku konvencionalnog ovalnog pečata za meso sa dodatkom od dve prave linije koje se seku u centru pečata na način kojim ne zaklanjaju druge informacije na pečatu, koja treba da označi da meso potiče iz oblasti koja je pod ograničenjem u cilju kontrole bolesti;
 - (b) da bude čuvano i transportovano odvojeno od mesa koje ne nosi oznaku iz tačke a i treba kasnije da bude transportovano u zaptivenim kontejnerima do preduzeća koje je odredila Veterinarska uprava radi prerade u skladu sa tačkom 1 u Delu A Aneksa 9.
- 1.5 Mleko i mlečni proizvodi dobijeni od vakcinisanih životinja mogu se izneti na tržište unutar ili izvan zone vakcinacije pod uslovom da su prošli bar jedan od procesa obrade iz delova A i B Aneksa 11 zavisno od toga da li je krajnja upotreba za ljudsku potrošnju ili nije za ljudsku potrošnju. Obrada će se obaviti pod uslovima koji su dati u stavu 1.6 u preduzećima koja se nalaze u zoni vakcinacije ili, ako u toj zoni nema takvih preduzeća, u preduzećima koja se nalaze izvan zone vakcinacije u koja se sirovo mleko transportuje pod uslovima datim u stavu 1.8.
- 1.6 Preduzeća iz stava 1.5 treba da odgovaraju sledećim uslovima:
 - (a) preduzeće treba da radi pod stalnom i strogo zvaničnom kontrolom;
 - (b) svo mleko koje se koristi u preduzeću treba ili da bude u saglasnosti sa stavom 1.5 ili će sirovo mleko biti dobijeno od životinja izvan zone vakcinacije;
 - (c) tokom celog proizvodnog procesa mleko će biti jasno označeno i transportovano i čuvano odvojeno od sirovog mleka i proizvoda od sirovog mleka koji nisu namenjeni za otpremu izvan zone vakcinacije;
 - (d) transport sirovog mleka od imanja koja se nalaze izvan zone vakcinacije do preduzeća obavljace se vozilima koja su pre procesa transporta bila očišćena i

dezinfikovana i koja kasnije nisu bila u kontaktu sa imanjima u zoni ograničenja u kojoj se drže životinje prijemčivih vrsta.

- 1.7 Saglasnost sa uslovima iz stava 1.6 treba da potvrdi veterinarska uprava za mleko koje je namenjeno za izvoz. Veterinarska uprava će nadgledati kontrolu saglasnosti koju obavlja lokalni veterinarski organ i kada je u pitanju izvoz dostaviće zainteresovanim trgovačkim partnerima i Komisiji Evropske Unije spisak onih preduzeća za koja je dala odobrenje da im se izda takva saglasnost.
- 1.8 Transport sirovog mleka od imanja koja se nalaze unutar zone vakcinacije do preduzeća koja se nalaze izvan zone vakcinacije i prerada takvog mleka podleže sledećim uslovima:
 - (a) prerada u preduzećima koja se nalaze izvan zone vakcinacije sirovog mleka proizvedenog od životinja prijemčivih vrsta koje se drže unutar zone vakcinacije mora biti odobrena od strane Veterinarske uprave;
 - (b) odobrenje će uključiti i uputstva i određivanje pravca transporta do određenog preduzeća;
 - (c) transport treba da se obavlja vozilima koja su očišćena i dezinfikovana pre procesa transporta i koja su konstruisana i održavana na način da ne može doći do curenja mleka tokom transporta i koja su tako opremljena da se sprečava raspršivanje aerosola tokom utovara i istovara mleka;
 - (d) pre napuštanja imanja gde se prikuplja mleko od životinja prijemčivih vrsta, spojne cevi, gume, okviri točkova, niži delovi vozila i svako prosipanje mleka moraju se očistiti i dezinfikovati i posle poslednje dezinfekcije i pre napuštanja zone nadzora vozilo ne sme imati kasniji kontakt sa imanjima u zoni vakcinacije gde se drže životinje prijemčivih vrsta;
 - (e) sredstva transporta strogo su namenjena za određeno geografsko ili administrativno područje i odgovarajuće su obeležena i mogu se prebaciti u drugo područje tek posle čišćenja i dezinfekcije pod zvaničnim nadzorom.
- 1.9 Prikupljanje i transport uzoraka sirovog mleka od životinja prijemčivih vrsta od imanja koja se nalaze u zoni vakcinacije do laboratorije, sem veterinarske dijagnostičke laboratorije, radi dijagnostikovanja bolesti slinavke i šapa kao i prerada mleka u takvim laboratorijama biće zabranjeni.
- 1.10 Prikupljanje semena za veštačko osemenjavanje od životinja davalaca koje pripadaju prijemčivim vrstama i drže se u centrima za prikupljanje semena koji se nalaze u zoni vakcinacije biće zabranjeno.
- 1.11 Izuzetno od zabrane predviđene stavom 1.10 Veterinarska uprava može dozvoliti prikupljanje semena u centrima za prikupljanje semena unutar zone vakcinacije za proizvodnju smrznutog semena, pod sledećim uslovima:
 - (a) obezbeđeno je da se seme koje je prikupljeno tokom perioda iz stava 1.1 čuva odvojeno najmanje 30 dana, i
 - (b) pre isporuke semena:
 - (1) ili životinja davalac nije bila vakcinisana i uslovi iz podstavova 7.3.b i 7.3.c Odeljka 7 Aneksa 1 se primenjuju, ili

- (2) životinja davalac je vakcinisana posle negativnog testa na prisustvo antitela specifičnih za virus bolesti slinavke i šapa koji je izvršen pre vakcinacije; i
- (i) dobijen je negativan rezultat u testu za otkrivanje ili virusa ili virusnog genoma ili u odobrenom testu za otkrivanje antitela protiv nestrukturnih proteina, koji je izvršen pri kraju perioda karantina za seme na uzorcima uzetim od svih životinja prijemčivih vrsta koje su u to vreme bile prisutne u centru za prikupljanje, i
- (ii) uzorak od 5% semena od svakog prikupljanja namenjenog za izvoz bio je izložen testu izolovanja virusa bolesti slinavke i šapa, sa negativnim rezultatom, u laboratoriji u zemlji destinacije ili u laboratoriji koju je ona odredila.

1.12 Prikupljanje jajnih ćelija i embriona od životinja davalaca biće zabranjeno.

1.13 Iznošenje na tržište proizvoda životinjskog porekla sem onih koji se pominju u stavovima 1.10, 1.11 i 1.12 podleže uslovima datim u stavovima 9, 10 i 11 Aneksa 1 i u Odeljku 5 Aneksa 2.

2. (Faza 2) Mere primenljive u zoni vakcinacije tokom perioda od vanredne vakcinacije do izvršenja ispitivanja i klasifikacije imanja

2.1 Mere predviđene stavovima 2.2 do 2.5 primenjuju se u zoni vakcinacije tokom perioda koji ne počinje pre 30 dana od datuma izvršenja vanredne vakcinacije i koji se završava sa ispunjenjem mera predviđenih u Odeljku 3 i 4 ovog Aneksa.

2.2 Kretanje životinja prijemčivih vrsta između imanja i izvan zone vakcinacije biće zabranjeno.

2.3 Izuzetno od zabrane predviđene stavom 2.2, Veterinarska uprava može dozvoliti direktan transport radi neposrednog klanja životinja prijemčivih vrsta od imanja iz stava 4.5 ovog Aneksa to klanice koja se nalazi unutar ili izvan zone vakcinacije, pod sledećim uslovima:

- (a) za vreme transporta i u klanici ove životinje ne smeju doći u kontakt sa drugim životinjama prijemčivih vrsta;
- (b) životinje treba da budu praćene zvaničnim dokumentima kojima se potvrđuje da su sve životinje prijemčivih vrsta na imanju porekla ili otpreme prošle kroz proces ispitivanja koji je predviđen u stavu 3.2 Odeljka 3 ovog Aneksa;
- (c) transportna vozila moraju biti očišćena i dezinfikovana pre utovara i posle isporuke životinja, s tim što datum i vreme čišćenja i dezinfekcije moraju biti evidentirani u dnevniku prevoznih sredstava;
- (d) na životinjama se mora obaviti ante-mortem zdravstveni pregled u klanici u roku od 24 časa pre klanja i naročito treba da budu ispitane na bolest slinavke i šapa i ne smeju da pokazuju znakove ove bolesti.

2.4 Sveže meso, isključujući iznutrice, proizvedeno od vakcinisanih malih i krupnih preživara u periodu koji se pominje u stavu 2.1 mogu se izneti na tržište unutar i izvan zone vakcinacije pod sledećim uslovima:

- (a) preduzeće će raditi pod strogom veterinarskom kontrolom;
- (b) samo sveže meso, isključujući iznutrice, koje je obrađeno kao što je opisano u tačkama 1, 3 i 4 u Delu A Aneksa 10 ili sveže meso dobijeno od životinja koje su odgajane i zaklane izvan zone vakcinacije biće prerađeno u preduzeću;
- (c) svo takvo sveže meso treba da ima zdravstvenu oznaku ili nalepnicu u skladu sa međunarodnim standardima, da bi se razlikovalo od svežeg mesa drugačijeg statusa;
- (d) kroz ceo proizvodni proces sveže meso biće jasno obeleženo, i transportovano i čuvano odvojeno od mesa od životinja drugačijeg zdravstvenog statusa u skladu sa ovim Propisom.

2.5 Saglasnost sa uslovima iz stava 2.4 treba da potvrdi veterinarska uprava za meso koje je namenjeno za izvoz. Veterinarska uprava će nadgledati kontrolu saglasnosti koju obavlja lokalni veterinarski organ i kada je u pitanju izvoz dostaviće zainteresovanim trgovačkim partnerima i Komisiji Evropske Unije spisak onih preduzeća za koja je dala odobrenje da im se izda takva saglasnost.

2.6 Sveže meso proizvedeno od vakcinisanih svinja zaklanih tokom perioda koji se pominje u stavu 1.1 treba da ima jasnu zdravstvenu oznaku iz podstava 1.4.a Odeljka 1 ovog Aneksa i treba da je čuvano i transportovano odvojeno od mesa koje nema takvu oznaku i kasnije da bude transportovano u zaptivenim kontejnerima do preduzeća određenog od veterinarske uprave da izvrši obradu u skladu sa Delom A Aneksa 9.

2.7 Mleko i mlečni proizvodi proizvedeni od vakcinisanih životinja mogu se izneti na tržište unutar ili izvan zone vakcinacije pod uslovom da su prošli, zavisno od konačne upotrebe da li su ili nisu za ljudsku potrošnju, bar kroz jednu vrstu obrade iz Delova A i B Aneksa 11. Takva obrada treba da se obavi u preduzeću koje se nalazi unutar ili izvan zone vakcinacije u skladu sa odredbama iz stavova 1.5 do 1.9 Odeljka 1 ovog Aneksa.

2.8 Za prikupljanje semena, jajnih ćelija i embriona od životinja prijemčivih vrsta nastaviće da se primenjuju mere date u stavovima 1.10 i 1.11 Odeljka 1 ovog Aneksa.

2.9 Iznošenje na tržište proizvoda životinjskog porekla koji se ne pominju u stavovima 2.4, 2.6, 2.7 i 2.8 podleže uslovima datim u Odeljcima 9, 10, 11 Aneksa 1 i Odeljka 5 Aneksa 2.

3. (Faza 2-A) Kliničko i serološko ispitivanje u zoni vakcinacije

3.1 Mere predviđene stavovima 3.2 i 3.3 biće primenjene u zoni vakcinacije tokom perioda koji počinje ne pre isteka 30 dana od dana završetka vanredne vakcinacije i završava se sa završetkom kliničkog i serološkog ispitivanja.

3.2 Ispitivanje će se sprovesti u cilju prepoznavanja stada životinja prijemčivih vrsta koje su bile u kontaktu sa virusom bolesti slinavke i šapa a da ne pokazuju očigledne kliničke znake bolesti slinavke i šapa. Takvo ispitivanje treba da uključi klinički pregled svih životinja prijemčivih vrsta u svim stadima u zoni vakcinacije, i laboratorijsko ispitivanje u skladu sa stavom 3.3.

3.3 Laboratorijsko ispitivanje obavljaće se korišćenjem testova i standarda za dijagnozu koji će biti bar onoliko strogi koliko i testovi iz OIE Priručnika i treba da odgovaraju jednom od sledećih uslova:

- (a) testiranje na infekciju virusa bolesti slinavke i šapa, bilo analizom za antitela specifičnih za nestrukturane proteine virusa bolesti slinavke i šapa, ili nekim drugim odobrenim metodom, treba da odgovara kriterijumima za uzorkovanje na imanjima koji su navedeni u tački 2.2 Aneksa 6. Kada se koriste i životinje čuvari, potrebno je uzeti u obzir uslove za repopulaciju zaraženih imanja iz Aneksa 7;
- (b) testiranje na prisustvo antitela specifični za nestrukturane proteine virusa bolesti slinavke i šapa biće obavljano na uzorcima uzetim od vakcinisanih životinja prijemčivih vrsta i njihovog nevakcinisanog podmlatka u svim stadima u zoni vakcinacije.

4. (Faza 2-B) Klasifikacija stada u zoni vakcinacije

4.1 Države članice Evropske Unije obezbediće da imanja koja imaju životinje prijemčivih vrsta:

- (a) budu klasifikovana prema rezultatima ispitivanja iz stava 3.2 Odeljka 3 ovog Aneksa i na osnovu kriterijuma postavljenih u Aneksu 5;
- (b) budu u saglasnosti sa merama postavljenim u stavovima 4.2 do 4.4.

4.2 Imanja koja imaju bar jednu životinju pod sumnjom da je zaražena i gde je potvrđeno prisustvo virusa bolesti slinavke i šapa u skladu sa kriterijumima postavljenim u Aneksu 5 podležu merama koje su date u Članovima 6 i 14.

4.3 Imanja koja imaju bar jednu životinju prijemčive vrste pod sumnjom da je zaražena prethodnim kontaktom sa virusom bolesti slinavke i šapa ali gde je kasnije testiranje koje je uključilo sve životinje prijemčivih vrsta koje su prisutne na imanju potvrdilo odsustvo kruženja virusa bolesti slinavke i šapa biće podložna bar sledećim merama:

- (a) životinje prijemčivih vrsta na imanju će:
 - (1) ili biti ubijene i njihovi leševi neškodljivo uništeni, ili
 - (2) životinje će biti klasifikovane i
 - (i) životinje koje su pozitivne na bar jedan od odobrenih testova iz stava 3.3 Odeljka 3 ovog Aneksa biće ubijene a njihovi leševi odstranjeni, a
 - (ii) preostale životinje prijemčivih vrsta na imanju biće zaklane pod uslovima koje je odobrila veterinarska uprava;
- (b) čišćenje i dezinfekcija imanja u skladu sa Članom 7;
- (c) repopulacija životinja u skladu sa Aneksom 7.

4.4 Sledeće mere se primenjuju za proizvode koji su dobijeni od životinja prijemčivih vrsta i proizvedene u periodu iz stava 3.1 Odeljka 3 ovog Aneksa:

- (a) sveže meso proizvedeno od životinja koje se pominju u stavu 4.3.a.2.ii biće u skladu sa stavom 2.4, za meso od preživara, i sa stavom 2.6, za meso od svinja;
- (b) mleko i mlečni proizvodi dobijeni od životinja koje se pominju u stavu 4.3.a.2.ii treba da prođe bar kroz jedan proces obrade utvrđen u Delovima A i B Aneksa 11 zavisno od nameravane upotrebe i u saglasnosti sa odredbama stavova 1.5 do 1.9 Odeljka 1 ovog Aneksa.

4.5 Životinje prijemčivih vrsta na imanjima gde je zvanično odbačeno prisustvo prethodne ili sadašnje infekcije virusom bolesti slinavke i šapa u skladu sa stavom 3.3 Odeljka 3 ovog Aneksa mogu biti podložne merama utvrđenim u Odeljku 5 ovog Aneksa.

5. (Faza 3) Mere primenljive u zoni vakcinacije i posle izvršenja ispitivanja i klasifikacije imanja dok se ne povрати status oslobođen prisustva infekcije i bolesti slinavke i šapa

5.1 Mere predviđene stavovima 5.2 do 5.6 biće primenjivane u zoni vakcinacije posle ispunjenja mera datih u Odeljku 4 ovog Aneksa i dok se ne povрати status oslobođen prisustva infekcije i bolesti slinavke i šapa u skladu sa Članom 24.

5.2 Kretanje životinja prijemčivih vrsta između imanja smeštenih u zoni vakcinacije podleže zvaničnom odobrenju.

5.3 Kretanje životinja prijemčivih vrsta izvan zone vakcinacije biće zabranjeno. Izuzetno od ove zabrane, direktan transport u klanicu radi neposrednog klanja životinja prijemčivih vrsta može se odobriti pod uslovima koji su dati u stavu 2.3 Odeljka 2 ovog Aneksa.

5.4 Izuzetno od zabrane iz stava 5.2, Veterinarska uprava može odobriti transport nevakcinisanih životinja prijemčivih vrsta u skladu sa sledećim odredbama:

- (a) u toku 24 časa utovara, sve životinje prijemčivih vrsta na imanju podvrgnute su kliničkom ispitivanju i nisu pokazale kliničke znakove bolesti slinavke i šapa, i
- (b) životinje su ispunile rok mirovanja na imanju porekla od najmanje 30 dana u kom periodu nijedna životinja prijemčive vrste nije dovedena na imanje, i
- (c) imanje porekla životinje ne nalazi se u zoni zaštite niti u zoni nadzora, i
- (d) životinje namenjene za transport ili su pojedinačno podvrgnute testovima za otkrivanje antitela naspram virusa bolesti slinavke i šapa pri kraju izolacionog perioda i dobijeni su negativni rezultati, ili je izvršen serološki test na imanju u skladu sa tačkom 2.2 Aneksa 6 bez obzira o kojoj se vrsti životinja radi;
- (e) životinje nisu bile izložene nijednom izvoru infekcije tokom njihovog transporta od imanja porekla do mesta destinacije.

5.5 Nevakcinisanom podmlatku od vakcinisanih majki biće zabranjeno da napuštaju imanje porekla sem ukoliko se ne transportuju na(u):

- (a) imanje unutar zone vakcinacije istog zdravstvenog statusa kao i imanje porekla životinja;

- (b) klanicu radi neposrednog klanja;
- (c) imanje određeno od strane Veterinarske uprave sa kojeg se podmladak šalje direktno u klanicu;
- (d) bilo koje imanje posle dobijanja negativnog rezultata serološkog testa za otkrivanje antitela specifičnih za virus bolesti slinavke i šapa koji je izvršen na uzorku krvi koja je uzeta pre otpreme sa imanja porekla.

5.6 Sveže meso proizvedeno od nevakcinisanih životinja prijemčivih vrsta može se izneti na tržište unutar i izvan zone vakcinacije pod sledećim uslovima:

- (a) ili su mere predviđene u stavu 4.3 Odeljka 4 ovog Aneksa ispunjene u celoj zoni vakcinacije ili su životinje transportovane u klanicu pod uslovima koji su dati u stavu 5.3 ili 5.4.d, i;
- (b) preduzeće će raditi pod strogom veterinarskom kontrolom;
- (c) samo sveže meso proizvedeno od životinja koje se pominju u tački (a) ili od životinja koje su odgajane i/ili zaklane izvan zone vakcinacije ili sveže meso koje se pominje u stavu 5.8 biće obrađeno u preduzeću;
- (d) svo takvo sveže meso treba da ima zdravstvenu oznaku ili nalepnicu, u skladu sa međunarodnim standardima, da bi se razlikovalo od svežeg mesa drugačijeg statusa;
- (e) tokom proizvodnog procesa sveže meso će biti jasno prepoznatljivo, i transportovano i čuvano odvojeno od svežeg mesa drugačijeg zdravstvenog statusa u skladu sa ovim Propisom.

5.7 Sveže meso proizvedeno od vakcinisanih životinja prijemčivih vrsta ili od nevakcinisanog seropozitivnog podmlatka vakcinisanih majki zaklanog tokom perioda koji se pominje u stavu 5.1 treba da ima jasnu prepoznatljivu oznaku koja se pominje u podstavu 1.4.a Odeljka 1 ovog Aneksa i biće čuvano i transportovano odvojeno od mesa koje nema takvu oznaku i kasnije će biti transportovano u zaptivenim kontejnerima radi obrade u skladu sa tačkom 1 u Delu A Aneksa 9.

5.8 Izuzetno od stava 5.7, sveže meso i isečene iznutrice dobijene od velikih i malih preživara ili njihov nevakcinisani seropozitivni podmladak mogu biti izneti na tržište unutar ili izvan zone vakcinacije pod sledećim uslovima:

- (a) preduzeće će raditi pod strogom veterinarskom kontrolom;
- (b) samo sveže meso, isključujući iznutrice, koje je prošlo kroz proces obrade opisan u tačkama 1, 3 i 4 u Delu A Aneksa 10 ili sveže meso koje se pominje u stavu 5.6 ili je proizvedeno od životinja koje su odgajane i/ili zaklane izvan zone vakcinacije biće prerađivano u preduzeću;
- (c) svo takvo sveže meso treba da ima zdravstvenu oznaku ili nalepnicu, u skladu sa međunarodnim standardima, da bi se razlikovalo od svežeg mesa drugačijeg statusa;
- (d) tokom proizvodnog procesa sveže meso će biti jasno prepoznatljivo, i transportovano i čuvano odvojeno od svežeg mesa koje potiče od životinja drugačijeg zdravstvenog statusa u skladu sa ovim Propisom.

- 5.9 Izuzetno od stava 5.7, sveže meso od vakcinisanih svinja i njihovog nevakcinisanog seropozitivnog podmlatka, proizvedeno tokom perioda od početka ispitivanja do ispunjenja u celoj zoni vakcinacije mera datih u Odeljku 4 ovog Aneksa i do isteka najmanje tri meseca posle poslednje pojave bolesti zabeležene u toj zoni, može se izneti na nacionalno tržište unutar i izvan zone vakcinacije samo pod sledećim uslovima:
- (a) preduzeće će raditi pod strogom veterinarskom kontrolom;
 - (b) samo sveže meso od životinja koje potiču sa imanja koja su u saglasnosti sa uslovima iz stava 4.5 Odeljka 4 ovog Aneksa ili sveže meso dobijeno od životinja koje su odgajane i zaklane izvan zone vakcinacije biće prerađivano u preduzeću;
 - (c) svo takvo sveže meso treba da ima zdravstvenu oznaku ili nalepnicu, u skladu sa međunarodnim standardima, da bi se razlikovalo od svežeg mesa drugačijeg statusa;
 - (d) tokom proizvodnog procesa sveže meso će biti jasno prepoznatljivo, i transportovano i čuvano odvojeno od svežeg mesa koje potiče od životinja drugačijeg zdravstvenog statusa u skladu sa ovim Propisom.
- 5.10 Neka druga zemlja sem Srbije može zahtevati da se prodaja mesa iz stava 5.9 proširi na njenu teritoriju ili deo njene teritorije pod određenim okolnostima.
- 5.11 Pravila za isporuku iz zone vakcinacije svežeg mesa od vakcinisanih svinja proizvedenog posle perioda koji se pominje u stavu 5.9 dok se ne povрати status oslobođen prisustva bolesti u skladu sa Članom 26, biće odlučena u konsultaciji sa zemljom primaoca koja se pominje u stavu 5.10.
- 5.12 Saglasnost sa uslovima datim u stavu 5.6, stavu 5.8 i, gde je primenljivo, na osnovu odredbi iz stava 5.10 treba da potvrdi Veterinarska uprava za sveže meso koje je namenjeno za izvoz. Veterinarska uprava će nadgledati kontrolu saglasnosti koju obavlja lokalni veterinarski organ i, kada je u pitanju izvoz, dostaviće zainteresovanim trgovačkim partnerima i Evropskoj Uniji spisak onih preduzeća kojima je dato takvo odobrenje.
- 5.13 Izuzetno od stava 5.8 specijalna zdravstvena oznaka koja se ne može pobrkatati sa zdravstvenom oznakom iz stavova 5.8.c i 5.9c, može se uspostaviti za sveže meso preživara koje ne podleže obradi u skladu sa Delom A Aneksa 10, i za mleveno meso i mesne prerađevine proizvedene od takvog mesa, koji su namenjeni za iznošenje na tržište u određenom regionu u Srbiji.
- 5.14 Mleko i mlečni proizvodi dobijeni od vakcinisanih životinja mogu se izneti na tržište unutar ili izvan zone vakcinacije pod uslovom da je mleko, zavisno od toga da li je konačna upotreba za ljudsku potrošnju ili nije, prošlo kroz bar jedan proces obrade iz Delova A i B Aneksa 11. Takva obrada mora se obaviti u preduzeću koje se nalazi u zoni vakcinacije ili u skladu sa odredbama iz stavova 1.5 do 1.8 Odeljka 1 ovog Aneksa.
- 5.15 Prikupljanje i transport uzoraka sirovog mleka od životinja prijemčivih vrsta od imanja koja se nalaze u zoni nadzora do laboratorije, sem veterinarske dijagnostičke laboratorije, radi dijagnostikovanja bolesti slinavke i šapa, kao i obrada mleka u takvim laboratorijama podleže zvaničnom odobrenju i odgovarajućim merama da bi se izbeglo moguće širenje virusa bolesti slinavke i šapa.

5.16 Iznošenje na tržište proizvoda životinjskog porekla različitih od onih iz stavova 5.6 do 5.11 i 5.13 do 5.15 podleže uslovima datim u stavovima 9, 10 i 11 of Aneksa 1 i u Odeljku 5 Aneksa 2.

Aneks 5.

Definicija pojave bolesti

Pojava bolesti biće objavljena kada imanje ispunjava jedan ili više od sledećih kriterijuma:

1. Virus bolesti šapa i slianvke izolovan je od životinje, proizvoda dobijenog od te životinje ili u njenoj životnoj sredini.
 2. Primećeni su klinički znaci bolesti koji odgovaraju bolesti slinavke i šapa kod životinje prijemčive vrste i virusni antigen ili virusna ribonukleinska kiselina (RNK) specifična za jedan ili više serotipova virusa bolesti slinavke i šapa otkrivena je i identifikovana u uzorcima prikupljenim od životinje ili životinja iz iste epizootiološke grupe.
 3. Primećeni su klinički znaci bolesti koji odgovaraju bolesti slinavke i šapa kod životinje prijemčive vrste i životinja ili njene kohorte pozitivine su na antitelo specifično za strukturne i nestrukturne proteine virusa bolesti slinavke i šapa pod uslovom da se prethodna vakcinacija, rezidualna maternalna antitela ili nespecifične reakcije mogu isključiti kao mogući uzroci seropozitivnosti.
 4. Virusni antigen ili virusni RNK specifičan za jedan ili više tipova serotipova virusa bolesti slinavke i šapa otkriven je i identifikovan u uzorcima prikupljenim od životinja prijemčivih vrsta i životinje su pozitivne na antitela specifična za strukturne i nestrukturne proteine virusa bolesti slinavke i šapa pod uslovom da u slučaju antitela koja su specifična za strukturne proteine kod prethodne vakcinacije, rezidualna maternalna antitela ili nespecifične reakcije mogu se isključiti kao moguću uzroci seropozitivnosti.
 5. Utvrđena je epizootiološka veza sa potvrđenom pojavom bolesti slinavke i šapa i bar se jedan od sledećih uslova primenjuje:
 - (a) jedna ili više životinja su pozitivne na antitelo na strukturne i nestrukturne proteine kod virusa bolesti slinavke i šapa pod uslovom da se prethodna vakcinacija, rezidualna materinska antitela ili nespecifične reakcije mogu isključiti kao mogući uzroci seropozitivnosti;
 - (b) virusni antigen ili virusni RNK specifični za jedan ili više serotipova virusa bolesti slinavke i šapa otkriven je i identifikovan u uzorcima prikupljenim od jedne ili više životinja prijemčivih vrsta;
 - (c) serološki dokaz aktivne infekcije bolešću slinavke i šapa otkrivanjem serokonverzije od negativne ka pozitivnoj kod utvrđenog antitela na strukturne i nestrukturne proteine kod virusa bolesti slinavke i šapa kod jedne ili više životinja prijemčive vrste i prethodna vakcinacija, rezidualna materinska antitela ili nespecifične reakcije mogu se isključiti kao mogući uzroci seropozitivnosti.
- Kada se prethodni seronegativni status ne može realno očekivati, ovo otkrivanje seropozitivnih životinja treba obaviti u parnim uzorcima seruma prikupljenim od istih životinja u dva ili više slučajeva sa razmakom od najmanje 5 dana, u slučaju strukturnih proteina, i sa razmakom od najmanje 21 dan u slučaju nestrukturnih proteina.
- (d) Kod životinje prijemčive vrste primećeni su klinički znaci koji odgovaraju bolesti slinavke i šapa.

Aneks 6.

Ispitivanje

1. Klinički pregled

- 1.1. Na imanjima se moraju obaviti klinički pregledi svih životinja prijemčivih vrsta na znakove ili simptome bolesti slinavke i šapa.
- 1.2. Specijalna pažnja mora se posvetiti životinjama koje su sa velikom verovatnoćom bile izložene virusu bolesti slinavke i šapa, naročito u odnosu na transport od imanja izloženih riziku odnosno bliski kontakt sa osobama ili opremom koja je bila u bliskom kontaktu sa rizičnim imanjima.
- 1.3. Klinički pregled mora uzeti u obzir prenošenje bolesti slinavke i šapa, uključujući inkubacioni period iz Člana 2.h i način na koji se drže životinje prijemčivih vrsta.
- 1.4. Relevantna evidencija koja se vodi na imanju mora se detaljno ispitati sa posebnim osvrtnom na podatke koji su potrebni po pitanju zdravlja životinja i, gde je moguće, na podatke o morbiditetu, mortalitetu i pobačaju, kliničkim posmatranjima, promenama u produktivnosti i uzimanju hrane, kupovini ili prodaji životinja, posetama osoba koje su verovatno kontaminirane i o drugim važnim informacijama anamneze.

2. Postupci uzorkovanja

2.1. Opšte odredbe

2.1.1. Serološko uzorkovanje treba obaviti:

- 2.1.1.1. prema preporukama od strane epizootiološkog tima koji je osnovan u okviru Grupe eksperata iz Člana 40, i
- 2.1.1.2. da bi se pomoglo u ulaženju u trag i dobijanju dokaza, uzimajući takođe u obzir definicije date u Aneksu 5, u vezi sa odsustvom prethodne infekcije.

2.1.2. Kada se uzorkovanje sprovodi u okviru nadzora bolesti posle pojave bolesti, akcije ne treba da počnu pre isteka najmanje 21 dan od odstranjivanja prijemčivih životinja sa zaraženih imanja i sprovođenja preliminarnog čišćenja i dezinfekcije, sem ukoliko se drugačije ne zahteva ovim Aneksom.

2.1.3. Uzorkovanje životinja prijemčivih vrsta biće sprovedeno u saglasnosti sa odredbama ovog Aneksa u svakom pojedinom slučaju kada su ovce i koze ili druge prijemčive životinje koje ne pokazuju jasne kliničke znakove obuhvaćene pojavom bolesti a naročito kada su takve životinje bile izolovane od goveda i svinja.

2.2. Uzorkovanje na imanjima

Na imanjima na kojima se sumnja na prisustvo bolesti slinavke i šapa ali u odsustvu kliničkih znakova bolesti, ovce i koze i, po preporuci epizootiološkog tima, druge prijemčive vrste treba da se ispituju na osnovu protokola o uzorkovanju koji je podesan da otkrije raširenost bolesti od 5% uz najmanje 95% pouzdanosti.

2.3. Uzorkovanje u zonama zaštite

- (a) Da bi tražilo ukidanje, u skladu sa Odeljkom 15 Aneksa 1, mera predviđenih Članom 14 i u Odeljcima 1 do 14 Aneksa 1, sva imanja u području zone zaštite gde ovce i koze nisu bile u direktnom i bliskom kontaktu sa govedima tokom perioda od najmanje 21 dan pre uzimanja uzoraka treba da se ispituju na osnovu protokola o uzorkovanju koji je podesan da otkrije raširenost bolesti od 5% uz najmanje 95% pouzdanosti.
- (b) Međutim, Veterinarska uprava može odlučiti, kada epizootiološke okolnosti dozvoljavaju a naročito u primeni mera predviđenih podstavom 15.1.b Odeljka 15 Aneksa 1, da se uzorci ne uzimaju pre nego što istekne 14 dana posle neškodljivog uklanjanja prijemljivih životinja sa zaraženih imanja i sprovođenja preliminarnog čišćenja i dezinfekcije, pod uslovom da se uzorkovanje obavlja u skladu sa tačkom 2.3.a koristeći statističke parametre podesne za otkrivanje raširenosti bolesti od 2% unutar stada sa najmanje 95% pouzdanosti.

2.4. Uzorkovanje u zonama nadzora

Da bi tražilo ukidanje, u skladu sa Odeljkom 8 Aneksa 2, mera predviđenih Odeljcima 1 do 7 Aneksa 2, imanja u području zone nadzora gde se mora posumnjati na prisustvo bolesti slinavke i šapa u odsustvu kliničkih znakova bolesti, naročito gde se drže ovce i koze, moraju biti ispitana. Za potrebe ovog ispitivanja dovoljan je model višestepenog uzorkovanja, pod uslovom da su uzorci uzeti:

- 2.4.1. sa imanja u administrativnim jedinicama u okviru područja zone gde ovce i koze nisu bile u direktnom ili bliskom kontaktu sa govedima tokom perioda od najmanje 30 dana pre uzimanja uzoraka, i
- 2.4.2. sa onoliko gorespomenutih imanja sa koliko je potrebno da bi se otkrilo sa najmanje 95% pouzdanosti na najmanje jednom zaraženom imanju ako je procenjena raširenost bolesti iznosila 2% jednake raspoređenosti po celoj zoni, i
- 2.4.3. od onoliko ovaca i koza po jednom imanju koliko je potrebno da bi se otkrila raširenost bolesti od 5% unutar stada sa najmanje 95% pouzdanosti, i od svih ovaca i koza ako ima manje od 15 ovaca i koza na jednom imanju.

2.5. Uzorkovanje za praćenje

- 2.5.1. Za praćenje oblasti izvan zona utvrđenih u skladu sa odredbama Člana 14, naročito da bi se potvrdilo odsustvo infekcije u populaciji ovaca i koza koje nisu u bliskom ili direktnom kontaktu sa nevakcinisanim govedima i svinjama, preporučuje se od strane OIE protokol o uzorkovanju za potrebe praćenja ili protokol o uzorkovanju predviđen stavom 2.4 treba da se primeni sa razlikom u odnosu na stav 2.4.2 da procenjena raširenost bolesti u stadu treba da se postavi na 1%.

- 3. Broj uzoraka izračunat u skladu sa zahtevima iz stavova 2.2, 2.3 i 2.4.3 biće povećan da bi se uzela u obzir utvrđena dijagnostička osetljivost primenjenog testa.

Aneks 7.

Repopulacija imanja

1. Opšti principi

- 1.1. Repopulacija ne treba da počne pre nego što istekne 21 dan posle završetka konačne dezinfekcije imanja.
- 1.2. Životinje za repopulaciju mogu se uneti samo pod sledećim uslovima:
 - 1.2.1. životinje ne smeju dolaziti iz oblasti koja je pod dejstvom zdravstvenih ograničenja za životinje u odnosu na bolest slinavke i šapa;
 - 1.2.2. Veterinarska uprava mora biti sigurna da svaki mogući zaostali virus bolesti slinavke i šapa može biti otkriven kod životinja koje su namenjene za repopulaciju bilo na osnovu kliničkih znakova, kada su u pitanju goveda ili svinje, ili putem laboratorijskih istraživanja kada su u pitanju druge vrste prijemčive na bolest slinavke i šapa, koja se obavljaju krajem perioda posmatranja koji je utvrđen u stavu 1.3;
 - 1.2.3. da bi se obezbedila odgovarajuća imunološka reakcija iz stava 1.2.2 kod životinja koje su namenjene za repopulaciju, životinje moraju:
 - 1.2.3.1 ili da potiču ili dolaze sa imanja koje se nalazi u oblasti u kojoj najmanje 10 km u području oko tog imanja nije bilo pojave bolesti slinavke i šapa u periodu od najmanje 30 dana, ili
 - 1.2.3.2 životinje su testirane i dobijeni su negativni rezultati posle izvršene analize koja je navedena u OIE priručniku za otkrivanje antitela protiv virusa bolesti slinavke i šapa i koja je izvršena na uzorcima uzetim pre unošenja životinja na imanje.
- 1.3. Bez obzira na tip poljoprivredne proizvodnje koji se praktikuje na imanju, ponovno uvođenje životinja mora da bude u saglasnosti sa sledećim postupcima:
 - 1.3.1. životinje moraju biti uvedene u sve jedinice i zgrade na imanju o kojem se radi;
 - 1.3.2. u slučaju da imanje obuhvata više od jedne jedinice ili zgrade, ponovno uvođenje nije neophodno da se obavi istovremeno za svaku jedinicu ili zgradu;

Međim nijedna životinja vrste koja je prijemčiva na bolest slinavke i šapa ne sme da napusti imanje dok se za sve ponovo uvedene životinje u svim jedinicama i zgradama ne ispune sve procedure repopulacije.
 - 1.3.3. Životinje moraju biti podvrgnute kliničkom pregledu svaka tri dana prvih 14 dana posle uvođenja;
 - 1.3.4. tokom perioda od 15 do 28 dana posle ponovnog uvođenja, životinje će biti podvrgnute kliničkom pregledu jednom nedeljno;
 - 1.3.5. ne pre isteka 28 dana posle poslednjeg uvođenja, sve životinje moraju klinički da se ispituju i treba da se uzmu uzorci za testiranje na prisustvo

antitela specifičnih za virus bolesti slinavke i šapa u skladu sa zahtevima u tački 2.2 Aneksa 6;

1.4. Proces repopulacije smatraće se završenim kada se dobiju negativni rezultati posle sprovođenja mera navedenih u tački 1.3.5.

2. Proširenje mera i odstupanja

2.1. Veterinarska uprava može uvesti:

2.1.1. upotrebu životinja čuvara, naročito na imanjima koja se teško čiste i dezinfikuju i posebno na imanjima na otvorenom;

2.1.2. dodatne zaštitne i kontrolne mere u okviru procesa repopulacije.

2.2. Veterinarska uprava može odstupiti od mera predviđenih u tačkama 1.3.2 do 1.3.4 ovog Aneksa kada se repopulacija sprovodi po isteku tri meseca od poslednje pojave na području koje je 10 km u radijusu od imanja na kojem se sprovodi repopulacija.

3. Repopulacija u vezi sa vanrednom vakcinacijom

3.1. Repopulacija u zoni vakcinacije utvrđena u skladu sa Članom 21 biće sprovedena ili u skladu sa stavovima 1 i 2 ovog Aneksa ili u skladu sa stavom 5.2 Odeljka 5 Aneksa 4 ili sa podstavovima (4)a, c i d stava 5.4 Odeljka 5 Aneksa 4.

3.2. Veterinarska uprava može odobriti repopulaciju imanja koja se nalaze izvan zone vakcinacije koristeći vakcinisane životinje posle sprovođenja mera predviđenih u Članu 26 i pod sledećim uslovima:

3.2.1. Proporcija vakcinisanih životinja upotrebljenih za repopulaciju prelazi 75% u kom slučaju, ne pre isteka 28 dana od poslednjeg uvođenja životinja prijemčivih vrsta, vakcinisane životinje se testiraju radi otkrivanja antitela protiv nestrukturnih proteina, nasumice, i pri uzorkovanju koriste se statistički parametri predviđeni tačkom 2.2 Aneksa 6 a za nevakcinisane životinje primenjuju se odredbe stava 1, ili

3.2.2. Proporcija vakcinisanih životinja ne prelazi 75% u kom slučaju nevakcinisane životinje smatraće se čuvarima i odredbe stava 1 biće primenjene.

Aneks 8.

Ograničenja za kretanje ekvida

1. Minimalne mere

Kada se bar jedna pojava bolesti slinavke i šapa potvrdi u skladu sa Članom 6, ekvidi se neće otpremati za izvoz iz Srbije sem ukoliko ih ne prati, pored međunarodno prepoznatljivog dokumenta za identifikaciju, zdravstvena potvrda za životinje kako sledi:

MODEL ZDRAVSTVENE POTVRDE

EKVIDI

Br:

Zemlja otpreme: Srbija i Crna Gora

Odgovorno Ministarstvo:.....

Odgovorno Teritorijalno odeljenje:.....

I. Broj ekvida:.....

II. Identifikacija ekvida:

Broj ekvida (1)	Vrste konj, magarac, mula, mazga	Soj Starost Pol	Metod identifikacije i identifikacija (2)

(1) U slučaju životinja za klanje, priroda specijalne oznake.

(2) Pasoš kojim se identifikuje životinja vrste konja može se pripojiti ovoj potvrdi pod uslovom da se navede njegov broj.

III. Poreklo i destinacija životinje:

Životinja treba da se šalje

iz:.....

(Mesto izvoza)

u:

(Zemlja i mesto destinacije)

Ime i adresa pošiljaoca:

.....

Ime i adresa

primaoca:.....

.....

IV. Zdravstvene informacije

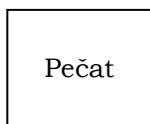
Ja, dolepotpisani, potvrđujem da životinja koja je goreopisana odgovara sledećim zahtevima:

1. – pregledana je danas i ne pokazuje kliničke znake bolesti;
2. – nije namenjena za klanje na osnovu nacionalnog programa za iskorenjivanje zaraznih ili infektivnih bolesti;
3. – ne dolazi sa teritorije ili dela teritorije Srbije i Crne Gore u kojoj važe ograničenja zbog Afričke kuge konja,
 - ili
 - ako dolazi iz teritorije ili dela teritorije Srbije i Crne Gore u kojoj važe ograničenja zbog Afričke kuge konja i ako je prošla sa zadovoljavajućim rezultatima međunarodno priznate dijagnostičke testove za Afričku kugu konja u karantinskoj stanici i (a);
 - nije vakcinisana protiv Afričke kuge konja,
 - ili
 - vakcinisana je protiv Afričke bolesti konja (a);
4. – nije došla sa imanja koje je pod zabranom iz razloga zdravstvenog stanja životinja niti je imala kontakt sa ekvidima sa imanja koje je pod zabranom iz razloga zdravstvenog stanja životinja:
 - tokom šest meseci u slučaju ekvida za koje se sumnja da su oboleli od durine, počev od dana poslednjeg stvarnog ili mogućeg kontakta sa bolesnom životinjom. Međutim, kada je u pitanju ždrebac, zabrana će važiti do kastriranja životinje,
 - tokom šest meseci u slučaju sakagije ili encefalomijelitisa konja, počev od dana kada su ekvidi koji su oboleli od bolesti koja je u pitanju, zaklani,
 - u slučaju infektivne anemije, do dana kada, budući da su inficirane životinje zaklane, preostale životinje pokazale su negativnu reakciju na dva Coggins testa izvršena u razmaku od tri meseca,
 - tokom šest meseci od poslednjeg slučaja, u slučaju vezikularnog stomatitisa,
 - tokom jednog meseca od poslednjeg slučaja, u slučaju besnila,
 - tokom 15 dana od poslednjeg slučaja, u slučaju antraksa,
 - ako sve životinje od vrsta koje su prijemčive na bolest koja je locirana na imanju budu zaklane i prostorije dezinfikovane u roku od 30 dana, počev od dana kada su životinje uništene i prostorije dezinfikovane, sem u slučaju antraksa kada period zabrane traje 15 dana;
5. – po mom najboljem saznanju, nije bila u kontaktu sa ekvidima koji pate od infektivne ili zarazne bolesti u periodu od 15 dana pre ove izjave;
6. – u vreme pregleda, bila je sposobna za slanje na nameravano putovanje.

V. Ova potvrda važi 10 dana.

Izvršeno u....., datum.....

(potpis zvaničnog veterinara)

.....

(Potpis)

(Ime velikim slovima i funkcija veterinara koji se potpisuje)

(a) Izostaviti nepotrebno.

2. Preporučene dodatne mere

2.1. Mere tokom mirovanja

U slučaju kada Veterinarska uprava primenjuje kompletan plan mirovanja koji je dat u Članu 5.7, transport ekvida od imanja pod zabranom uspostavljenom Članovima 5.3 i 6 može biti odobren za ekvide kojima je potreban specijalan veterinarski tretman u prostorijama bez prisustva životinja prijemčivih vrsta, ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- 2.1.1. vanredna situacija mora biti dokumentovana od strane veterinara na poziv 24 sata dnevno, 7 dana u nedelji;
- 2.1.2. mora postojati saglasnost za kliničku destinaciju;
- 2.1.3. transport mora biti odobren od strane Veterinarske uprave koja se može kontaktirati 24 sata dnevno, 7 dana u nedelji;
- 2.1.4. ekvidi moraju biti praćeni tokom transporta međunarodno priznatim identifikacionim dokumentom;
- 2.1.5. veterinar na poziv mora biti obavešten o maršruti pre polaska;
- 2.1.6. ekvidi moraju biti otimareni i tretirani efikasnim dezinfekcionim sredstvom;
- 2.1.7. ekvidi moraju putovati u specijalno namenjenom transportnom sredstvu koje je prepoznatljivo kao takvo i koje se čisti i dezinfikuje pre i posle upotrebe.

2.2. Kontrole na ekvidima u odnosu na zonu zaštite i zonu nadzora

- 2.2.1. Uslovi za kretanje ekvida izvan zone zaštite i zone nadzora neće prevazilaziti uslove navedene u modelu zdravstvene potvrde koji je dat u stavu 1 ovog Aneksa.
- 2.2.2. Kretanje ekvida unutar zone zaštite i zone nadzora utvrđenih u skladu sa Članom 14 podleže sledećim uslovima:
 - 2.2.2.1. korišćenje ekvida koji se drže na imanjima u zoni zaštite i zoni nadzora a koja ne drže životinje prijemčivih vrsta može se odobriti u zoni zaštite, uz odgovarajuće mere za čišćenje i dezinfekciju, i ne mora biti zabranjeno za prostorije koje se nalaze u zoni nadzora;
 - 2.2.2.2. ekvidi mogu biti transportovani bez ograničenja u specijalno namenjenom transportnom sredstvu za konje do imanja koje ne drži životinje prijemčivih vrsta;
 - 2.2.2.3. Veterinarska uprava može, u izuzetnim slučajevima, odobriti transport ekvida u specijalno namenjenim ili registrovanim transportnim sredstvima za konje od imanja koje ne drži životinje prijemčivih vrsta do drugog imanja koje drži životinje prijemčivih vrsta i nalazi se u zoni zaštite, pod uslovom da se izvrši čišćenje i dezinfekcija transportnih sredstava pre utovara životinja i pre napuštanja imanja destinacije;

- 2.2.2.4. kretanje ekvida može biti dozvoljeno na javnim putevima, na pašnjacima koji pripadaju imanjima koja ne drže životinje prijemčivih vrsta i prostorima za uvežbavanje.
- 2.2.3. Prikupljanje konjskog semena, jajnih ćelija i embriona od životinja davalaca na imanjima koja ne drže životinje prijemčivih vrsta u zoni zaštite i zoni transporta i transport konjskog semena, jajnih ćelija i embriona do konja primalaca na imanjima koja ne drže životinje prijemčivih vrsta neće biti zabranjeno.
- 2.2.4. Posete od strane vlasnika ekvida, veterinara, osemenjivača i potkivača na imanjima koja drže životinje prijemčivih vrsta u zonama nadzora ali koja nisu izložena ograničenjima datim u Članovima 5.3 i 6 podležu sledećim uslovima:
 - 2.2.4.1. ekvidi se drže odvojeno od životinja prijemčivih vrsta i pristup od strane gorespomenutih osoba životinjama prijemčivih vrsta efikasno se sprečava;
 - 2.2.4.2. svi posetioци moraju biti registrovani;
 - 2.2.4.3. čišćenje i dezinfekcija sredstava transporta i čizmi posetilaca.

Aneks 9.

Obrada proizvoda da se obezbedi uništenje virusa bolesti slinavke i šapa

Deo A. Proizvodi životinjskog porekla

1. Mesni proizvodi koji su prošli kroz bar jedan od sledećih procesa obrade:
 - (a) obrada toplotom u hermetički zaptivenim kontejnerima sa vrednošću F_0 od 3.00 ili većom;
 - (b) obrada toplotom na najnižoj temperaturi od 70°C, koja se mora dostići u celoj količini mesa;
 - (c) obrada toplotom u hermetički zaptivenom kontejneru do najmanje 60°C minimum 4 sata, tokom kojih temperatura u jezgru mora iznositi bar 70°C u periodu od 30 minuta;
 - (d) prirodna fermentacija i zrenje ne kraće od devet meseci za meso bez kostiju ili meso sa kostima čiji će rezultat biti sledeće karakteristike: Aw vrednost ne veća od 0.93 i pH vrednost ne veća od 6.0;
 - (e) salama: obrada u skladu sa međunarodno prihvaćenim naučnim savetima;
 - (f) obrada toplotom koja obezbeđuje da se dostigne temperatura u jezgru od najmanje 65°C u vremenu koje je potrebno da se dostigne vrednost pasterizacije (pv) koja je jednaka ili veća od 40;
2. Mleko koje je prošlo bar jedan od sledećih tretmana:
 - (a) ultra-visoka temperatura (UHT) (UHT = minimum tretman na 132°C za najmanje 1 sekundu);
 - (b) ako mleko ima pH vrednost manju od 7.0, jednostavna visokotemperaturna - kratkoročna pasterizacija (HTST);
 - (c) ako mleko ima pH vrednost jednaku ili veću od 7.0, dvostruka HTST.
3. Kože i kožice koje potiču iz pogona koje je odobrila i registrovala veterinarska uprava i koje su prošle kroz jedan od sledećih tretmana:
 - (a) usoljavanje u periodu od sedam dana morskom solju sa dodatkom 2-procentnog natrijum karbonata;
 - (b) sušenje u roku od 42 dana na temperaturi od najmanje 20°C.
4. Ovcija vuna, dlake preživara i svinjske čekinje koje potiču od životinja zaklanih u objektima koje je odobrila i registrovala veterinarska uprava i za koje je ustanovljeno posle ante i post mortem pregleda da su bez prisustva kliničkih znakova bolesti koja se prenosi na životinje ili ljude i da su podesni za ljudsku potrošnju. Takva ovcija vuna, dlake preživara i svinjske čekinje moraju da prođu kroz jedan od sledećih tretmana:
 - (a) ključanje, bojenje ili izbeljivanje; ili

- (b) neki drugi tretman, koji nije fabričko pranje, koji je pouzdan da će uništiti virus bolesti slinavke i šapa, pod uslovom da se dokaz o tome dostavi u vidu potvrde od strane veterinara odgovornog za prostorije porekla proizvoda.

5. Proizvodi dobijeni od životinja prijemčivih vrsta koje su prošle:

- (a) ili prošle kroz tretman toplotom u hermetički zatvorenom kontejneru sa F_0 vrednošću jednakoj ili većoj od 3,00; ili
- (b) tretman toplotom kod kojeg temperatura u centru dostiže najmanje 70°C u periodu od najmanje 60 minuta.

6. Krv i proizvodi od krvi životinja prijemčivih vrsta koja se koristi u tehničke svrhe, uključujući farmaceutske proizvode, in vitro dijagnostiku i laboratorijske reagense koji su prošli bar jedan od sledećih tretmana:

- (a) tretman toplotom na temperaturi od 65°C u periodu od najmanje tri sata, posle čega sledi provera efikasnosti;
- (b) iradijacija na 2.5 megarada ili gama zracima, posle čega sledi provera efikasnosti;
- (c) promena pH vrednosti na pH 5 za period od 2 sata, posle čega sledi provera efikasnosti;
- (d) tretman toplotom na temperaturi od najmanje 90°C u celoj njihovoj supstanci, posle čega sledi provera efikasnosti;
- (e) bilo koji od tretmana za koji je naučno dokazano da ima isti efekat.

7. Salo i topljena mast koji su prošli kroz jedan od sledećih tretmana:

- (a) na najmanje 70°C za najmanje 30 minuta; ili
- (b) na najmanje 90°C za najmanje 15 minuta;

pod uslovom da se podaci o kritičnim kontrolnim tačkama zabeleže i održavaju tako da vlasnik, rukovalac ili njihov predstavnik i, ako je potrebno, Veterinarska uprava mogu pratiti rad objekta. Informacije treba da uključe veličinu čestica, kritičnu temperaturu i, ako je potrebno, apsolutno vreme, profil pritiska, brzinu dodavanja sirovine i brzinu prerade masti. Uz prerađeni materijal treba da stoji odgovarajuća zdravstvena potvrda.

8. Hrana za kućne ljubimce i žvakaća sredstva za pse koji odgovaraju sledećim zahtevima:

- (a) konzervisana hrana za kućne ljubimce koja je bila izložena tretmanu toplotom do minimum F_0 vrednosti od 3;
- (b) prerađena hrana za kućne ljubimce, sem konzervisane hrane za kućne ljubimce, koja je bila izložena tretmanu toplotom na najmanje 90°C kroz celu supstancu. Posle tretmana treba preduzeti sve mere opreza da se proizvod ne izloži kontaminaciji. Proizvod će biti spakovan u novu ambalažu.
- (c) žvakaća sredstva za pse koja su bila izložena tretmanu toplotom tokom prerade dovoljno dugo da se unište patogeni organizmi. Posle tretmana treba preduzeti

sve mere opreza da se proizvod ne izloži kontaminaciji. Proizvod će biti spakovan u novu ambalažu.

9. Trofeji divljači kopitara koji odgovaraju sledećim zahtevima:

- (a) nisu izloženi zabrani zbog zdravstvenih razloga i prošli su kroz ceo proces punjenja životinja kojim se obezbeđuje njihovo očuvanje na temperaturi okoline; ili
- (b) u slučaju kosti, rogova, kopita, kandži, rogova sa parošcima ili zuba:
 - (i) bili su uronjeni u ključalu vodu dovoljno dugo vremena da se obezbedi da sve druge stvari koje nisu kost, rog, kopito, kandža, rog sa parošcima ili zub budu uklonjene; ili
 - (ii) bili su dezinfikovani korišćenjem proizvoda koji je odobrila Veterinarska uprava, naročito sa vodonik peroksidom kada su u pitanju delovi koji sadrže kosti; ili
 - (iii) bili su spakovani odmah posle tretmana, bez da su dolazili u kontakt sa drugim proizvodima životinjskog porekla koji su mogli da ih kontaminiraju, u pojedinačnu providnu i zatvorenu ambalažu da bi se izbegla kasnija kontaminacija; i
 - (iv) praćeni su dokumentom kojim se potvrđuje da su gornji uslovi ispunjeni;
- (c) u slučaju trofeja divljači koji se sastoje isključivo od koža i kožica:
 - (i) bili su osušeni; ili
 - (ii) bili su suvo – ili vlažno-usoljeni minimum 14 dana pre isporuke; ili
 - (iii) bili su sačuvani tretmanom koji nije štavljenje a za koji je naučno dokazano da ima isti efekat; i
 - (iv) bili su upakovani odmah posle tretmana, bez da su dolazili u kontakt sa drugim proizvodima životinjskog porekla koji su mogli da ih kontaminiraju, u pojedinačnu providnu i zatvorenu ambalažu da bi se izbegla kasnija kontaminacija; i
 - (v) praćeni su dokumentom kojim se potvrđuje da su gornji uslovi ispunjeni.

10. Životinjska creva koja potiču iz objekata koja je odobrila i registrovala Veterinarska uprava i koja su očišćena, sastrugana i koja su ili usoljena natrijum hloridom i držana 30 dana ili izbeljena ili osušena posle struganja i zaštićena od ponovne kontaminacije posle tretmana. Biće praćeni dokumentom kojim se potvrđuje da su ovi uslovi ispunjeni.

Deo B. Proizvodi koji nisu životinjskog porekla

1. Slama i stočna hrana koji:

- (a) ili su pretrpeli dejstvo
 - (i) pare u zatvorenoj komori u periodu od najmanje 10 minuta i na najnižoj temperaturi od 80°C; ili
 - (ii) isparenja formalina (formaldehid gasa) nastalih u komori koja je bila zatvorena najmanje 8 sati i pri najnižoj temperaturi od 19°C, korišćenjem komercijalnih rastvora koncentracije od 35-40%; ili
- (b) su čuvani u paketima ili balama u zaklonu u prostorijama smeštenim ne manje od 2 km udaljenosti od najbližeg mesta pojave bolesti slinavke i šapa i nisu napuštali prostor pre nego što je isteklo bar tri meseca posle ispunjenja mera čišćenja i dezinfekcije koje su date u Članu 7 i u svakom slučaju ne pre završetka ograničenja u zoni zaštite.

Aneks 10.

Obrada mesa kojom se obezbeđuje uništenje virusa bolesti slinavke i šapa

Deo A. Obrada svežeg mesa – opšte

1. Sveže meso odvojeno od kostiju:

Meso, zajedno sa dijafragmom, ali isključujući iznutrice, sa kojeg je uklonjena kost i glavni limfni čvorovi kojima se može pristupiti.

2. Isečene iznutrice:

- srce sa kojeg su potpuno uklonjene limfne žlezde, vezivno tkivo i srasla masnoća;
- jetra sa koje su potpuno uklonjene limfne žlezde, sraslo vezivno tkivo i masnoća;
- celokupni mišići za žvakanje, zasečeni kao deo pregleda da bi se otkrila cisticerkoza, sa kojih su potpuno uklonjene limfne žlezde, vezivno tkivo i srasla masnoća;
- jezici sa epitelijumom i bez kosti, hrskavice i krajnika;
- pluća sa kojih je uklonjena traheja i glavni bronhijalni i medijastinalni i bronhijalni limfni čvorovi;
- ostale iznutrice bez kosti ili hrskavice sa kojih su potpuno uklonjene limfni čvorovi, vezivno tkivo, prirasla masnoća i mukozna membrana.

3. Zrenje:

- zrenje leševa na temperaturi iznad +2°C najmanje 24 sata;
- zabeležena pH vrednost u sredini mišića Longissimus dorsi manja od 6,0.

4. Moraju se primenjivati efikasne mere da bi se izbegla unakrsna kontaminacija.

Deo B. Dodatne mere primenljive za proizvodnju svežeg mesa od životinja prijemčivih vrsta koje potiču iz zone nadzora

1. Sveže meso, isključujući glavu, utrobu i iznutrice, namenjeno za iznošenje na tržište izvan zone zaštite i zone nadzora biće proizvedeno u skladu sa bar jednim od sledećih uslova:
 - (a) u slučaju preživara:
 - (i) životinje su prošle kroz kontrole predviđene stavom 3.2 Aneksa 1, i
 - (ii) meso će biti podvrgnuto obradi predviđenoj tačkama 1, 3 i 4 Dela A;
 - (b) u slučaju svih životinja prijemčivih vrsta:
 - (i) životinje su bile na imanju najmanje 21 dan i identifikovane su kao takve da bi bilo moguće ući u trag imanju porekla, i
 - (ii) životinje su prošle kroz kontrole predviđene stavom 3.2 Aneksa 1, i
 - (iii) meso je jasno identifikovano i zadržano pod zvaničnim nadzorom najmanje 7 dana i nije pušteno u promet dok se svaka sumnja na infekciju virusom bolesti slinavke i šapa na imanju porekla zvanično nije odbacila na kraju perioda zadržavanja;
 - (c) u slučaju životinja prijemčivih vrsta:
 - (i) životinje su prošle kroz 21-dnevni period mirovanja na imanju porekla tokom kojeg nijedna životinja vrste prijemčive na bolest slinavke i šapa nije uvedena na imanje, i
 - (ii) životinje su prošle kroz kontrole predviđene stavom 3.2 Aneksa 1 u roku od 24 sata utovara, i
 - (iii) uzorci uzeti u skladu sa statističkim zahtevima predviđenim u tački 2.2 Aneksa 6 u roku od 48 sati utovara testirani su sa negativnim rezultatom analizom za otkrivanje antitela specifičnih za virus bolesti slinavke i šapa, i
 - (iv) meso je zadržano 24 sata pod zvaničnom kontrolom i nije pušteno u promet pre nego što je ponovljenim pregledom životinja na imanju porekla kliničkim putem odbačeno prisustvo zaraženih ili sumnjivih na zarazu životinja.
2. Isečene iznutrice moraju imati jasnu zdravstvenu oznaku iz podstava 1.4.a Odeljka 1 Aneksa 4 i moraju biti podvrgnute tretmanima navedenim u tački 1 u Delu A Aneksa 9 ovog Propisa.
3. Ostali proizvodi biće podvrgnuti tretmanu koji je naveden u Odeljku 11 Aneksa 1.

Aneks 11.

Obrada mleka da se obezbedi uništenje virusa bolesti slinavke i šapa

Deo A. Mleko i mlečni proizvodi namenjeni za ljudsku potrošnju

Sledeće obrade poznate su da obezbeđuju dovoljne garancije u vezi sa uništenjem virusa bolesti slinavke i šapa u mleku i mlečnim proizvodima za ljudsku potrošnju. Treba preduzeti neophodne mere opreza da bi se izbeglo da takvo mleko posle prerade dođe u dodir sa bilo kakvim potencijanim izvorom virusa bolesti slinavke i šapa.

1. Mleko namenjeno za ljudsku potrošnju mora proći kroz bar jedan od sledećih tretmana:
 - 1.1. sterilizacija na nivou od najmanje F₀₃;
 - 1.2. UHT ¹ tretman;
 - 1.3. HTST ² tretman primenjen dvaput na mleko sa pH vrednošću jednakom ili iznad 7,0;
 - 1.4. HTST tretman mleka sa pH vrednošću ispod 7,0;
 - 1.5. HTST kombinovan sa drugim fizičkim tretmanom kojim se:
 - 1.5.1. ili snižava pH vrednost ispod 6 trajanju od najmanje jedan sat, ili
 - 1.5.2. vrši se dodatno zagrevanje do 72°C ili iznad, kombinovano sa sušenjem.
2. Mlečni proizvodi moraju ili proći kroz jedan od gornjih procesa obrade ili moraju biti proizvedeni od mleka koje je obrađeno u skladu sa stavom 1.
3. Za svaki drugi tretman biće odlučeno u skladu sa međunarodno prihvaćenim standardima, naročito u odnosu na proizvode od sirovog mleka koji prolaze kroz produženi period zrenja uključujući i sniženje vrednosti pH ispod 6.

¹ UHT = Tretman na ultra visokoj temperaturi od 132°C u trajanju od najmanje jedne sekunde.

² HTST = Kratkoročna pasterizacija na visokoj temperaturi od 72°C u trajanju od najmanje 15 sekundi ili isti pasterizacioni efekat kojim se postiže negativna reakcija na test fosfataze.

Deo B. Mleko i mlečni proizvodi koji nisu namenjeni za ljudsku potrošnju i mleko i mlečni proizvodi za životinjsku potrošnju

Sledeće obrade poznate su da obezbeđuju dovoljne garancije u vezi sa uništenjem virusa bolesti slinavke i šapa u mleku i mlečnim proizvodima koje nije namenjeno za ljudsku potrošnju ili je namenjeno za životinjsku potrošnju. Treba preduzeti neophodne mere opreza da bi se izbeglo da takvo mleko posle prerade dođe u dodir sa bilo kakvim potencijanim izvorom virusa bolesti slinavke i šapa.

1. Mleko koje nije namenjeno za ljudsku potrošnju i mleko koje je namenjeno za životinjsku potrošnju mora proći kroz bar jedan od sledećih tretmana:
 - 1.1. sterilizacija na nivou od najmanje F₀₃;
 - 1.2. UHT ³ kombinovan sa drugim fizčkim tretmanom koji se navodi u stavu 1.4.1. ili 1.4.2.;
 - 1.3. HTST ⁴ primenjen dvaput;
 - 1.4. HTST kombinovan sa drugim fizičkim tretmanom kojim se:
 - 1.4.1. ili snižava vrednost pH ispod 6 u trajanju od najmanje jedan sat, ili
 - 1.4.2. vrši se dodatno zagrevanje do 72°C ili iznad, kombinovano sa sušenjem.
2. Mlečni proizvodi moraju ili proći kroz jedan od gornjih procesa obrade ili moraju biti proizvedeni od mleka koje je obrađeno u skladu sa stavom 1.
3. Surutka za ishranu životinja prijemčivih vrsta i koja je proizvedena od mleka obrađenog kao što je opisano u stavu 1 mora biti pokupljena najmanje 16 sati posle zgrušavanja mleka i njena pH vrednost mora biti registrovana kao <6.0 pre transporta na imanje koje drži svinje.

³ UHT = Tretman na ultra visokoj temperaturi od 132°C u trajanju od najmanje jedne sekunde.

⁴ HTST = Kratkoročna pasterizacija na visokoj temperaturi od 72°C u trajanju od najmanje 15 sekundi ili isti pasterizacioni efekat kojim se postiže negativna reakcija na test fosfataze.

Aneks 12.

Funkcije i obaveze Nacionalne laboratorije

Funkcije i obaveze Nacionalne laboratorije u vezi sa bolešću slinavke i šapa i drugim vezikularnim bolestima, navedenih u Članu 68, biće kako sledi:

1. U rukovanju virusom bolesti slinavke i šapa Nacionalna laboratorija će raditi pod uslovima visoke bezbednosti koji su navedeni u "Minimalnim standardima za laboratorije koje rade sa virusom bolesti slinavke i šapa in vitro i in vivo", Evropske Komisije za kontrolu bolesti slinavke i šapa – 26. sednica, Rim, 1985, i koji su izmenjeni Dodatkom 6 (ii) Izveštaja sa 30. sednice, Rim, 1993.
2. Nacionalna laboratorija će pružati stalne usluge za dijagnostikovanje virusnih bolesti sa vezikularnim sindromom i mora biti opremljena i obučena za pružanje brze početne dijagnoze.
3. Nacionalna laboratorija držiće neaktivnim referentne vrste svih serotipova virusa bolesti slinavke i šapa i specifične dijagnostičke serume protiv virusa kao i sve druge reagense neophodne za brzu dijagnozu. Odgovarajuće ćelijske kulture biće u stalnoj pripravnosti za potvrđivanje negativne dijagnoze.
4. Nacionalna laboratorija biće opremljena i obučena za serološki nadzor velikih razmera.
5. Kod svih sumnjivih primarnih pojava bolesti uzorci će biti prikupljeni i odmah transportovani, prema postavljenom protokolu, u Nacionalnu laboratoriju. Prilikom postojanja sumnje na bolest slinavke i šapa, Veterinarska uprava će obezbediti da se sva neophodna oprema i materijal za prikupljanje uzoraka i transportovanje u Nacionalnu laboratoriju obezbedi i da čeka u pripravnosti na lokalnim punktovima.
6. Antigensko tipiziranje i genomska karakterizacija mora se sprovesti za sve viruse koji su odgovorni za nove napade bolesti slinavke i šapa. Ovo može da obavi Nacionalna laboratorija ako postoje sredstva. U suprotnom, čim se ukaže prva mogućnost, Nacionalna laboratorija će poslati uzorak virusa od primarnog slučaja u Svetsku referentnu laboratoriju radi potvrđivanja i dalje karakterizacije, uključujući i savete o antigenskom odnosu vrste na terenu prema raspoloživim vrstama vakcine. Isti postupak treba primeniti za viruse koje je dobila Nacionalna laboratorija iz drugih zemalja u situacijama kada karakterizacija virusa može biti od koristi za Region.
7. Nacionalna laboratorija će pružiti podatke o bolesti Veterinarskoj upravi koja će proslediti ove podatke Svetskoj referentnoj laboratoriji.
8. Nacionalna laboratorija sarađivaće sa Svetskom referentnom laboratorijom u obezbeđivanju, ako je moguće, da članovi terenske sekcije Zvanične veterinarske službe imaju priliku da vide kliničke slučajeve bolesti slinavke i šapa u Nacionalnim laboratorijama kao deo njihove obuke.

9. Nacionalna laboratorija će saradivati sa Svetskom referentnom laboratorijom i drugim nacionalnim laboratorijama na razvijanju poboljšanih dijagnostičkih metoda i razmeni važnog materijala i informacija.
10. Nacionalna laboratorija će učestvovati u spoljnom osiguranju kvaliteta i primeni standardizacije koje organizuje Svetska referentna laboratorija.
11. Nacionalna laboratorija će koristiti testove i standarde koji odgovaraju ili prevazilaze kriterijume postavljene u OIE Priručniku.
12. Nacionalna laboratorija će biti u mogućnosti da identifikuje viruse svih bolesti sa vezikularnim sindromom i virus encefalomiokarditisa da bi se izbegli zastoji u utvrđivanju dijagnoze i zatim u sprovođenju mera kontrole od strane Veterinarske uprave.
13. Nacionalna laboratorija će saradivati sa ostalim laboratorijama određenim od strane Veterinarske uprave za obavljanje testova, na primer seroloških testova, koji ne uključuju manipulaciju živim virusom bolesti slinavke i šapa. Ove laboratorije neće vršiti otkrivanje virusa u uzorcima uzetim od sumnjivih slučajeva bolesti sa vezikularnim sindromom. Neće biti neophodno za takve laboratorije da odgovaraju bio-bezbednosnim standardima koji se primenjuju za Nacionalnu laboratoriju, ali će imati utvrđene procedure kojima će se obezbediti efikasno sprečavanje mogućeg širenja virusa bolesti slinavke i šapa.
14. Uzorci koji daju sumnjive rezultate testova moraju se dostaviti Nacionalnoj referentnoj laboratoriji radi obavljanja potvrdnih ili testova koji isključuju oboljenje.

Aneks 13.

Deo A. Mere u slučaju da je potvrđeno prisustvo bolesti slinavke i šapa kod divljih životinja

1. Čim se potvrdi prvi slučaj bolesti slinavke i šapa kod divljih životinja prijemčivih vrsta, u cilju smanjenja širenja ove bolesti Veterinarska uprava će odmah obaviti sledeće:
 - (a) obavestiti o prvom slučaju veterinarske uprave u susednim zemljama, zemljama koje su trgovački partneri i Komisiju Evropske Unije;
 - (b) formirati grupu eksperata koja će uključiti veterinare, lovce, biologe za divlje životinje i epizootiologe. Grupa eksperata treba da pruži pomoć nadležnom organu u:
 - (i) proučavanju epizootiološke situacije i definisanju zaražene oblasti, u skladu sa odredbama datim u tački 4(b) Dela B,
 - (ii) uspostavljanju odgovarajućih mera koje će se primenjivati u zaraženoj oblasti pored onih koje su navedene u tačkama (c) i (d); ove mere mogu uključiti suspenziju lova i zabranu hranjenja divljih životinja,
 - (iii) izradi plana iskorenjivanja koji treba dostaviti Komisiji u skladu sa Delom B,
 - (iv) sprovođenju revizija da bi se verifikovala efikasnost mera usvojenih u cilju iskorenjivanja bolesti slinavke i šapa iz zaražene oblasti;
 - (c) odmah staviti pod zvaničan nadzor imanja koja drže životinje prijemčivih vrsta u definisanoj zaraženoj oblasti i naročito naložiti:
 - (i) sprovođenje zvaničnog popisa svih tipova i kategorija životinja prijemčivih vrsta na svim imanjima; vlasnik treba redovno da ažurira ovaj popis. Informacije u popisu moraju biti date na raspolaganje na zahtev i mogu se proveravati prilikom svakog pregleda. Međutim, kada su u pitanju imanja na otvorenom, prvi popis može biti izvršen na osnovu procene,
 - (ii) sve životinje prijemčivih vrsta na imanjima koja se nalaze u zaraženoj oblasti treba da se drže u njihovim životnim prostorima ili na nekom drugom mestu gde će biti izolovane od divljih životinja. Divlje životinje ne smeju imati pristup materijalu koji kasnije može doći u kontakt sa životinjama prijemčivih vrsta na imanjima,
 - (iii) nijedna životinja prijemčive vrste ne sme da uđe ili napusti imanje sem uz odobrenje od strane nadležnog organa imajući u vidu epidemiološku situaciju,

- (iv) odgovarajuća sredstva za dezinfekciju treba da se koriste na ulazima i izlazima zgrada u kojima su smeštene životinje prijemčivih vrsta i na samom imanju,
 - (v) odgovarajuće higijenske mere treba primeniti za sve osobe koje dolaze u kontakt sa divljim životinjama, da bi se smanjio rizik od širenja virusa bolesti slinavke i šapa, koje mogu da uključe i privremenu zabranu ulaska na imanje gde se drže životinje prijemčivih vrsta za osobe koje su bile u kontaktu sa divljim životinjama,
 - (vi) sve na imanju uginule i bolesne životinje prijemčivih vrsta sa simptomima bolesti slinavke i šapa biće testirane na prisustvo bolesti slinavke i šapa,
 - (vii) nijedan deo nijedne divlje životinje, bilo da je odstreljena ili nađena mrtva, i nijedan materijal ili oprema koja bi mogla biti kontaminirana virusom bolesti slinavke i šapa ne sme biti doneta na imanje koje drži životinje prijemčivih vrsta,
 - (viii) životinje prijemčivih vrsta, njihovo seme, embrioni i jajne ćelije ne smeju se pomerati iz zaraženog područja u cilju izvoza;
- (d) udesiti da sve divlje životinje odstreljene ili nađene mrtve u definisanoj zaraženoj oblasti budu pregledane od strane zvaničnog veterinara i zvanično ispitane na bolest slinavke i šapa da bi se odbacilo ili potvrdilo prisustvo bolesti slinavke i šapa u skladu sa definicijom za pojavu bolesti koja je data u Aneksu 5. Leševi divljih životinja koji su nađeni da su pozitivni na bolest slinavke i šapa biće bezbedno odstranjeni pod zvaničnim nadzorom. Kada se takvo testiranje pokaže negativnim u odnosu na bolest slinavke i šapa, leševi će biti predati kao podesni za ljudsku potrošnju pod uslovom da su svi ostali zahtevi ispunjeni. Delovi koji nisu namenjeni za ljudsku potrošnju biće neškodljivo uklonjeni pod zvaničnim nadzorom;
- (e) obezbediti da izolovan virus bolesti slinavke i šapa bude podvrgnut laboratorijskim procedurama koje su potrebne da se identifikuje genetski tip virusa i njegove antigenske karakteristike u odnosu na postojeće vrste vakcine.
2. Ako se slučaj bolesti slinavke i šapa pojavi kod divljih životinja u oblasti susedne zemlje koja je blizu granice sa Srbijom, veterinarske uprave će saradivati u uspostavljanju mera za kontrolu bolesti.
 3. U situaciji da se slučaj bolesti slinavke i šapa pojavi kod divljih životinja u oblasti u kojoj ekstenzivno držanje domaćih životinja prijemčivih vrsta čini da izvesne odredbe date u stavu 1 ne mogu biti primenljive, primeniće se specijalne mere da bi se rešila takva situacija.

Deo B. Planovi za iskorenjivanje bolesti slinavke i šapa kod divljih životinja

1. Kada se potvrdi prvi slučaj bolesti slinavke i šapa kod divljih životinja, priprema se pismeni plan mera koje će se preduzeti za iskorenjivanje bolesti u oblasti koja se definiše kao zaražena i mera koje će se primeniti na imanjima u toj oblasti.
2. Plan može kasnije da se izmeni ili dopuni da bi se uzeo u obzir razvoj situacije.
3. Mere predviđene planom i spomenute u stavu 1 zameniće početne mere koje su date u Delu A.
4. Plan spomenut u stavu 1 sadržaće informacije o:
 - (a) rezultatima epizootiološkog istraživanja i kontrolama koje su sprovedene u saglasnosti sa Delom A i o geografskoj rasprostranjenosti bolesti;
 - (b) definisanoj zaraženoj oblasti unutar teritorije države članice koja je u pitanju.

Kada se definiše zaražena oblast, nadležni organ će uzeti u obzir:

- (i) rezultate sprovedenih epizootioloških istraživanja i geografske rasprostranjenosti bolesti,
 - (ii) populaciju divljih životinja u toj oblasti,
 - (iii) postojanje velikih prirodnih ili veštačkih smetnji za kretanje divljih životinja;
- (c) organizaciji tesne saradnje između biologa za divlje životinje, lovaca, lovačkih organizacija, službi za zaštitu divljih životinja i veterinarskih službi (zdravlje životinja i zdravlje ljudi);
 - (d) informativnoj kampanji koju treba sprovoditi da bi se povećala svest lovaca o merama koje treba da usvoje u okviru plana za iskorenjivanje bolesti;
 - (e) specifičnim naporima koji se čine da bi se odredila lokacija i grupe divljih životinja sa ograničenim kontaktima sa drugim grupama divljih životinja u zaraženoj oblasti i oko nje;
 - (f) približnom broju grupa divljih životinja spomenutih u stavu (e) i njihov obim u zaraženoj oblasti i oko nje.;
 - (g) specifičnim naporima koji se čine da bi se odredio obim zaraze divljih životinja, istraživanjem divljih životinja koje su ubili lovci ili su nađene mrtve, i laboratorijskim testovima, koji uključuju epizootiološka istraživanja po starosnim grupama;

- (h) merama usvojenim da bi se smanjilo širenje bolesti zbog kretanja divljih žibvotinja i/ili kontakata između grupa divljih životinja; ove mere mogu uključiti zabranu lova;
- (i) merama usvojenim da se smanji populacija divljih životinja a naročito mladih životinja prijemčivih vrsta u populaciji divljih životinja;
- (j) zahtevima kojima se moraju povinovati lovci da bi se izbeglo širenje bolesti;
- (k) metodu uklanjanja divljih životinja koje su nađene mrtve ili ustreljene, koji mora da se zasniva na:
 - (i) prerađivanju pod zvaničnim nadzorom, ili
 - (ii) pregledu od strane zvaničnog veterinara i laboratorijskim testovima definisanim u OIE priručniku. Leševi svih divljih životinja za koje je nađeno da su pozitivni na bolest slinavke i šapa biće bezbedno odstranjeni pod zvaničnim nadzorom. Kada se takvo testiranje pokaže negativnim na bolest slinavke i šapa, leševi će biti predati kao podesni za ljudsku potrošnju pod uslovom da su svi ostali zahtevi ispunjeni. Delovi koji nisu namenjeni za ljudsku potrošnju biće odstranjeni pod zvaničnim nadzorom;
- (l) epizootiološkom istraživanju koje se sprovodi za bilo koju divlju životinju prijemčive vrste, bez obzira da li je ustreljena ili nađena mrtva. Ovo ispitivanje mora uključiti popunjavanje upitnika kojim se dostavljaju informacije o:
 - (i) geografskoj oblasti gde je životinja nađena mrtva ili ustreljena,
 - (ii) datumu kada je životinja nađena mrtva ili ustreljena,
 - (iii) osobi koja je našla životinju mrtvu ili ustreljenu,
 - (iv) starosti i polu životinje,
 - (v) ako je ustreljena: simptomi pre pucanja,
 - (vi) ako je nađena mrtva: stanje leša,
 - (vii) laboratorijski nalazi;
- (m) programima nadzora i merama prevencije koji se primenjuju na imanjima koja drže životinje prijemčivih vrsta i koja se nalaze u definisanoj zaraženoj oblasti, i ako je potrebno, u njenom okruženju, uključujući transport i kretanje životinja prijemčivih vrsta unutar oblasti, kao i dolazak i odlazak iz nje; ove mere će uključiti barem zabranu odlaska životinja prijemčivih vrsta, njihovog semena, embriona i jajnih ćelija iz zaražene zone za potrebe izvoza;

- (n) ostalim kriterijumima koje treba primeniti za ukidanje mera preduzetih za iskorenjivanje bolesti u definisanoj oblasti i merama koje se primenjuju na imanja u toj oblasti;
 - (o) organu koji je zadužen za nadzor i koordinaciju odeljenja odgovornih za sprovođenje plana;
 - (p) sistemu ustanovljenom da bi grupa eksperata koja je odabrana u skladu sa tačkom 1(b) u Delu A mogla redovno da pregleda rezultate plana iskorenjivanja;
 - (q) merama za praćenje bolesti koje moraju važiti posle perioda od najmanje 12 meseci od poslednjeg potvrđenog slučaja bolesti slinavke i šapa kod divljih životinja u definisanoj zaraženoj oblasti; ove mere praćenja ostaće na snazi najmanje 12 meseci i uključiće bar one mere koje su već na snazi u skladu sa tačkama (g), (k) i (l).
5. Izveštaj u vezi sa epizootiološkom situacijom u definisanoj oblasti i rezultate plana iskorenjivanja treba dostavljati veterinarskim upravama susednih zemalja, zemljama koje su trgovački partneri i Komisiji Evropske Unije svakih 6 meseci.